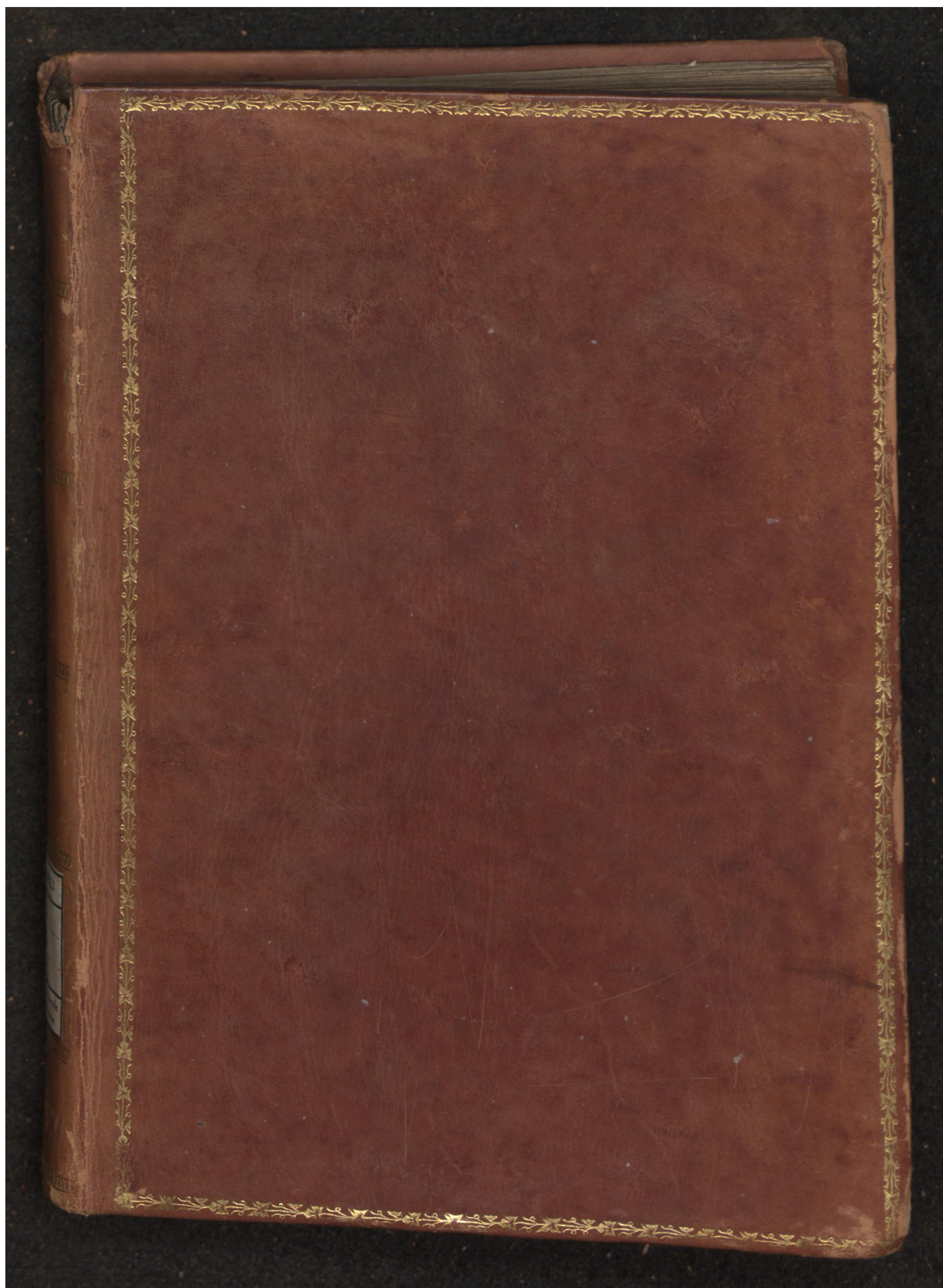
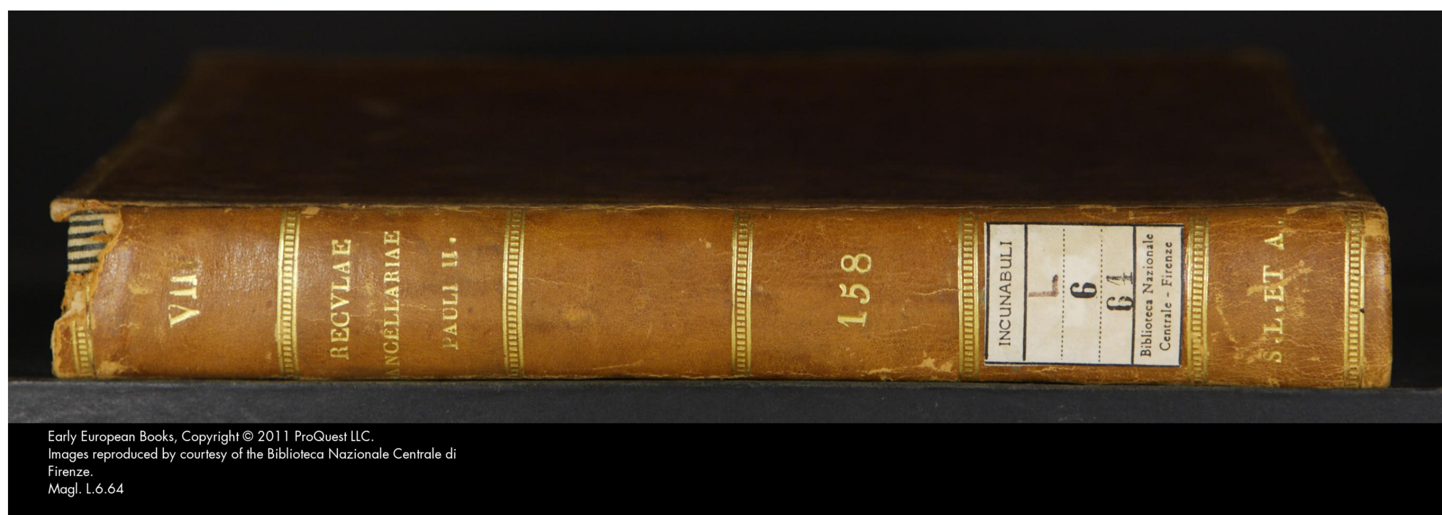
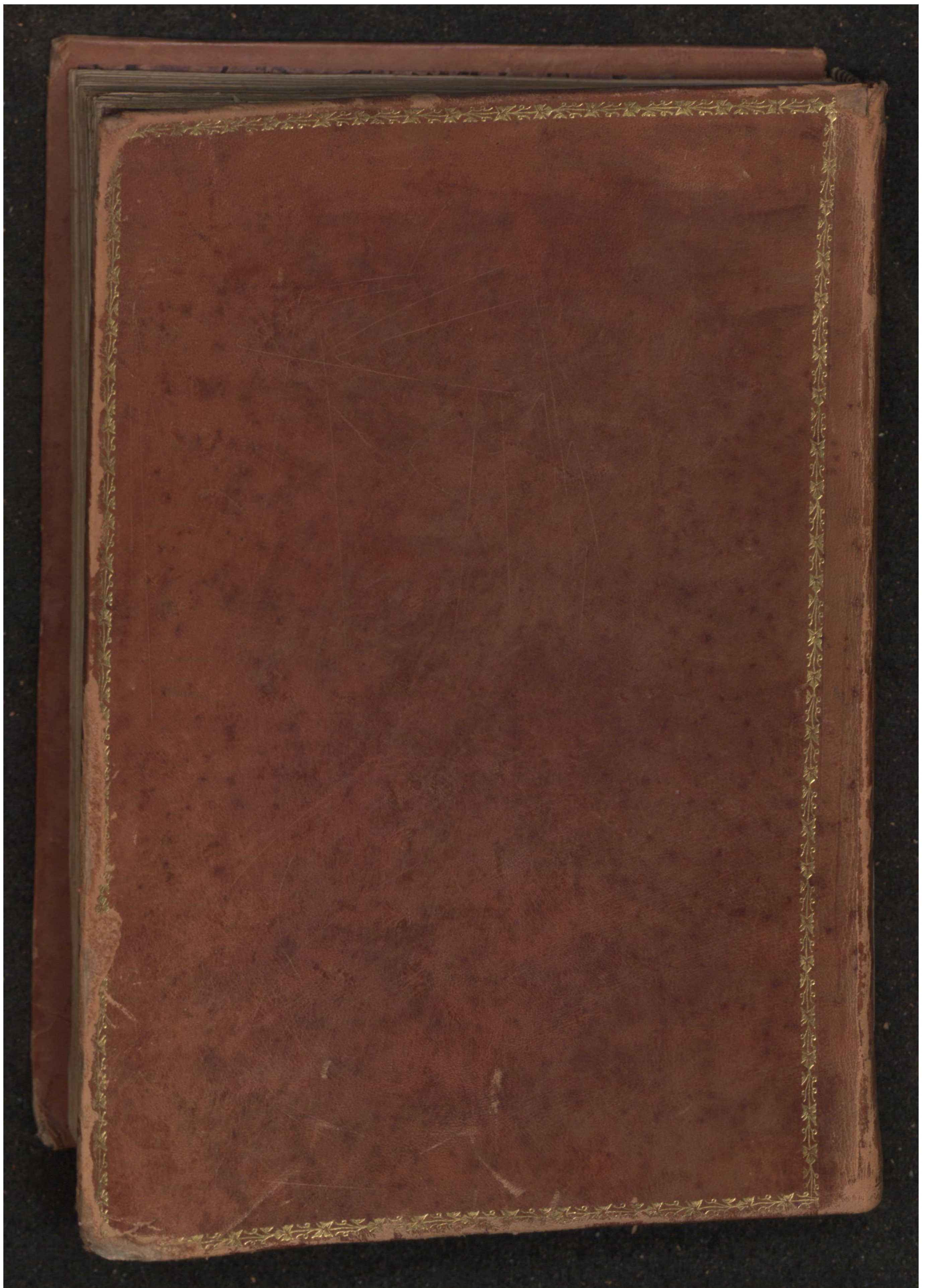
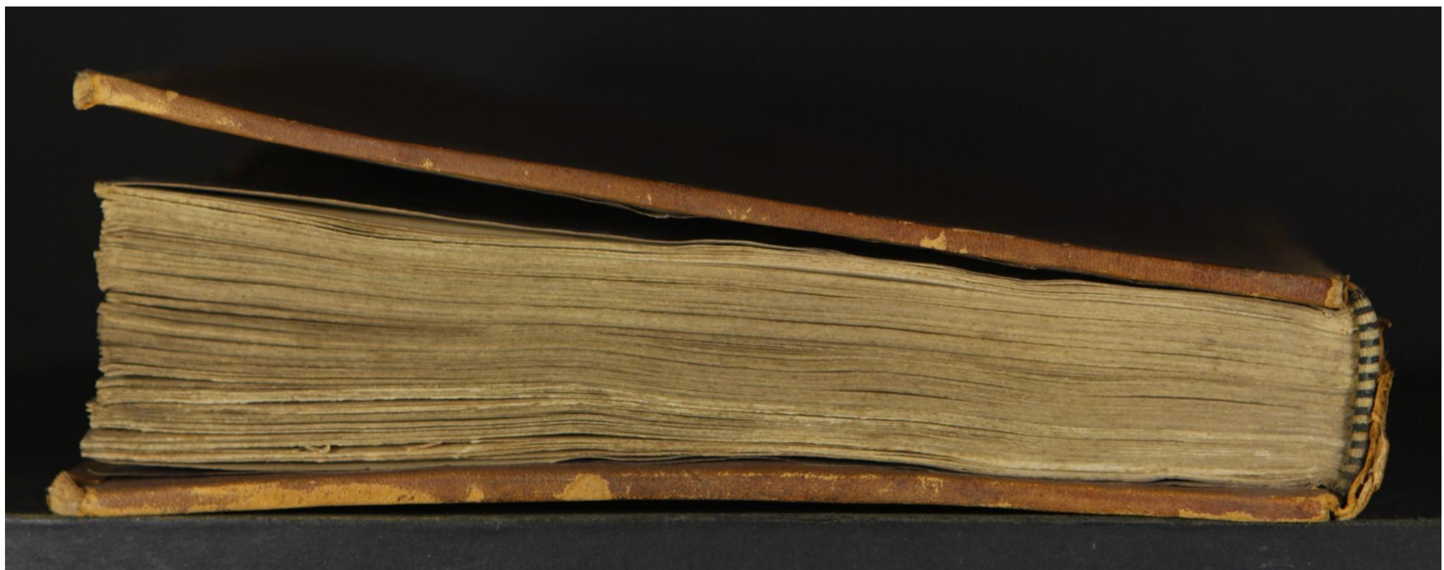
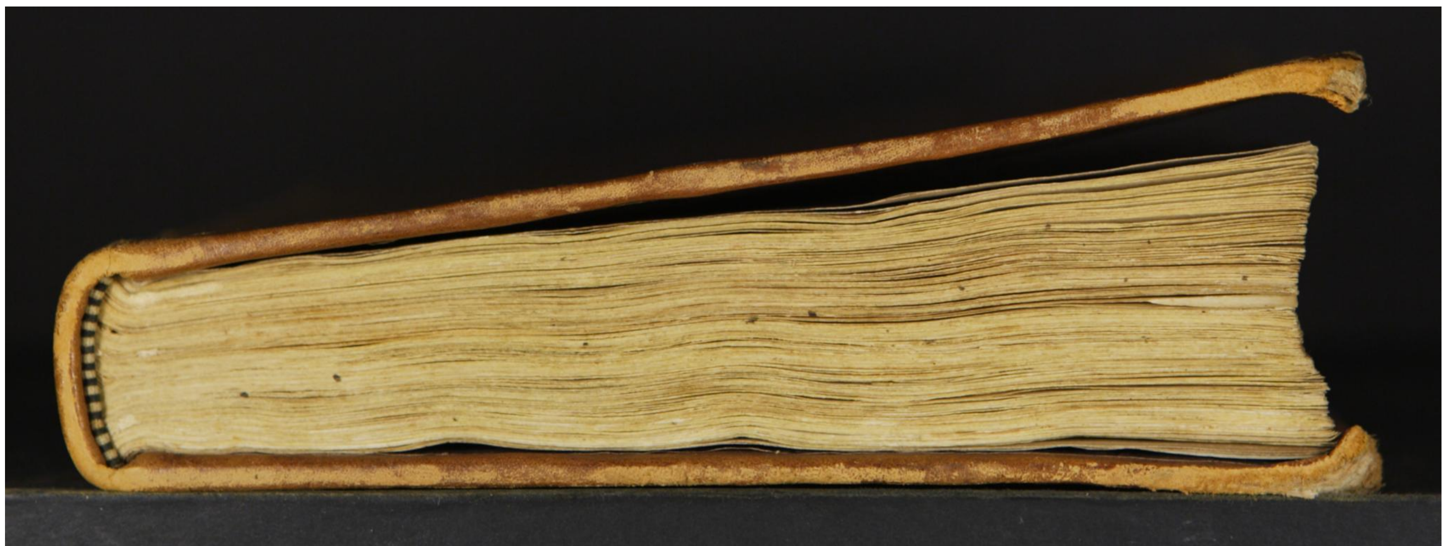

VIII
RECVLAE
ANCELLARIAE
PAULI II.
158
INCUNABULI
L
6
64
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze
S.L.ET A.

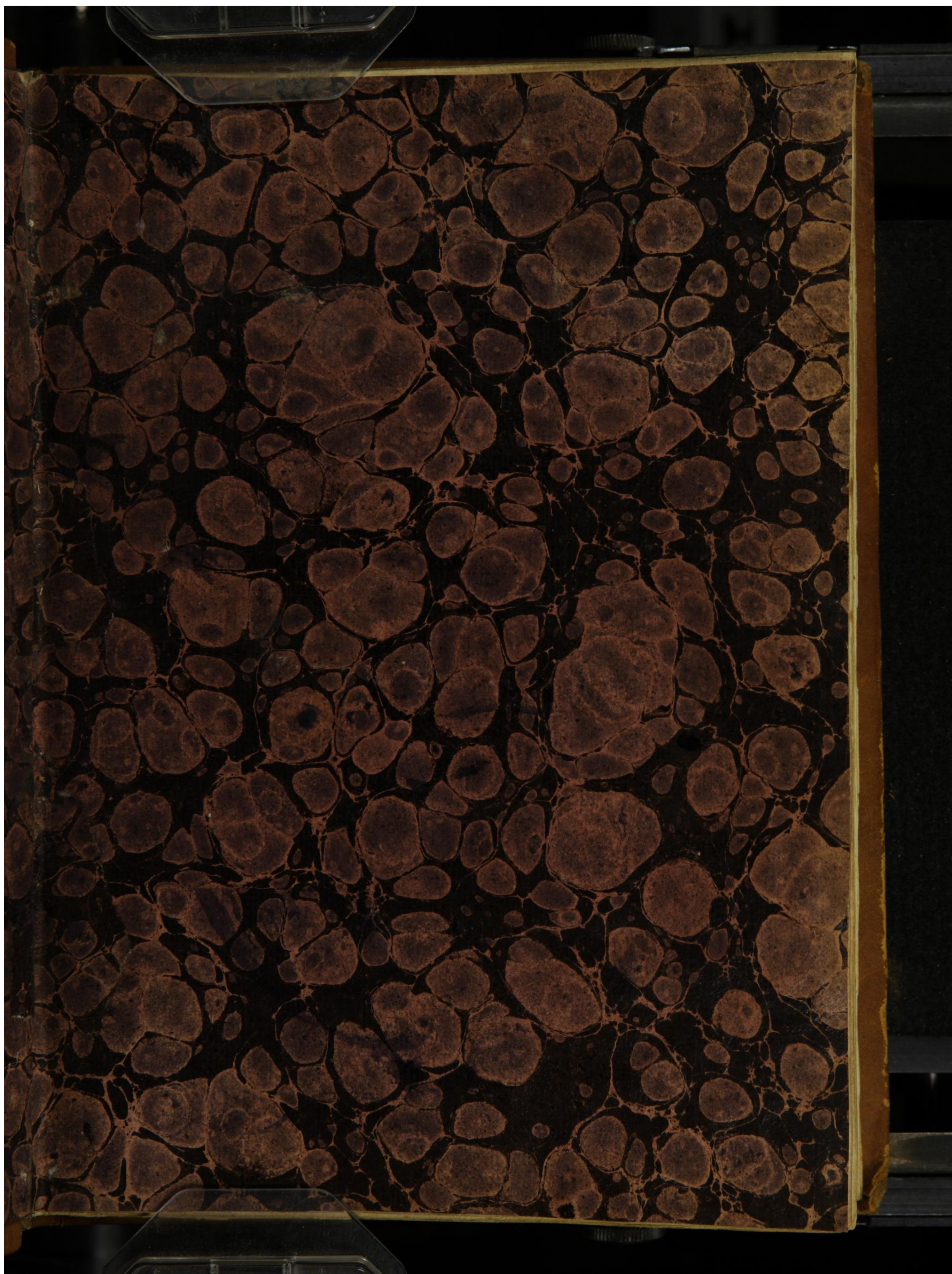

·i·

Regule ordinationes

et cōstitutiones Cancellarie Sanctissimi dn̄i nostri dn̄i Pauli diuina puidētia pape Secundi scripte et correcte in Cancellaria Apostolica.

Sanctissimus in christo pater et dominus noster domīus Paulus diuina prouidentia papa Secundus. Pro utilitate rei publice ac norma ꝛ modo dādis in reb9 agendis suoꝝ pdecessorum inherendo vestigiis in crastinum sue Assūptionis ad summi apostolatus apicem videlicet die vltīa Mensis Augusti Anno dn̄i Milesimoquadringentesimosexagesimoquarto infrascriptas quorundam ex eisdem predecessorib9 Regulas ꝛ ordinationes innououauit· et quasdā limitauit Aliasqꝫ ꝛ certas reseruationes ac reuocationes et cōstitutiones fecit subsequentes quas dūtaxat voluit ꝛ mandauit suo tēpe obẜuari· ꝛ per me Rodericum sancti Nicolai in Carcere tuliano diaconū Cardinalē

sancteq romane ecclesie Vice cancellariū
in Cancellaria apostolica publicari et que
postmodū die videlicet Vicesima mensis
Septēbris· pontificatꝰ sui Anno pmo iuxta
ta mandatū mihi factū fuerit publicate.

Reseruatio beneficiorum vacantiū p·
cōstitutionē ad regimen et execrabilis

In primis reseruatiōes fecit similes illis
que in Constitutiōe felicis recordationis
Benedicti pape xii·que incipit Ad regimē
continent·et illas locum habere voluit·
etiam si officiales in eadem Constitutione
expressi apostolice sedis officiales ante obi
tum eorum esse desierint ·quo ad beneficia q
tempore quo officiales erant obtinuerant
ac reseruauit beneficia que per Cōstitutiōem
pie memorie Jo·pape xxii·que incipit.exe
crabilis vacant vel vacare contigerit·

Reseruatio beneficiorum valorem·
Ducentorum florenorum excedentiū·

Item reseruauit specialiter omnes eccle
sias etiam patriarchales Archiepiscopa-
les Episcopales·necnon omnia Monaste-
ria Virorum valorem ducentorum flo-

renorum auri cõmuni extimatitione excedē
tia quocienscūq; illis vti voluerit·

Reseruatio dignitatū maiorū post·
pontificales Et beneficiorꝝ suorꝝ ⁊
dominorꝝ Cardinalium familiariū

Item reseruauit generaliter dispositioni
sue omnes dignitates maiores post Pon=
tificales in Cathedralibꝫ ⁊ Metropolitã is
ac principales in Collegiatis ecclesiis·nec
nō prioratus·prepósituras et preposítat9
ac alias dignitates Conuentuales ⁊ p̄cep=
torias generales ordinū quorumcūq;· Sed
nō Militiarū· Nec non quecunq; benefitia
que sui ⁊ sancte Romane ecclesie viuentiū
tunc·⁊ quierunt suo tempore Cardinaliū
familiares continui cõmensales obtinent
et imposterum obtinebunt eorum famili
aritate durante·et in quibꝫ seu ad que ius
eis competit aut competierit· etiam si ab
ip̄a familiaritate per obitum Cardinaliū
eorundem vel alias recesserint·

Reseruatio beneficiorꝝ Collecto·
rum Vnicorum et succollectorum.

Item reseruauit generaliter omnia beneficia ecclesiastica quorumcunque Collectorum et vnicorum in quacunque Ciuitate vel diocesi qui suo tempore eorum officia exercuerint Succollectorum fructuum et prouentuum Camere apostolice debitorum illa videlicet beneficia dumtaxat que durante eorum officio obtinuerint. et in quibus seu ad que ius tunc eis competierit.

Reseruatio beneficiorum decedentium dum curia transfertur.

Item reseruauit omnia beneficia ecclesiastica quorumcunque Curialium quos dum Curia Ro. de loco ad locum transfertur eam sequendo decedere contigerit et in quouis loco quantumcunque etiam a dicta Curia remoto.

Reseruatio benefitiorum Cubiculariorum et Cursorum suorum.

Item reseruauit omnia beneficia Cubiculariorum et cursorum suorum.

Reseruatio beneficiorum Trium. ecclesiarum principalium Vrbis. Rome et pertinentium ad collocationem dominorum Cardinalium in eorum absentia.

Item reseruauit dispositioni sue generaliter quecunqȝ Canonicatus et prebendas ac dignitates personatus et officia in Basilica principis Apostolorum et sancti Iohānis Lateranen̄ ac beate Marie maioris de vrbe ecclesiis. Nec non ad collationem prouisionem presentationem. seu quāuis aliam dispositionem sancte Ro. ecclesie Cardinalium a Romana Curia absentiuȝ ratione suorum Episcopatuum cardinalatus et in eorum cardinalatibus Ecclesiarȝ ꝛ titulorum spectantia qnamdiu absentia sua durauerit. canonicatus. et prebendas. dignitates. personatus. administrationes. vel officia ceteraqȝ beneficia ecclesiastica cuȝ cura vel sine cura vacantia ꝛ in antea vacatura. tam in eadem vrbe quam in ecclesiis. ciuitatibus et diocesibus dictoruȝ Episcopatuum consistentia ac decreuit.

De expediendis litteris in forma rationi congruit.

Itē voluit ꝙ sup quibusuis cōstitutōibꝫ per felicis recordationis Pium papam. ii. Vel de eis mandato factis. et si ille grās

beneficiales super quibus littere apostoli
ce infra terminum iuxta Constitutionem
per ipsum dominum Pium editam ad id
p̄fixum expediende forent cōcernunt post
lapsum termini huiusmodi ⁊ progationū
super hoc per eundem dn̄m Pium factaꝝ
infra sex Menses ex tunc proxime futuros
in forma rationi congruit expediri possit
iuxta Constitutiōes ⁊ Regulas quo ad hoc
congruentes et alias vt est moris.

Declarauit bn̄ficia per Pium.
reseruata remanere affecta.

Item declarauit omniū et singulaꝝ eccle
siarum Cathedraliū et Monasterioꝝ pro-
uisiones. quas prefatus dn̄s Pius eius p̄-
decessor ordinatiōi ⁊ dispositioni sue. nec
nō omnia ⁊ singula bn̄ficia ecclesiastica q̄
dictus predecessor etiam p̄fate dispositiōi
cū interpositione decreti reꝓuauerat. que
q̄dez Ecclesie ⁊ monasteria necnō sic reꝓ-
uata bn̄ficia tēpore obitꝰ dicti p̄decessoris
vacabāt aut ecclesie ⁊ monasteria hmōi
sic cōmēdata vel eis. admīstratores depu-
tati nō fuissēt etiā tūc vacassēt remansisse

et remanere per huiusmodi reservationem et decretū affecta. nullūq͡ꝫ de illis preter romanum pontificem ea vice se intromittere vel disponere potuisse siue posse quomodo. Decernens irritū et inane si secus de illis attemptatū forsan erat tunc vel imposterum contigerit attemptari.

Reseruatio expectatiuaꝝ Pii·pape ii.

Item suoꝝ predecessoꝝ vestigiis inherendo reuocauit quascūq͡ꝫ expectatiuas·nec nō alias q͡ꝫ super quibꝫ per Cancellariaꝫ apostolicam littere in forma solita expediri consueuerunt reseruationes de quibusuis etiam Patriarchalibꝫ Metropolitanis et aliis Cathedralibꝫ ecclesiis ac Monasteriis et benefitiis vacaturis cū mandatis de ꝓuidendo·et extensionibus inde secutis per dictū Pium ꝑdecessorē in fauorē quoꝝcūq͡ꝫ et quibuscūq͡ꝫ etiā si sint sancte Romane ecclesie cardīales ꝯcessas ⁊ factas·ac facultates nomīandi reſuādi ac ꝯferēdi ꝓrogatiuas ⁊ īdulta q̄ circa grās ⁊ reſuatōes huiusmodi ab eodē ꝑdecessore emanarunt·q̊ ad ea in quibꝫ nondum sortite sunt effectū

Reuocatio Vnionū annexionū et incorporationum que nondum sortite· sunt effectum.

Item rationabilibus suadentibus causis ipe dn̄s noster omēs Vniones annexiones et in corporationes de quibusuis Cathedralibus necnon aliis ecclesiis ac Monasteriis dignitatibus·personatibus offitiis ac benefitiis·et locis ecclesiasticis qualiacunq̧ fuerint inuicem vel aliis ecclesiis Monasteriis mensis· dignitatibus· personatibus·officiis benefitiis ꝛ locis quomodolibet apostolica vel alia quauis auctoritate factas que suū sortite nō sūt effectū ac quecunq̧ concessiones et mandata sup vnionibus·annexionibus·et incorporationibus·taliter faciendis· reuocauit cassauit et irritauit·nulliusq̧ decreuit existere firmitatis·nec alicui quascūq̧ clausulas vel adiectiones in quibusuis apostolicis etiaꝫ que motu proprio aut ex certa scientia ꝓcesserant ꝛ emanauerant litteris quōlibꝫ contentas aduersus reuocationem cassationem et irritationem huiusmodi noluit aliquatenus suffragari.

·v

Reualidatio litterarum infra annum·
nō presentatarum executoribꝫ suis·

Item predictus dn̄s nr̄ omnes et singulas
ab ipo Pio predecessore infra annū an die
obitus eiusdē cōcessas grē vel iustitie lras
temporibꝫ debitis eorum Executoribꝫ nō pre
sentatas omnino reualidauit· et in statuz
pstinū quad videlicet ante fuerāt· et eos pro
quibꝫ erāt obtente q ad hoc plenarie resti
tuit· ac decreuit p Executores pdictos vel
ab eis subdelegandos pinde ad ipam execu
tionez pcedi posse et debere ac si executio
hmōi temporibꝫ pdictis inchoata fuisset·

Reuocatio legatorum·
Et nunctiorum apostolicorum·

Item reuocauit quascūq facultates con=
cessas quibusuis Patriarchis Archiepisco
pis Episcopis et aliis prelatis et personis
necnon apostolice sedis Nūctiis ac fructuū
et prouentuuz Camere apostolice debitorum
Collectoribus de dispensando cū quibus=
uis personis super matrimonio cōtracto
vel contrahendo in gradu probibito· ac
supnataliū· et etatis defectibꝫ Et de in cō

patibilibꝫ ecclesiasticis benefitiis in simul retinendis. Nec non de notariis publicis creandis ac alias a premissis offitia ipoꝝ nunctioꝝ et Collectoru m directe non concernentes quo ad omnia in quibus facultates ipse nō sunt sortite effectum· etiam si nunctiis eisdem dicte sedis legatis de latere cōpetens fuerit concessa potestas.

De litteris numerabilibus·
in litteris apostolicis apponēdis.

Item vt in apostolicis litteris omittendi crimen falsi per amplius occasio tollatur Voluit statuit ꝛ ordinauit ꝙ in Antea dictiones numerales que in dictis litteris· Ante Kalñ· Noñ·ꝛ ꝑdus immediate poni consueuerunt per litteras et sillabas extense scribantur·ꝛ ille ex prefatis litteris in quibꝫ huiusmodi dictiōes aliter scripte fuerint ad bullariam non mittantur.

De concurrentibꝫ in datis in Vacantibꝫ·
Et vacaturis quis preferri debet.

Itē voluit ꝙ de cōcurrentibꝫ suꝑ vacantibus seu certo modo vacaturis benefitiis illis quibꝫ gratie motu ꝓprio cōceduntur

ceteris simili motu gratias nō habentib⁹
alias graduati nō graduatis Et inter gra-
duatos magis graduati Ac inter equalit
graduatos prius graduati· Necnō colorato
titulo possessores nō possessoribus Et int
personas alias in curia p̄sentes Ab ea ab
sentibus Ac inter presentes nō bn̄ficiati
benefitiatis Et similiter inter absentes·
et ceteris parib⁹ Oriundus nō oriundo· et
diocesan⁹ nō diocesano In reliquis vero
singuli qui prius Apostolicas desuper lit
teras eorum Executoribus presentauerīt
Aliis in ipsorum de quibus agi contigerit
benefitiorum assecutione preferantur·

De nō tollendo ius quesitum in Cō-
missionib⁹ per quamcunq̧ cōcessionē·

Item ne per varias que p̱ cōmissionib⁹
habendis in causis plerūq̧ fiunt sugestio-
nes iusticia postponat̄·ideꝫ dn̄s nr̄ decreuit
et declarauit sue intentionis fore q̄ dein
ceps per quamcunq̧ signaturam seu con-
cessionem p̱ cōmissonibus huiusmodi per
Sanctitatem suā vel eius mandato facien
dā nulli ius sibi q̄situ̅ q̄modolibet tollat̄.

De etate illoꝝ qui obtinere possunt pbē
das ī Cathedralibꝫ ⁊ collegiatis ecclesiis

Item q̄ prouisiones aut cōcessiones vel mandata de prouidendo de Cathedralium ecclesiaꝝ Canonicatibꝫ ⁊ prebendis q̄ pro quibusuis personis si xiiii. sue etatis annū non compleuerint quōlibet emanauerint nisi eis q̄ illos in minori etate recapere possint per sedem apostolicam specialiter cōcessū fuerit Et quecūq̄ impetratiōes de Canonicatibꝫ ⁊ prebendis ī Collegiatis ecclesiis si impetrantes miores. x. annis fuerint ⁊ de hoc in impetratiōibꝫ huiusmōi expressa mentio nō fiat nullius sint roboris vel momēti ⁊ habeāt̄ pro īfectis

De īpetratiōe bñficioꝝ resignatoꝝ per.
Infirmos decedentes infra. xx. dies.

Itē voluit q̄ si q̄s ī infirmitate ꝯstitutꝰ Resignauerit aliq̄d bñficiū siue simpliciter siue ex causa ꝑmutatiōis. ⁊ postea īfra xx. dies de ipa īfirmitate decesserit ac ipm bñficiū ꝯferat̄ ꝑ resignatiōꝫ sic factā. collatō hmōi nulla sit. ipmq̄ bñficiū nihilominus

per obitum vacare censeatur.

Quod ille cui concedit parrochialis.
Ecclesia sciat ydioma patrie.

Item voluit ꝙ si contingat ipsum alicui persone de parochiali ecclesia prouidere seu mandare prouideri vel gratiam expec tatiuam cõcedere nisi dicta persona intel ligat. Et intelligibiliter loquat̃ ydioma loci vbi ecclesia huiusmodi consistit pro- uisio seu mandatuȝ et gratia desuper quo ad parrochialem ecclesiam nullius sit ro- boris vel momenti.

De impetratione beneficiorũ viuentis.

Iteȝ si q̇s supplicauerit sibi de beneficio q̊cũqȝ tanq̃ ꝑ obitũ alicuiꝰ licȝ tũc viuẽtis vacãte ꝓuideri ⁊ postea ꝑ obitũ eiꝰ vacet ꝓuisio dicto supplicanti ꝑ obitũ huiꝰmõi denuo faciẽda nulliꝰ sit roboris vel mo-

De valore beneficioꝝ exprimendo in.
Vnionibꝫ ãnexionibꝫ ⁊ ĩcorporatiõibꝫ.

Itẽ voluit ꝙ petẽtes bñficia ecclesiastica aliis vniri teneant̃ exꝑmere veꝝ valorem scd̃m cõmunẽ extimatiõeȝ tã bñficii vniẽdi q̃ illiꝰ cui vuiri petit̃ alioquĩ vnio ñ valȝ

et semꝑ in vnionibꝫ cōmissio fiat ad par-
tes vocatis quoꝝ interest Idē voluit ob-
seruari in cōfirmatiōibꝫ vnionū factaꝝ.

De mendicantibꝫ transferendis.

Item de mendicantibꝫ q̄ ad alios ordines
transierint ꝑ tempore Voluit cōstitutiōꝫ
felicis recordationis martini pape quinti
p̄decessoris sui desuper factam et in libro
cancellarie scriptam firmiter obseruari.

De valore libraꝝ Turoneñ.
Et florenoꝝ auri de camera.

Item declarauit idem dominus noster ꝙ
libra Turoneñ paruorum et florenus au-
ri de Camera pro equali valore in concer
nentibus litteras ⁊ Cameram apostolicas
cōputari et extimari debeant.

De collationibꝫ et prouisi-
onibus factis per ꝓmouendos.

Itē prefa s dñs nr̄ papa Voluit decreuit
et ordinauit. ꝙ quecūq; cōcessionum grē ⁊
mandata etiā motu ꝓprio et cū derogatiōe
huiusmodi Cōstitutiōis que ab eo ꝑ q̄bus-
cūq; personis emanauerīt de ꝓuidendo eis

2

de quibusuis beneficiis vacaturis per pro
promotionē quorumcunq; ad ecclesiaꝝ et
Monasteriorū regimina. Et huiusmodi cō-
cessiones ꝛ mandata diem promotionis ꝓ
mouendorum ipsorum precesserint Necnō
quascunq; collationes et prouisiones pro
tempore faciendas de premissis ac quibus
uis aliis ecclesiasticis beeficiis secularibꝫ
et regularibus que per promouendos vel
assumendos ad quascūq; prelaturas inter
illarum vacationū et huiusmodi promo-
tionum vel assumptionum tempora sim-
pliciter vel ex causa permutationis vbi-
cūq; resignari. vel alias dimitti contigerit
cum inde secutis pro tempore sint cassa et
irrita nulliusq; roboris vel momenti.

Quod nō iudicetꝰ iuxta signaturaȝ Sup-
plicationum Sed lr̄as desup expeditas.

Itē voluit statuit ꝛ ordinauit ideȝ dn̄s nr̄
ꝙ iudices ī Ro. curia depu tati ꝑ tempore
etiā si sīt sancte Ro. ecclesie Cardīales cau
saꝝ palacii apostolici Auditores vel alii q̄
cūq; nō iuxta supplicationuȝ signataꝝ suꝑ
quibusuis impetrationibꝫ vel cōcessiōibꝫ

nisi sint conmissiones iusticiam continen
tes per placet. Vel per sancte roman̄ ec-
clesie Vicecancellarium iuxta facultatē
super hoc sibi concessam signate. sed iuxta
litterarum super eisdem impetrationibꝫ
et concessionibus confectarum tenores ⁊
formas iudicare debent. Et si littere ipse
minus bene per preoccupationē vel alias
expedite. reperiāt ad illorū quoꝝ interest
instantiam ad apostolicam Cancellariam
remitti poterunt per eius officiales q̄bus
huiusmodi tenores ⁊ formas per. tringere
conuenit ad formas reducende.

De expediendis regulis.
Ex cancellaria.

Itē attendens idē dn̄s noster ꝙ sup habē-
dis de cancellaria apostolica. regulis ⁊ cō-
stitutiōibꝫ inibi descriptis faciliter ꝑ illos
qui in romana curia indiguerīt ad ipam
cancellariā recursꝰ dirigi pōt. Nec ꝯsultū
foret ꝙ sup earundē regulaꝝ ⁊ ꝯstitutōm
quas iuxta occurrentiū varietatē causaꝝ ⁊
negocioꝝ aliq̄tiēs imitari ꝯuenit ꝓbādo te
nore vel effectu testiū pleruq̄ꝫ tenacē ꝟsuꝑ

memoriam nō habentium depositionib9
stari deberet Voluit statuit et ordinauit
ꝙ deinceps quilibet ex Auditoribus cau-
sarum palacii appostolici ⁊ aliis etiam si
sancte Romane ecclesie Cardinales sint ī
ipsa Curia pro tempore deputatis auctori
tate apostolica Iudicibus etiam in causis
actu pendentib9 super huiusmodi tenore
vel affectu ꝓbando dumtaxat stet .fideꝗ
adhibeat cedule siue scripture desuper a
duob9 de maiori .parco ꝙ danda sit a ter-
go signate.⁊ etiam duobus aliis litterarū
appostolicarum Abbreuiatoribus in ipsa
Cancellaria asscultate et domini Vicecan-
cellarii seu dictam Cancellariam regentis
manu subscripte. Vt est moris. Quicquid
autem secus fieri contigerit nullius sit ro
boris vel momenti.

De surrogandis.
collitigantibus.

Item idem dn̄s noster litium sucindere.
cupiens anfract9 .⁊ ne noui collitigantib9
aduersarii dentur prouidere Voluit sta-
tuit ⁊ ordinauit. ꝙ quotiens deinceps ali

quem super quouis ecclesiastico beneficio collitigantem in iure vel ad ius si quod forsitan eius aduersario in dicto beneficio competierit surrogari cōcesserit· dummō prefatus collitigans in dicto beneficio intrusus non sit nec super eo contra dictum aduersarium postq̄ illud per Triennium pacifice possederit lis tūc mota fuerit aliorum quorumlibet de premisso iure siue tūc vacet vel cuȝ vacauerit impetratiōes infra Mensem ante concessionem huiusmodi facte nullis sit roboris vel momēti

Quod nō valeat impetratio per obitum nisi precesserit congruum temp9.

Item voluit ⁊ ordinauit q̄ omnes gracie quas de quibusuis ecclesiasticis beneficiis cum cura vel sine cura secularibus ac regularibus per obitum quarumcunq̄ personarum vacantibus in antea fecerit· nullius roboris vel momēti sit nisi post obitum ⁊ ante datā graciaꝝ huiusmodi tantū temp9 effluxerit· q̄ interim vacatiōes ipse de locis in quib9 persone predicte decesserint ad eiusdem domini nostri noticiam

verisimiliter potuerunt peruenisse.

De cōmissionibꝰ et eaꝝ ꝓcessibus nō valituris nisi desupꝫ litteris ꝯfectis.

Item ꝙ omnes et singule causarum commissiones quas in antea fieri cōtigerit ob tentu vel occasiōe concessionum dumtaxat apostolicarum de beneficiis ecclesiasticis gratiarum super quibus apostolice littere confecte non fuerint ac processus desuper habendi nullius sint roboris vel momenti.

De impetratione beneficiorum familiarium dominoꝝ Cardinaliū.

Item voluit ꝙ impetrans beneficiū vacans per obitum familiaris alicuius Cardinalis teneatur exprimere nomen et titulum ipsis Cardinalis et si ille in Curia fuerit eius ad id accedat assensus. alias desuper gratia sit nulla Et idem seruari voluit etiam si dicti familiares ipsoꝝ Cardinalium familiares esse desierint. seu ad aliorum Cardinalium familiaritatem similez transierit. q̊ ad beneficia q̄ durante familiaritate ꝑori obtinuerīt. et in q̄bꝰ ip̄a

priori familiaritate durante ius eis competierit Ita qꝫ quo ad illa Cardinales quorum prius familiares fuerunt suum habebunt adhibere consensum.

De signatura per fiat preferenda signature per concessum.

Item voluit qꝫ concurrentibus eadem die super quocumque beneficio per fiat. Et per concessum signaturis ex eis per fiat. habens. alteri preferatur.

De impetrante beneficium. per annum pacifice possessum.

Item idem dominus noster vt improbi lites exquirentium motus reprimantur Voluit statuit et ordinauit. qꝫ quicunque beneficium ecclesiasticum tunc per annum immediate precedentem pacifice possessum et qꝫ certo modo vacare pretendit et deinceps impetrauerit nomen gradum et nobilitatem possessoris eiusdem et quot annis illud ipse possedit. et specificam et determinatam ex qua clare constare poterit. qꝫ nullum ipsi possessori in dicto beneficio ius competat. causam in huiusmodi impetratione exprimen

& ex tunc infra sex Menses ipm̄ possessorē ad iudicium euocari facere. causamq̄ desuper infra annum vsq̄ ad sententiam diffinitiuam inclusiue prosequi debeat et teneatur. Alioquin impetratio predicta et q̄=cunq̄ inde secuta nullius existant firmi=tatis. et idem impetrans de damnis & int esse possessorem predictum propterea contingentibus ei satisfacere. Et si possessorē ipsū iniuste friuole ac indebite molestasse repertus extiterit. Quinquaginta florenorum auri persoluere Camere apostolice sit astrictus. nec alius q̄ premisse vacationis modus etiā per litteras si neutri aut surrogationis vel a'ias sibi quo ad hoc vt huiusmodi beneficium ea vice consequi vel obtinere valeat quomodolibet suffragetr̄ illudq̄ nullatenus in antea litigiosū propterea censeatur.

De Triennalibus posses=soribus non molestandis.

Item statuit et ordinauit idem dn̄s nr̄ q̄ siqui. q̄cunq̄ ecclesiastica bn̄ficia qualia=cūq̄ sint absq̄ simoniaco ingressu ex aposto

lica vel ordinaria collatione aut electiõe et electionis huiusmodi confirmatiõe seu p̄sentatione et institutione illorum ad q̊s beneficiorum huiusmodi collatõ ⁊ p̄uisio electio presentatio seu queuis alia dispositio p̄tinet per Triennium pacifice possederint. dūmodo in benefitiis huiusmodi si dispositioni apostolice ex aliqua reseruatiõe generali in corpore iuris clausa reseruata fuerint se non intruserint super eisdem benefitiis taliter possessis neq̄ant molestari. Necnõ impetrationes quaslibȝ de benefitiis ipis sic possessis factas irritas et inanes censeri debere decreuit. antiquas lites sup̱ illis motas penitꝰ extinguendo.

De publicatione fienda.
In benefitiis reseruatis.

Item idem dn̄s noster statuit ⁊ ordinauit ꝙ quecūq̧ bn̄fitia ecclesiastica siue in Romana Curia siue extra eam resignata. nisi de illis facte resignatiões si ĩ Romana Curia infra sex Menses. et si extra dictã Curiam facte sint infra Mensem extũc ipa

beneficia consistunt publicate et possessio illoꝝ ab eis quos id contingit petita fue-rit. Si resignantes illa postmoduz in eo-rundem resignatoꝝ possessione decesserit non per resignationez sed per obitū huius modi vacare censeantur Collatiões quoqꝫ de illis tanqꝫ ꝑ resignatiõez vacantibꝫ fac te et inde secute nullius sint roboris vel momenti·

De non appellando ante· sententiam diffinitiuam·

Item idem dñs no ter vt litibus celeriꝰ finis imponatur et litigantium parcatur sumptibꝫ et expensis suoꝝ predecessorum Constitutionibꝫ et statutis inherendo sta-tuit ⁊ ordinauit· ꝙ in causis in Ro· Curia pendentibꝫ et quas imposterū in ea quo-uismodo contigerit agitari· nulli añ diffi nitiuam sententiam liceat appellare nec appellatio si fuerit emissa debet admitti Nisi ab interlocutoria q̄ vim habeat diffi nitiue Vel a grauamine minime concer-nente negotiuz principale· quod nō possit ꝑ appellatiõez a diffinitiua sentēcia reparari

Nulleque cause appellationum huiusmodi cōmittantur· nisi in cōmissione exprimatur quod interlocutoria vim diffinitiue habeat vel grauamen ac tale quod in appellatione a diffinitiua non valeat reparari Alioquin appellationes et cōmissiones impofterum et quicquid inde secutum fuerit sint nullius roboris vel momenti. Commissionibus appellationum iam iudicibus presentatis et exhibitis in suo robore permansuris in quibus latis super eisdem sententiis scdo vel vlterius ab eis non liceat appellare· Appellantes vero et appellationes etiam ab interlocutoriis et grauaminibus huiusmodi suo vel alterius nomine prosequentes si succubuerint vltra expensas et damna ad que resarcienda de iure cōdemnatus compellitur· xx· florenorum auri pena mulctetur

De Cōmissionibus post cōclusionē nō suffragandis nisi cōclusioni derogatur·

Item statuit et ordinauit quod in cōmissionibus de iusticia etiā consistorialibus per eum seu de eius mandato vel auctoritate in causis

in quibus conclusum existat imposterum concedendis etiā si in eis de conclusione huiusmodi impliate vel expliate mentio facta fuerit nihil censeatur esse concessu nisi per concessionem cōmissionis huiusmodi conclusioni derogetur expresse

De expediendis litteris de Amouibilibus ad nutum

Item voluit et ordinauit q si aliqui religiosi petant aliquod beneficium ad nutum irreuocabile cum clausula quod exinde pro solo nutu Abbatis vel superioris non possint amoueri lrē quo ad ipsaz clausulam nullatenus expediantur nisi idem dn̄s nr̄ ponat signanter q nō possīt amoueri Vel ad ptē clausulā ipaz ɔcedat

De conmissionibꝫ resignationum

Itē si cōmittatr̄ alicui bn̄fiai resignatiōis receptio ponatr̄ clausula Attente quoqꝫ prouideas ⁊c̄ Et si ex causa permutatiōis resignatiōes fiant ponatr̄ clausula q neutri permutantiū ius acquiratr̄ nisi i qlibꝫ ipoꝝ

ius habuerit in beneficio p ipm resignato

De defectibus supplendis.

Item voluit q si petantur suppleri defectus in genere nullatenus littera desup concedatur nisi in petitione super huiusmodi defect9 exprimatur Vel per fiat vt petitur supplicatio signata fuerit.

De benefitiis existentibus de iure patronatus laicorum.

Item voluit q super quouis ecclesiastico beneficio de iure patronatus laicorum nō expediantur littere nisi ponatur expresse q tale beneficium tanto tempore vacauit q eius collatio est ad sedem apostolicam legittime deuoluta Vel ad id patronoruz accedat assensus. et si per ipsuz iuri patronatus huiusmodi derogari contigerit si ius huiusmodi ad aliquem Regem Ducez Marchionem vel alium principem pertineat & de hoc in litteris prouisionis vel mandati de prouidendo de dicto beneficio mentio facta non fuerit. nō censeatur iuri huiusmodi fore quomodolibet derogatū.

·viiii·

De beneficiis cōmendandis·

Item voluit q̄ nulli seculari de regulari et religioso de seculari beneficiis cōmenda detur·nisi in signatura super petitiōe cōmende huiusmodi de cōmenda ipsa mētio fiat·

De reformationibꝫ sub· prima data signandis·

Item q̄ super quibuscunq̄ reformatiōibꝫ signatis super impetratiōibꝫ quorumcūq̄ beneficiorum vacantium vel certo modo vacaturorꝫ in quibꝫ petitur q̄ littere sub prima data expediri possīt si ex huiusmōi expeditione sub tali data cuiq̄ videatur fieri posse pre iudicium littere super ipsa prima data nullatenus expediantur·nisi reformationes huiusmodi per verba· fiat et sub prima data signate fuerint·

De resignationibꝫ et cōsensu īpensiōe·

Itē voluit ⁊ ordinauit q̄ sup resignatiōe cuiuscūq̄ beneficii ecclesiastici seu cessiōe iuris in eo q̄ in manibꝫ suis vel ī Cācellaria apostolica fieri cōtigerit apostolice lr̄e nullatenꝰ expediant̄ nisi resignās vel ce·

dens si presens in Ro. Curia fuerit perso naliter. Alioquin per procuratorem suum ad hoc ab eo specialiter constitutum expeditioni huiusmodi in eadem Cancellaria expsse cōsenserit et iurauerit vt est moris nec littere reseruationis vel assignatiōis etiam motu proprio cuiusuis pensionis annue super alicuius beneficii fructibus expediri possint nisi de consensu illius q̄ dictam pensionem persoluere tūc habebit.

De beneficiis vacaturis.
per ingressum religionis.

Item q̄ nō dentur littere super bn̄ficiis vacaturis per ingressum religionis nisi ille precesserit datam desuper petitionis.

De impetratione per modum in.
Cancellaria apostolica exprimendū.

Item voluit q̄ si petatur aliquod beneficium vacans per modum in Cancellaria apostolica exprimendum talis impetratō non valeat nec littere desuper expediant̄.

Cum exprimit̄ nomen iudicis vel dignitatis iudex tenet̄ exequi suā sententiā

·x·

Item voluit statuit et ordinauit quod quotienscumque per signaturam suam vel de eius mandato factam super expediendis aliquibus cum adiectione proprii nominis vel dignitatis cuiusuis iudex detur littere desuper expediantur cum expressione quod idem iudex executionem huiusmodi faciat per se ipsum

De dispensationibus. De consanguinitate vel affinitate.

Item voluit quod in litteris dispensationum super aliquo gradu consanguinitatis vel affinitatis aut alias prohibito ponatur clausula Si mulier rapta non fuerit et si scienter ponatur clausula addita in Quaterno.

De dispensationibus super defectu natalium ad succedendum in bonis temporalibus

Item voluit quod in dispensationibus super defectu natalium quod possint succedere in bonis temporalibus ponatur clausula quod non preiudicetur illis ad quos successio bonorum ab intestato pertinere debeat.

Quod dispensatio in gratia posita non veniat nisi dicta gratia effectum dispensationis huiusmodi concernat.

Item q per quamcunq signaturam in quauis gratia nullatenus dispensatio ueniat nisi dicta gratia totaliter effectũ dispensatiõis huiusmodi cõcernat uel alias nihil conferret aut operaretur. Et si sup defectu etatis sit dispensatio huiusmodi de duobus dũtaxat annis dari valeat. habita prius per testes ydoneos vel alias informatiõe quo ad hoc de ydeoneitate persone cui dicta dispensatio concedetur.

De dispensationib9 de vberiori.

Item voluit q super defectu natalium dentur Graduatis seu de magnis nobilibus genitis per simplicẽ signaturam qtuor etiam si Canonicatus et prebeñ Cathedralium seu Collegiatar ecclesiarum et p fiat vt petitur vltra hoc dignitates etiã maiores et principales. Aliis vero p fiat Tria et per fiat vt petitur Quatuor si petantur dũmodo Canonicatus et prebende Cathedraliũ ecclesiar vel dignitates non existant.

De dispensationib9 ad incõpatibilia.

Item voluit q sup obtinendis in cõpati

bilib9 benefiaiis in Theologia Magistris et in iure canonico vel ciuili doctoribus ꝛ in illis cum rigore examinis ac eadē Theologia Licentiatis aut formatis Baccalariis ac magnis nobilibus per fiat Quīquenniū. et addito vt petitur. quo ad vixerit ad duo īcōpatibilia. Aliis vero ꝑ fiat Biennium et addito vt petitur Trienniū ad duo dūmodo non sint due dignitates maiores post pontificales seu principales aut due parrochiales ecclesie vel tales mixtim cum potestate permutandi si petat᷑.

De obtinendis duabꝫ ecclesiis. Parrochialibus vel dignitatibus. maioribus incompatibilibus.

Itez voluit et ordinauit ꝙ per quamcūqꝫ signaturā deinceps faciendā nulli cuiuis dignitates. status. grad9. vel conditionis fuerit det᷑ dispēsatio ꝙ duas parrochiales ecclesias vel dignitates maiores p9 pōtificales ī Cathedralibꝫ seu priīcipales ī Collegiatis ecclesiis vel vnā cū reliq̄ eaꝝ insimul retiné valeat nisi eccīe parrochiales

a deo contigue ꝛ inuicem propinque sint
ꝙ ipsis per unum cōmode deseruiri possit
illarumq; fructus ꝛ in simul ultra xxiiii.
florenos auri de Camera secundum cōmu
nem extimationem non valeant annuatī
et de hoc in litteris dispensationū huius=
modi expressa mentio fiat. vel nisi super
obtinendis duabus ex huiusmodi dignita=
tibus seu parrochialibꝫ ecclesiis in simul
pro magnis nobilibus Magistris vel Bac
calariis formatis in Theologia aut doc=
toribus seu licentiatis in altero iurium
per verba dispensamus de speciali suffiti
ens signatura habeatur et super ipsis par
rochialibus ecclesiis in huiusmodi signa=
tura de parrochialibus mentio fiat. Alio
quin si per preoccupationem vel alias lit
tere super tali dispensatione confecte re=
periantur ille nullis sint roboris vel mo
menti. Et similiter in dispensationum ad
incompatibilia prorogationibꝫ ol' seruetͬ

Dispensationes cōcesse non saffra=.
gentur nisi desuper litteris expeditis

Itē cōcessiones super gr̄is dispensationū

quarumcunq quibusuis per ipsum domi
num nostrum concessarum vel conceden
darum per regulas Cancellarie apostolice
sint prouide limitate licet aliquando in
petitionibus super huiusmodi concessioni
bus oblatis multa sint petita ne·quis pre
textu talium cōcessionum id dispensatiue
tenere aut facere presumat ad quod con=
cessiones huiusmodi se nō extendunt· Vo=
luit idem dominus noster· q nulla talis
dispensatio cuiq suffragetur anteq super
ea apostolice littere sint confecte.

De nō promouendo ad ordines·
stando in Curia vel in studio·

Item voluit q petentibus secum dispen
sari vt ratione bene ficiorum non teneant
se facere promoueri in Ro· Curia vel in
studio per fiat .Septennium. Alias vero
detur Quinquennium dūmodo infra an=
num a tempore date dispensationis huius
modi ad Subdiaconatus ordinem sint p=
moti·

De fructibꝫ in absentia percipiendis·

Item de fructibꝫ in absentia percipiēdis

detur in Ro· Curia vel studio residendo per quamcunque signaturam Septennium· Et alibi quinquennium.

De indulgentiis.

Quod dentur festa per Cancellariam dari solita

Item voluit quod in litteris indulgentiarum solum dentur festa per Cancellariam dari solita Et quod durent per·xx·annos nisi petantur pro una die. Et tunc durent perpetuo

De indulgentiis non repetendis·

Item voluit quod in litteris indulgentiarum ponatur clausula quod si ecclesie seu capelle vel alias aliqua indulgentia fuerit per ipsum concessa de qua inibi specialis mentio facta non est huiusmodi littere sint nulle.

De indulgentiis adinstar·

Item voluit quod littere non expediantur super indulgentiis adinstar nisi specificentur.

De tempore durandarum indulgentiarum.

Item voluit quod per fiat si ecclesia Cathedralis vel insignis Collegiata·aut solemne Monasterium fuerit tres· Alioqui ·duo anni

et totidē Quadrene Et per fiat vt petit Cathedrali Collegiate. vel Monasterio. Quatuor. Aliis Tres Anni dentur. pro singulis vero diebus Octauarum. Centū dies apponantur Et pro Capella per fiat. Vnus Et p fiat vt petit. duo anni ɔcedāt.

De beneficiis vacantibꝫ Et certo. modo vacaturis de signatura per. fiat vt petitur Et per fiat simpliciꝫ.

Item voluit et ordinauit ꝙ in gr̄is beneficialibus de vacantibus aut certo modo vacaturis factis quibuslibet si plura petantur beneficia Vnum cuiuscunqꝫ annui valoris per simplicem signaturā ⁊ addito vt petitur Duo aut tria. ⁊ nō vltra petita beneficia veniant dūmodo etiam illorum fructus ⁊c̄ vltra lx. importatis. vel Centū librarum Turoneñ paruorum cōmuni extimatione siue tantundem in alia moneta non valeant annuatim.

De valore beneficioꝝ exprimendo. in impetratione vacantium.

Item voluit q in gratiis quas personis quibusuis de beneficiis vacātibꝫ seu certo modo vacaturis fieri contigerit illorum et aliorꝫ quorumcūꝗ beneficiorꝫ que dicte persone tunc obtinuerīt seu ꝯ quibꝫ fuerit eis prouisum vel cōcessum aut mandatū prouideri verꝰ annus per Marchas argēti aut Sterlingorꝫ vel librarum Turoneñ· paruorum seu florenorꝫ aut ducatorū vel Vntiarum auri seu alterius monete valor secundum conmunem extimationem exprimatꝰ· nisi motu proprio grē huiusmōi fiant vel persone predicte beneficia que tunc obtinuerint aut in quibꝫ vel ad que ius eis cōpecierit iuxta ipsarū oblatio nes vel alias dimittere teneantur. Alioquin prefate gratie sint nulle. Et idem seruetꝰ in expectatiuis de benefitiis obtentis· et ī quibus seu ad que impetranti ius competit et illorum valore·

De clausulis generalibus·
dandis in impetrationibus·
benefiaorum vacantium·

Item voluit et ordinauit q qn̄ prouidet

seu mandat prouideri alicui de beneficio ecclesiastico vacañ tunc dari potuerunt clausule si petantur etiam si illud quouis modo ꝛc̃ seu per Cōstitutionē Execrabilis vacet ac specialit̄ reseruatum inter alios litigiosum sit et eius collatio deuoluta fuerit. Et si pro collitigante vel surrogationem aut si neutri vel si nulli ꝛc̃ petente sit tūc specifice lis exprimatur nec detur aliq̄ generalis reseruatio dispositiue nisi desuper in concessione specialis ⁊ expressa ac pure ⁊ non sub conditione mentio fiat ⁊ tūc relique reseruationes inibi cōtente veniāt. Si vero tempore expeditiōis inde litterarum generalis reseruatio huiusmōi probari non possit nisi in nouis prouisionibus aut pro collitigantibus si neutri vel si nulli ⁊ cetera sit expressuꝫ quod ab aliquibus asseritur illum cuius beneficiū conceditur Collectorum Succollectorum Abbreuiatorum vel familiarem ꝛc̃ fuisse clausula ponatur. Etiaꝫ si dictum bn̄fitiū exeo ꝙ talis Collector vel succollector abbreuiator vel familiaris ꝛc̃ fuit dispositōi

apostolice generaliter reseruatū existat dū
modo in eo nō sit alicui specialiter ius q̄=
situz·in reliquis vero nulla clausula det̃
vnde reseruatio generalis elici possit nisi
desuper signatura per duplex fiat signata
sit·aut per reseruationē vel alias speciali
ter habeatur·

De qualitate bn̄fitiorum ex·
primenda in impetrationibꝫ·

Item voluit qꝫ super beneficiis ecclesi=
asticis de qualitatibꝫ illorum videlicet an
dignitates personatus vel officia sint eisqꝫ
cura immineat animarū et ad illa ↄsuerit
qui per electionem assumi mentio fiat·
alias gr̄e desuper facte sint nulle. Et si
q̄litates huiusmodi affirmatiue seu condi
tionaliter nō exprimātur·negatiua desup
expressio fiat ī bn̄ficiis que tales q̄litates
vel ex eis aliquas consueuerunt habere·

De reseruatione bn̄ficiorum.
per contractum Matrimonii

Itē si reseruet̃ beneficiū per contractum
mr̄imonii nō dent̃ alii modi vacacōnū de
futturo·nec censeat̃ beneficiū reseruatum

specialiter vel affectum nisi sequatur matri
monium sed in benefitiis per promotionem
vel assecutionem vacaturis ponatur clausula
Cum benefitia huiusmodi premisso vel
alio quouis modo etc. preterquam per obitum
obtinentis vacare contigerit etiam si vacent.

De religiosis recipiendis.
que clausule dentur.

Item voluit quod si petatur aliquem in religiosum recipi. ac sibi de quouis ecclesiastico benefitio prouideri per simplicem signaturam fiat. receptio huiusmodi duntaxat detur. adiecto si petens sit ydoneus. vel aliud canonicum non obsistat et exprimatur si certus numerus regularium sit ibidem cui etiam non derogetur nisi expresse concedatur et si numerus ipse non existat ponatur dummodo locus receptionis huiusmodi nimium propterea non grauetur.

De translatione regularium.
Et impetratione benefitiorum.

Item si regularis petat sibi de benefitio ab aliquo Monasterio vel alio regulari loco

dependentibꝫ prouideri ⁊ appareat ex hu-
iusmodi petitione ꝙ alterius Monasterii
vel loci religiosus sit licet inibi translatō
non petatur nihilominus illa veniat.

De bñficiis existentibꝰ sub.
Constitutione Execrabilis.

Item ꝙ in lrīs sup beneficiis per Consti-
tutionē Execrabilis vacantibus ponatur
clausula si est ita Similiter de quibuscūqꝫ
narratis informationē facti requirētibꝰ

De lrīs vacantiū aut vacaturoꝝ.

Item petenti sibi prouideri de vacaturo
dentur littere de vacante. Et econuerso
prout expedierit impetranti.

De seque. trīs Cōmissionibꝫ ⁊ Execu-
torialibus lrīs sub plumbo expediēdis

Item voluit et ordinauit ꝙ mādata apo
stolica super fructibus sequestrandis ⁊ re
missionibus ad partes pro meritis causa-
rum recipiendis siue singulares siue con-
munes fuerint necnon super exequendis
sententiis in Ro. Curia latis sub pulla ex-
pediantur alias nulle sint.

xi

De potestate Vicecancellarii. Et Cancellariā apostolicā regentis

De absolutione violatorū lrāꝝ apostolicarū. Primo ꝙ possit committere absolutionem illorum qui ignoranter in supplicationibus vel litteris aliquid scriberent corrigerent vel delerent.

De correctionibus

Item ꝙ possit corrigere nomina ⁊ cognomina personarum ⁊ beneficiorum. dū tamen de corpore constet.

De causis cōmittendis.

Item ꝙ possit omnes causas beneficiales etiam non deuolutas cōmittere in Curia cum potestate citandi ad partes.

De drocessibus apostolicis aggrauandis.

ITEM ꝙ processus auctoritate apostolica decretos aggrauare possit cum inuocatione brachii secularis ⁊ sententias executioni demandari facere contra intra intrusos ⁊ intrudendos per lrās apostolicas desuper conficiendas et non alias.

De conseruatoriis

Item ꝙ possit concedere quibusuis petē=

tibus. Conseruatorias ad trieniũ ĩ forma

De interdictis

Itẽ quibuslibet nobilibꝫ psonis petentibus indultũ de celebrãdo et celebrari faciendo ante diez et in locis interdictis ꝛ p Trienniũ reconciliari faciendo ecclesias. Cimiteria polluta in forma.

De fructibus in absentia per cipiendis per eum concedendis

Item prothonotariis ac lrãrum apostolicarum Scriptoribus et de quibus iuxta illoꝝ sufficientiam ꝛ pdoneitatem sibi vi debitur Abbreuiatoribꝫ sua officia in rocuria pro tempore exercentibꝫ indultum de percipiendis in absentia suoꝝ bñficioꝝ fructibus si etiã alias eis tale indultum quauis auctoritate concessum fuerit

De altari portatili

Item dominis terrarum et locorum necnon Abbatibus ꝛ. per Priores gubernari solitorum Monasteriorum Prioribus ac Superioribus Prelatis ac magnorũ Principum Conciliariis Altare portatile in forma.

De resignationib₉ per eū admittendis

Itē q̄ possit recipe ⁊ admittere resignatio
nes beneficiorꝝ ecclesiasticorū quorūlibet
etiā generalit̄ vel specialiter reseruatorū
simplicit̄ vel ex causa pmutationis et de=
sup supplicationes p cōcessuz signare pro
līis apostolicis inde cōficiēdis vt moris ē

De nouis prouisionibus

Itē q̄ possit signare supplicationes duorꝝ
referendariorū manib₉ signatas de nouis
prouisionibus Si neutri et Surrugationi
bus p collitigantibus ī quib₉ nō det̄ clau
sula generalem reseruationē importans·

De beneficiis valorem Centum
florenorū auri nō excedentibus

Itez q̄ possit signare supplicationes etiā
duorꝝ Referendariorum manibus signa=
tas de beneficiis ecclesiasticis vacantibus
secularibus et regularib₉ dispositioni apo
stolice generaliter non reseruatis quorū
cuiuslibet valor·Centum florenorum au
ri de Camera·vel totidem librarum Tu
ro·par·seu tantundem in alia moneta se=
cundū cōmunē extimationem nō excedāt

De dispensatione de vberiori

Itez q possit signare supplicationes vni
us referendarii manu signatas super de
fectu natalium ad omnes sacros ordines
et ad duo beneficia ecclesiastica cum cura
vel sine cura seinuicem compacientia etiā
si canonicatus et prebēde vel officia Col-
legiartaum ecclesiarum fuerint.

De effectu etatis in expectatiuis

Item q in graciis expectatiuis concedere
possit ad obtinenda beneficia dignitates
personatus administrationes vel officia
curata. etatis defectum pacientibus qui
Vicesimum suum etatis annum perre-
gerint et de quibus sibi q alias ad hoc
pdonei sunt fides facta fuerit q huiusmo
di eorum gratie ad ipsa beneficia dignita
tes personatus administrationes ac offi-
cia valeant suumq sorciantur effectum.
Et q illarum vigore q̄ primum ad etatē
legittimam preuenerīt huiusmodi benefi
cia dignitates personatus administratio-
nes vel officia acceptare et de illis sibi p-
uideri facere ac ea recipe et retinere valeāt

.xiii.

De defectu etatis pro nobilibus et graduatis

Item q in expectatiuis p nobilibus vel graduatis saltem Viginti annos habentibus et ad obtinenda beneficia dignitates personatus administrationes vel officia cum cura defectum etatis pacientibus et ad illa dispensationum supplicationes signare possit de duobus annis

De Reformationibus

Item q in expectatiuis Et de beneficiis generaliter vel specialiter nō reseruatis impetrationum quarumlibet reformacōnes de non obstanciis et dispensationibus omissis ac beneficiorum valoribus et qualitatibus nataliumq defectibus signare possit

De maioribus prebendis gradatim ascendentes siue per optiones

Item q sufficientibus et ydoneis et de quibus q tales sint ei facta fides extiterit in expectatiuis signare possit ad maiores ecclesiarum prebendas in quibus iuxta illarum statuta et consuetudines de minoribus ad maiores gradati fieri debent a. cēsz

De artatis ad ordines

Item q possit ad ordines suscipiendos artatis prorogare terminos de dictis suscipiendis ordinibus usque ad prima tunc a iure statuta tēpora in quibus sic artati successiue ad ipsos ordines promoueātur lecte die Iouis Vicesima Mensis Septembris Millesimoquadringentesimosexagesimo ix. Indictione Duodecīa Pontificatus nostri Anno primo. Et publicate in Audiētia contradictarū die v. Octobris

De resignationibus officiorum factis in infirmitatibus non valituris

Sanctissimus in christo pater et dominus noster dominus paulus diuina prouidentia Papa secundus. Ad precludendum viam fraudibus resignantium et successores in officiis eligere satagentium. statuit et ordinauit. q si quis quorumcunque officialiū Romane curie in infirmitate cōstitutus officiū qd obtinet resignauerit simpliciter. vel ī fauorē certe psone. et infra viginti dies decesserit. admissio resignacōis huiusmodi et per resignationē facta puisio

nullius sit roboris vel momenti. Et ni-
hilominus officium huiusmodi nō per re
signationem sed per obitum vacare libe-
re censeatur. Lecta die sexto. Et publica-
ta octaua Mensis Nouembris anno p̄mo

Limitatio licentie domini
Vicecancellarii de interdictis

Sanctissimus in christo pater et dominꝰ
noster dominꝰ paulus diuina prouidētia
Papa secundus. Ad amputandum mate-
riam scandalorum. Et vt neruus ecclesia
stice censure seruetur. Statuit et ordina-
uit ꝙ per quāꝙ signaturā factā aut fien-
dam. etiā p sanctitatē suā de altari porta-
tili cuicūꝙ persone cuiuscūꝙ statꝰ gradus
seu conditionis existat. Non detur licētia
aut facultas celebrandi missas. Vel alia
diuina officia in locis ecclesiastico interdi
cto suppositis. Etiam ianuiis clausis. Et
excōmunicatis et interdictis exclusis. et
concessiones iam factas per se aut quoscū
ꝙ suos predecessores quo ad effectum seu
facultatem huiusmodi celebrandi aut ce-

lebrari faciendi in locis interdictis reuo-
cat et anullat illis dumtaxat exceptis qui
de iure cōmuni in tēpore interdicti huiuſ
modi preuilegiati noſcunt. Publicata die
quindecima mēſis Nouembris anno pmo

Prorogatio expeditionis lr̄arum Pii

Sanctiſſimꝰ in christo pater et dn̄s noſter
dn̄s paulus diuina prouidentia papa ſecū
dus Tempus ſex menſiū de expediendis
litteris ſuper conceſſionū gratiis per fe.
Re. Pium papam ſecundū predeceſſorē ſu
um factis prefixū vſq ad alios ſex mēſes
a fine dictoꝝ priorum ſex menſium com
putandos gracioſe prorogauit Publicata
Mcccclxiiii. die vero ſextadecima Menſis
Februarii Anno primo

Limitatio indulgentiarum

Sanctiſſimus in christo pater et dominꝰ
noſter dn̄s Paulus diuina prouidentia pa
pa ſecundus. Prouide conſiderans ꝙ ꝑt
effuſas indulgentias que paſſim de reſer-
uatis ſemel in vita et in mortis articulo
plenarie concedunt. Claues eccleſie cōtē-
nuntur. penitentiales ſatiſfactio eneruat

Et homines ad peccandum procliuiores redduntur Statuit et ordinauit quod per quascunque indulgentias ·informa deuotionis· vel alia quauis forma verborum a se vel predecessoribus suis concessas aut imposterum cocedendas· impetrantes absolui no possit in casibus infra scriptis· vicz offense ecclesiastice libertatis ·violationis interdicti·a sede apostolica impositi·heresis·cuiusuis offense inobedientie seu rebellionis in Romanum pontificez seu sede apostolicam·pbriciadii·offense personalis in Episcopum vel alium prelatum·inuasionis·depredationis·vel occupationis·terrarum ecclesie Romane mediate vel immediate subiectarum·inuasionis Romipetarum prohibitionis deuolutionis causarum ad Ro·Curiam delationis armorum et aliorum prohibitorum ad partes infidelium Impositionis nouorum onerum realium vel personalium ecclesiis et ecclesiasticis personis. Simonie super ordinibus vel bnficiis assequendis in Curia Ro·cotracte et generaliter in casibus contentis in bulla

que consueuit in die Cene dñi per Roma-
nos pontifices publicari. et quo ad casus
predictos littere quecunque et facultates ab
soluendi vel confessores eligendi in casi
bus sedi apostolice reseruatis nemini suf
fragentur. Insuper mandat et statuit san
ctitas sua. vt in omnib9 litteris et bullis
per Cancellariam aut camerã expediẽdis
predicti casus nomiatim excipiant. et prop
terea clausula addatur ĩ fine quod si similes
littere fuerĩt a sua sanctitate vel predecesso
ribus suis impetranti concesse ille nec quo
ad casus exceptos. nec quo ad facultatem
sepius absoluendi in casib9 reseruatis ali-
quatenus suffragentur. publicate die Vice-
sima tercia Mensis Februarii anno primo
Millesimoquadringentesimosexagesimoquarto

De Prothonotariis et.
Etate eorum. promotionis.

Sanctissimus in Christo pater et dñs nr.
dñs Paulus diuina prouidentia papa scdus
cõsiderãs ad obsequium apostolice sedis
et ipsius platiõis officia. tales assumi debẽ
quos etatis maturitas. et grauitas morũ

exornat· ideo maxime in Notariis aposto-
lice sedis esse seruandum·quorum officium i
ipsis initiis primitiue ecclesie a beato Cle
mente ad sanctorum martirum gesta perq-
renda atque scribenda noscatur institutum
et propterea valde indecorum esse vt ad illud
pueri proueheantur·qui nescientes guberna
re seipsos habitum deferant prelatorum·
qui etiam interdum ecclesiastica beneficia sub
eo titulo assecuti·abiecto habitu ad coniugium
et secularem vitam aspirant·non attende
tes sententiam domini Saluatoris· quia nemo
ponens manum ad aratrum et respitiens
retro aptus est regno dei. Statuit et ordi-
nauit quod deinceps nullus ad Prothonota-
riatus proueha tur officium nec habitum
Prothonotariorum gestare presumat nisi Vi-
cesimum sue etatis annum exegerit·nec
littere apostolice super ipso prothonotariatus
officio expediantur·nisi eam etatem in Cancellaria
apostolica se exigisse docuerit· quod si contin-
gat Sanctitatem suam pro sublimioribus forte per
sonis vel filiis aut nepotibus principum aliquem
minorem natu prothonotarium creare·promotio

huiusmodi et signatura desuper facta nō teneat nec littere super ea expediantur. nisi se sextumdecimum annum similiter compleuisse docuerit et id in supplicatiōe nominatim expresserit. Tales tamen mi nores nec habitum assumere. nec Rochetū gestare audeant. vel preeminentiam sibi iure officii vendicare. nisi vt premittitur Vicesimum annum exegerint. Insuper statuit et ordinauit ꝙ omnes et singuli prothonotarii promoti quidem infra an num a data presentium. promouendi vero infra Annum a die promotionis cōputan dum se ad Subdiaconatū faciant ordinari Alioquin si infra id tempus promoti nō fuerint. aut ante completum Vicesimuz annum habitum assumere vel deferre p̄sumpserint. nō solum prothonotariatus officio. sed omnibꝫ beneficiis que obtinēt sint ip̄o facto priuati. et ad ipsum protho notariatum prorsus inhabiles. Decernēs irritum et inane quicquid in contrariuz fuerit attemptatū Publicata die vltima Mēsis Februarii Anno p̄mo Mccccclxiiii.

De Expectatiuis.

Sanctissimus in christo pater et dominus
noster dn̄s paulus diuina prouidentia pa
pa secundus. Qui varias et longas ·an et
qualiter ab eo grē expectatiue concederē=
tur. Consultationes habuit tandem mul
torum etiam magnorum precibus et instā=
tiis condescendens gratias huiusmodi fa
cere disposuit·modis et formis infra scrip
tis. In primis voluit q per fiat vt petit
dentur due collationes &c ac cum clausula
si petatur. Etiam ratione dignitatum·per
sonatuum·administrationum·et officiorum
que ibidem obtinent et in partibus Ita=
lie totidem beneficia.etiā si alterum eorum
Canonicatus et prebenda ecclesie Cathedra
lis fuerit·Et in aliis partibus vnum bene
ficiū duntaxat·Quodque Canonicatus et p̄=
benda·cum prestimoniis prestimonialibus
porcionibus·oblegiis·additamētis·ferculis
et supplemētis vnius canonia cedētis vel d
cedētis·quorum quidē prestimoniorum et etiā
si pro Magistris Licentiatis Baccalariis
formatis in Theologia aut doctoribus vel
cū rigore exaīs Licētiatis in iure canonico

vel ciuili seu magnis Nobilibus L.x.et si pro aliis gracie huiusmodi fuerint.xxx.li brarum Turo.par.vel tantundem in alia moneta fructus.se.tax.decime valorē an nuū non excedant. Et etiam Canonicatꝰ et prebenda.nec non dignitas personatus Cathedralis seu Collegiate ecclesie ꝑ vno beneficio cōputentur. Item ꝙ loco ver- borum cum prestimoniis ꝛc̄ non ponanť verba et prestimonia

Item ꝙ pro religiosis lr̄e super expecta- tiuis graciis nō expediantᷓ nisi particula- ris ⁊ extra rotulū signata desuꝑ suffrageť Itē in ꝑtibꝫ vltra mōtanis extra Daciam Suecaā Noruuegiā ⁊ Iberniā nullis ni- si Magistris Licentiatis Baccalariis for- matis in Theologia aut doctoribꝫ seu cū rigore examinis Licētiatis in iure Cano nico vel ciuili.aut in artibus qui post suo rum in illis graduū susceptionē per Bien nium rexerint.seu studuerint.vel in medi cina magistris.aut qui per sex annos stu- duerit in altero ex iure hꝫmōi baccalariis vel apostolice sedis officialibꝫ ⁊ nobilibꝫ

ac de militari genere procreatis ac nepo
tibus et consanguineis sancte Ro. eccle-
sie Cardinalium det. p expectativas ad Ca
nonicatus et prebendas vel dignitates &c
Cathedralium ecclesiarum. Et quia nume-
rus Abbreviatorum magnus est illi dun
taxat ex eis quo ad hoc sub dictis officiali
bus comprehendantur qui de aliquo par
co pro litteris expediendis apostolice Cã
cellarie fuerint vel desuper a prefato do
mino nostro per reformationem vel alias
habuerint signaturam specialem.
Item detur magistris Licentiatis Bac-
calariis formatis in theologia ac doctori
bus in iure Canonico vel civili et magnis
nobilibus unum beneficiũ cuiuscũq; taxe

Taxa beneficiorum pro graduatis

Item magistris in Mediana, et in iure ca
nonico vel civili Licenciatis in partibus
quo ad tax. decime ad medietatem redu-
ctis si cum cura Lxxx. et si sine cura Lx
sed in aliis non reductis si cum cura cen
tum et xx. si vero sine cura lxxx. librarum
Turo par. secundum tax. decime.

Taxa beneficiorum p graduatis

Item baccalarius in theologia non formatis et magistris in artibus atque in iure canonico vel civili baccalarius et in medicina licentiatis in partibus reductis si cum cura lx et si sine cura xl ac nō reductis si cum cura centum et sine cura lxx librarum Turo par. se tax. decime

Taxa p nō graduatis secularibus

Item secularibus non graduatis in partibus reductis si cum cura xl et si sine cura xx ac in aliis nō reductis si cum cura lx et si sine cura xl librarum Turo par se tax. decime. Item regularibus non graduatis in partibus reductis lx et in non reductis lxxx librarum Turo par. secundum taxationem decime

Taxa in Alamania Anglia Scocia et Ibernia

Itē in alamania cum argenti nec non in Anglia Scocia et Ibernia cū Sterlingorū Marchis decē secularibꝫ nō graduatis si cū cura Vigintiquinque et si sine cura xviii.

nec non regularibus Triginta marcharũ secundum taxationem decime
Item ĩ Italia Si cuȝ cura·lx·ꝛ si sine cura·xl·florenorum auri secundum taxationem decime

Taxa in forma pauperum

Item in forma pauperũ in partibus Gallicanis reductis si cũ cura·xxx·ꝛ si sine cura xxv·ĩ nõ reductis vo si cũ cura·L·et si sine cura·xxx·In Hyspania autẽ et Aragonia·si cũ cura·xl·ꝛ si sine cura·xxv·librarum Turo par·in Alamania si cum cura·xx·et si sine cura·xv·Marcharũ argenti in Anglia vero Scocia et Ibernia si cum cura·xxx·ꝛ si sine cura xx·Marcharũ Sterlingorũ secundum atxationem decime

Quod non derogetur Statutis de optando et obtinendo prestimonia nisi sufficiens signatura habeatꝰ

Itẽ ꝙ priuilegiis·statutis·seu cõsuetudinibꝫ de optãdo vel assequẽdo maiores aut alias ꝓbendas·vel obtinendis per illos q̇ canonicã cathedraliuȝ ecclesiarũ aut ĩ eis

beneficiati nõ fuerint prestimoniis presti
monialib⁹ porcionib⁹ seu simplicibus bñ
ficiis ac nõ recipiendis illegittimis et dũ
taxat graduatis nullatenus derogetur ni
si seorsuȝ sufficiẽs signatura desuꝑ habeaṫ

Quod graduati preferantur in
assecutione Parrochialium ha-
bentium duo milia communi-
cantium

Iteȝ ꝙ Magistri Licenciati ⁊ Baccalarii
in Theologia formati·nec non doctores
seu cum rigore examinis licenciati in iure
Canonico vel civili reliquis etiam sub pa
ri·vel maiori data expectantibus in asse-
cutione parrochialium ecclesiaꝝ habenti
um cõmuni·que secundum formam pub
licã attendaṫ extimatione·duo milia com
municantium omnino preferantur·

Quod in partibus vltramonta-
nis ⁊c̃ non possint acceptari nisi
per certos graduatos et officiales

Itẽ ꝙ ĩ partib⁹ vltramõtanis dignitates
licȝ maiores·vel principales nõ sint·rõne
quaꝝ eas obtinentes pro tẽpore capitulis

preesse et singularū psonarū ibidē exercere curā animarꝫ habuerint per alios ꝙ magistros Licentiatos seu Baccalarios formatos ī Theologia aut Doctores seu Licentiatos in iure Canonico vel ciuili aut in Mediana vel in artibus qui post suorꝫ ī eis graduū susceptiōnē p Trieniū rexerīt vel studuerint Magistros. Aut apostolice sedis Officiales vigore seu pretextu literarum super expectatiuis graciis acceptari non possint

Quod Doctores Licentiati in altero iuriū ꝛ graduati in Theologia nō examinentur

Item doctores in iure Canonico vel ciuilis ac in Theologia vel Mediana ꝛ qui p aliquos annos rexerint ac legerint in artibus. Magistri necnō in aliquo ex iure vel Theologia huiusmodi cum rigore examinis Licentiati ac Baccalarii in ipsa theologia non examinantur

Quod hospitalia. Et pia loca alia non cōprehendant in expectatiuis

Itē hospitalia domꝰ leprosorum. aliaqꝫ pia

loca nec nõ laicis assignari solita ⁊ claustralia officia sub expectatiuis gracis minime comprehendantur

Quod nullus impetret gratiam expectatiuam extra suam nationem

Item nullus expectatiuam gratiam extra suam nationem impetret nisi Idioma qd cõmuniter homines loquūtur ibidē intelligat ⁊ intelligibiliter loqui sciat. Alioquin huiusmodi gratia sit nulla

Qd nullus possit acceptare beneficiū vigore Expectatiue lrīs non expeditis

Itē nullꝰ vigore grē expectatiue. Vel reualidationis eiꝰ litteris desup nō cōfectis aliqd bn̄ficiū acceptare valeat ⁊ alias acceptatio huiusmodi nulliꝰ sit roboris vel momenti

In forma pauperum

Itē voluit idē dn̄s nr̄ qꝑ pro pauperibus clericis beneficiandis dent̄ littere ī ea forma secūdū quā pro eis tēpore felicis recordationis Martini pape quinti scribi consueuit videlicet ad vnū Collatorē Saluo qꝑ si ad collationē Decani ⁊ Capituli. vel

Abbatis et Conuentꝰ aut Abbatisse ꝛ cõ-
uentꝰ impetrauerit detur clausula cõmu
niter vel diuisim· vbi antiquitus dũtaxat
dabatur cõmuniter et ipsi iuxta eoꝝ suffi
cientiaȝ locentur per Tria bene· vel duo
bñ·Et vnũ cõpetenter Vel duo bñ·ꝛ vnũ
debiliter· aut duo cõpetenter in lectura·
et constructione·et vnum male in cantu·
Per totam vero Hyspaniam ꝛ Basconiaȝ
habentibus bene legit·cõpetenter Consti
tuit·ꝛ nihil cantat. Vel habentibꝫ ad mi-
nus Tria ꝯpetenter detur beneficium cũ
cura Sȝ habentibꝫ duo cõpetenter etiã si
vnũ sit in cantu detᷣ ad bñficiũ sine cura.

Prerogatiua pauperum.
quo ad beneficium sine cura·

Item idem dñs nr̃ pauperibꝫ clericis pro
uidere cupiẽs. Voluit statuit ꝛ ordinauit
ꝙ omnes ꝛ singuli q̇ suas in forma scd̃m
quã ꝓ pauperibꝫ clericis bñficiãdis scribi
cõsueuit·de bñficiis ecclesiasticis vacãtibꝫ
vel vacaturis lr̃as obtinuerit ĩ ipoꝝ asse
cutiõe beneficioꝝ que sine cura·et nõ Ca-
nonicatꝰ·et p̄bende·vel personatꝰ fuerit

singulis aliis ibidem ecclesiastica bnficia sub quacunq etiã maiori data per apostolicas lras expectantibꝰ ꝛ tũc bnficia quoꝝ fructus ꝛc vltra decem florenos auri de Camera secundum cõmunem extimatiõez annuatim valeant obtinentibus omnino preferantur.

Quod habentes beneficia·xxiiii· librarum vel dignitates ꝛc possint· expedire in forma pauperum ꝛc

Item qꝫ omnes et singuli obtinentes bnficia·xxiiii·libraꝝ vel similis Monete cõmuni extimatione valoris annui·Et etiaz non habentes possessionem beneficioꝝ in quibus se asserunt ius habere vel sup qbꝰ litigant cuiuscunq valoris annui quẽ nõ teneantur exprimere possint in communi forma pauperum litteras impetrare Ita qꝫ p assecutiõz alteriꝰ alia dimittẽ teneãt Itez qꝫ idẽ paupes cleria Si graduati sit possit habẽ duas lras ꝛ formã taxe spãlis

Quod pauperes possint locari· Extra suam prouintiam ꝛc

Item qꝫ ipi pauperes extra suam ꝑuintiã

locari possint Si ibidez per sex annos mo
raz traxerint. vel etiam in aliis diocesibꝫ
vbi suam perpetuam elegerint mansiōez
Et ꝙ caueatur in litteris ꝙ per ꝓcurato
res acceptare. Et sibi ꝓuideri facē possit.

Quod executores nō dent̄ in curia.
nisi illis qui aliq̄ tempore fuer̄t in
Curia ⁊ constet de vita et moribꝫ.

Itē ꝙ illis q̄ tanto tempore in curia Ro.
steterint ꝙ ibidē de laudabili vita Et ho
nesta eoꝝ cōuersatiōe cōstare potest dent̄
executores ī Curia Alioquī extra curiā cū
clausula ꝙ si nō omēs duo aut vnꝰ eoꝝ ⁊c̄

Quod nullus duabus graciis
expectatiuis vti possit Nisi
altera eaꝝ fuerit consumpta.

Item voluit statuit et ordinauit ꝙ nullꝰ
duabus graciis expectatiuis Etiam si alta
earum motu proprio concessa fuerit Nisi
vna illarum tempore date concessionis.
Alterius consumpta extiterit vti possit
Sed si tales due gracie Altera non con=
sumpta sibi concesse fuerint Et expeditis

super vtraq3 illarum litteris apostolicis in expeditiōe littera rum·quas postremo expediri fecerit·mentio de pma facta nō fuerit·vel nō elegerit Aut mentem suaz super hoc qua graciarum huiusmodi vo=luerit·in presidentia Cancellarie aposto=lice etiam coram ipius Cancellarie nota=rio n̄ declarauerit effectu careat vtriusq3 graciarum earundem·

Quod nullus creatus Canoni=cus habens ad prestimonia possit acceptare beneficia seruitoria·

Item q̄ nullus vigore cuiuscunq3 gracie expectatiue per ip̄m dominum nostrum sibi de canonicatu Cum reseruatiōe p̄ben de Ac dignitates·personat9 Administra tionis·vel officii necnō prestimonioꝝ pre stimonialium portionum et simplicium beneficiorum Sub quacūq3 verboꝝ forma concedende aliquod seruitorum beneficiū aceptare vel de illo sibi prouideri facere possit·decernens irritum ꝛc̄

Quod null9 vigore expectatiue possit· acceptare beneficiū generaliter res̄uatū

·xviii·

Item voluit statuit et ordinauit quod nullus vigore cuiusuis gratie expectatiue quodcunque beneficium ecclesiasticū dispositiōi apostolice generaliter reseruatum Etiam si alias sub huiusmodi gratia cōprehendi videretur acceptare Et de illo sibi prouideri facere possit siue debeat·decernens irritum et inane quicquid secus cōtigerit attemptari.

Quod acceptās bnficiū teneat infra· Mensem sibi facere de illo prouideri· et infra alios tres mēses insinuare etc

Item voluit et ordinauit quod quicunque vigore graciarum expectatiuarum acceptauerint quecunque beneficia ecclesiastica secularia· vel regularia cum cura vel sine cura etiam si canonicatus et prebende ·ac dignitates·psonatus·vel officia·seu administratiões·fuerīt teneant et debeāt infra vnius mensis spaciū a tēpore huiōi acceptatiōis cōputandū·de huiōi bnfitiis p eos·ut pfert acceptatis·sibi per suos executores· vel sub executores facē prouideri Alioquī lapso dicto mense·huiōi acceptatiōes per

eos facte· et quecunq; inde secuta quo ad numerum et qualitatem beneficiorum q̄ acceptationes huiusmodi cōcernerent vel concernere possent· eo ipso sint cassa· et irrita nulliusq; roboris· vel momenti Et q; infra tres menses extunc immediate sequentes teneant̄ huiusmodi acceptatiōes in loco beneficii publicare· alias gracia et acceptatio ac ꝓuisio huiusmodi sint nulle Necnō a tempore prouisionum prefatarū illas ac dictas publicatiōes ipoꝝ posse ssoribus beneficiorum si qui tunc· alioquin postea q̄ primum fuerint infra annū inti mari facere· vel super iure si quod eis in dictis bn̄ficiis competre putauerint iudicialiter experiri debeant et teneant̄. Alio quin si postmodum ipis in dictis bn̄ficiis ius cōpeciisse cōstiterit· grē quo ad numeꝝ et q̄litatē bn̄ficioꝝ huiōi· necnō acceptationes et ꝓuisiōes p̄dicte nullius sint roboris vel momēti· P̄ntes tn̄ in Ro· curia publicatiōes huiōi in Audientia cōtradictaꝝ ꝑ auditorē eiusdez· vel tēpore vacationū et q̄tiēs audiētia huiōi nō tenet̄· ī Cācellaria

apostolica coram inibi presentibus per illius notarium fieri facere possint. ipseque Notarius pro singulis prothocollis de duobus bolendinis. et pro instrumentis que desuper confecerit. quatuor grossis Euro contentetur Ac decreuit idem dominus noster si dictos acceptantes in habendis prouisionibus et faciendis publicationibus huiusmodi deficere vel negligentes esse contigerit quod locorum ordinarii ad quos id alias pertinuerit perinde de dictis beneficiis post prefatos menses disponere possint ac si gratie predicte etiam cum decretis irritantibus nullatenus emanassent

Facultas ordinariorum de quatuor mensibus.

Item ut prelati et alie persone ecclesiastice ad quos dignitatum aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum collatio prouisio. presentatio. electio. seu queuis alia dispositio pertinet. ab eodem domino nostro gratias et fauores reportasse dinoscantur Ipse dominus noster prelatis et personis predictis de quibusuis dignitatibus. personatibus. administrationibus. officiis. canonicatibus et prebendis. necnon aliis beneficiis

ecclesiasticis cum cura vel sine cura secu
laribus ac regularibus ad eorum collati-
onem. provisionem. pñtationem electiõez
seu quamuis aliam dispositionez pertinẽ
tibus que infra Quinquennium a dicta
diei Kaleñ Aprilis pontificatꝰ sui Anno
primo cõputandum in Marcii Iunii Sep
tembris ꝛ decembris mensibus vacare cõ
tigerit. dũmodo dispositioni apostolice ge
neraliter reseruata nõ fuerint perinde ac
si alique a sede apostolica. vel eiꝰ legatis
expectatiue gracie. aut super illis reserua
tiones nõ emanarent libere disponẽdi cõ-
cessit facultatẽ. ac decreuit irritũ ꝛ inane

De prerogatiuis.

Item p̄fatus Sanctissimꝰ dñs noster In
tendẽs ꝙ antelatiões siue p̄rogatiue in ec
clesiasticis bñficiis vigore gr̃aꝝ expectati-
uaꝝ assequñdis iuxta psonaꝝ ꝯditiões ꝛ me
rita moderent̃. Statuit decreuit ꝛ ordina
uit ꝙ inter hñtes gr̃as expectatiuas huiõi
Nobiles de Ducum Marchionũ ꝛ Comitũ

genere·qui reputantur illustres·omnibꝫ non tam nobilibus qualitercunqꝫ qualificatis·in assecutiõe quorũcunqꝫ beneficiorꝫ que huiusmodi graciarum vigore expectant·quacunqꝫ diligentia·receptione vel creatione in Canonicos non obstantibus·potiores existant. Officiales vero apostolice sedis infra scripti videlicet prothonotarii participantes·litterarũ apostolicarꝫ Correctorꝫ·eiusdem sedis Subdiaconi numerarii·Causarꝫ palacii apostolici Auditores· Camere apostolice Clerici similiter numerarii·et participantes·Curie camere causarꝫ generalis Auditorꝫ· Abbreuiatores de parco maiori sua officia actu exercẽtes dumtaxat·omnibꝫ aliis qualitercunqꝫ qualificatis nobilibꝫ·vel graduatis etiaꝫ creatis vel receptis in Canonicos·vel diligẽtioribꝰ in pcessu similiter preferant̃ Alii vͦo nobiles ex inferiori nobiliũ genẽ aliis nõ nobilibꝫ·ac inferiorẽ gradũ habẽtibus·videlicet magistris ⁊ licenciatis in artibꝰ pferant̃. Magistri aũt ⁊ Baccalarii

formati in Theologia· Doctores et licen-
tiati cum rigore examinis etiam in altero
iurium· qui per triennium ad minꝰ in lo
co vbi studium vigeat generale studuerit
Baccalarii necnō in mediana et in artibꝰ
magistri qui post susceptum gradum ali-
quibꝰ annis legerint· ꝛ in Hispaniis etiā
in altero iurium Baccalarii qui in simili
studio per sex annos studuerint· omnibus
aliis nō sic graduatis· et inter graduatos
magis graduati minus graduatis· et inter
equaliter graduatos prius graduati. ꝛ alias
magis q̄lificati minꝰ q̄lificatis ·ipius sanc
tissimi dn̄i nr̄i pape familiaribꝰ cōtinuis
cōmensalibus in libro Cancellarie aposto
lice non descriptis· necnō singulis duode-
cim familiaribus singulorꝝ sancte Ro· ec
clesie Cardinalium per ipsos Cardinales
nomīandis et in eodē libro describendis·
exceptis pariter preferantur· ipsi vero sic
excepti si Nobiles aut graduati fuerint·
quibuslibet aliis nobilibꝰ· p̄ter illustres
predictos· et quibusuis etiam graduatis
in beneficiorum assecutiōe anteferantur

Inter se autem si concurrant gradus et nobilitas ꝓrogatiua ſuetur·quib⁹ vtriq̧ deficientibus·familiares predicti non descripti·ceteris exceptis sint potiores. Voluit tamē q̄ inter nobiles ex inferiori nobilium genere magistros ⁊ Baccalarios in Theologia doctores in vtroq̧ aut altero iurium familiares suos cōtinuos cōmensales non descripros·et duodecim familiares singulorum dominoꝝ Cardinaliū nominandos omnibus eis aliter nō qualificatis ius commune seruetur· Ipsi tamen familiares non descripti· non qualificati·familiaribus Cardinalium similiter non qualificatis vt prefertur debeāt anteferri. Et inter omnes et singulos q̊scunq̧ ceteris paribus presentes in Curia et qui illam per sex Menses ante vacationem beneficiorum continue secuti fuerint absentibus ab eadem. Et inter presentes simul concurrentes· vel absentes inter se· Non beneficiati beneficia quomodolibet obtinentib⁹ preferantur Saluis prerogatiuis et antelationib⁹ ceteris suis

familiaribus continuis cōmensalibus in Cancellaria apostolica describendis ꝑ eundem dominum nostrum cōcedendis quibus per hanc cōstitutionem noluit inaliq̄ derogari. Lecte et publicate fuerūt supra scripte Regule rome in Cancellaria apostolica die Decimanona Et in Audientia Contradictarum die ·xx· Mensis Marcii. Anno incarnatiōis dominice Millesimo quadringentesimosexagesimoquarto Inditione Terciadecima Pontificatus sui. Anno primo.

Taxa Registri supplicationnm.

Sanctissimus in Christo pater ꝛ dominꝰ noster dominus Paulus diuina prouidentia papa secundus ad releuandos curiales et alios ad ro. Curiam pro impetratiōibꝫ graciarum confluentes· ab immoderato onere expensarum et certaꝫ normā volēs īstituere· quā magistri Cleria ꝛ scriptores registri supplicationum ꝑ illis registrandis obſuare teneant· mādat et Statuit ꝙ

deinceps pro registranda quacūq̧ suppli-
catione prolixa graciam vel iusticiam cō-
tinente. nō exigantur nec a sponte dantib9
recipiantur. nisi Septem bolendini aut vn9
grossus papalis. de supplicationibus vero
breuiorib9 que non excedunt Octo lineas
Quinq̧ tantum bolendini recipi possint
Contra facientes vero sententiam excom
municationis incurrant ipso facto a qua
nec per maiorem penitentiarium. sed per
solū Romanum pontificē absolui possint
preterq̧ in mortis articulo constituti. et
nihilominus officiis in dicto registro sint
ipso facto priuati. quas penas etiam Ma-
gistri incurrant. si scienter amplius exigi
vel recipi permiserint. nō obstantib9 qui-
buscunq̧ indultis apostolicis vel cōsuetu
dinib9. et presertim quadam bulla felicis
Re. domini Pii de recipiendis nouem bo
lendinis. ex certis causis tunc concessa ce-
terisq̧ contrariis non obstantib9 quibus-
cunq̧ Publicata scda die Mensis Aprilis
Mccccclxv. Anno primo.

De taxa in forma pauperum.

Sanctissimus in Christo pater et dominus noster dominus Paulus diuina prouiden tia Papa secundus Cōpatiens pauperibus clericis q̄ gratias impetrant in forma pau perum volens eorum indigentie et paupertati succurrere. ne in expeditione earundē gra ciarum immoderate grauentur. taxam lit terarum apostolicarum super dictis gra= cis iuxta consuetudinem tempore fe. Re. domini Martini pape Quinti p̄decessoris sui laudabiliter obseruatam. taliter duxit moderandam videlicet vt pro singulis litteris predictis Quatuor Grossi p Ab= breuiatore. Octo pro Scriptore. Vnus. p carta siue menbrana. Alius pro plumba= tore. Vnus in Registro in quo nomen et collatio annotari consueuit. tantūmodo p soluantur. mandans sub pena excōmuni= cationis omnibus et singulis officialibus. ad quos spectat ne vltra taxam predictam aliquid exigere. nec a sponte offerētibus re= cipere p̄sument. Alioquin dictā excōmu= nicatiōis sentētiā incurrāt. et p trimestre a suis officiis sit ipso iure suspēsi. publicata

die Vicesima mensis Maii Mccccl xv. anno primo.

Prorogatio sex Mensium.

Sanctissimus in Christo pater et dominus noster dominus paulus diuina prouidentia papa secundus Tempus expediendi litteras apostolicas super concessionum gratiis per. fe. Re. pium papam secunduz predecessorem suum factis. ad sex Meses per sanctitatem suam prefixum et inde prorogatum usque ad alios sex menses a fine huiusmodi prorogationis computando. gratiose prorogauit. publicata die sexta. Mensis Augustii Millesimoquadringentesimosexagesimoquinto Anno pmo.

Prorogatio sex Mensiū aliorum.

Sanctissimus in Christo pater et dn̄s nr̄. dn̄s paulus diuina puidentia papa scd̄us Tempꝰ expediēdi lr̄as p alios sex mēses vltime progatiōis huiōi grose progauit

Prorogatio sex alioꝝ Mensium.

Sanctissimꝰ in Christo pater et dn̄s noster dn̄s paulus diuina puidentia papa scd̄us progauit Tempꝰ expediēdi lr̄as p alios

sex Menses Publicata die quidecima Mē
sis Septembris Mccccclxvi.
Sanctissimus in Christo pater & dominꝰ
noster dominus Paulus diuina prouiden
tia Papa secundus prouide attendens a
nōnullis reuocari in dubiū an Crucesig-
nati qui tempore fe· Re·dn̄i pii pape scdi
ad expeditionem contra Turcos inbuma
nissimos fidei catholice hostes· se armis·
actinxerunt et iter arripuerunt·ac eisdez
armis ad bellū decedentibꝫ muniti ciuita
tem Anchonitanā vbi classis ordinari de
buit petiert licet obitu eiusdē dn̄i pii sup
ueniente·dicta expeditio aduersꝰ eosdem
Turcos ordinata· ad votiuū effectum de-
ducta nō fuerint antelationum preroga-
tiuis in Canonicatuum et prebendarum
ac dignitatum·personatuum·administra-
tionum· aliorumqꝫ cum cura et sine cura
beneficiorum ecclesiasticorum assecutiōe·
que vigore graciarum expectatiuarum ꝑ
eundem dominum pium papam secundū
eis concessarum quo ad illa videlicet que
prefato pio in humanis agente acceptarīt

et de quibus sibi prouideri obtinuerunt
vti potiri et gaudere debeant. Ad huiusõi
ambiguitatis tollendũ dubium. Voluit
statuit et ordinauit q̄ omnes et singuli
Crucesignati qui ad prefatam expeditiōẽ
contra eosdem Turcos se actĩxerunt et
iter arripuerũt ac armis decedentib9 mu
niti Ciuitatem ipsam Achonitanam peti
ernnt vt prefertur. omnibus et singulis
antelationum p̄rogatiuis in dicti domini
Pii predecessoris litteris huiusmodi con
tentis ⁊ predictis Crucesignatis concessis
vti frui gaudere et potiri debuisse ⁊ debē
in omnibus ⁊ ptr omnia Ac si idem Cru
cesignati singula que idem predecessor in
litteris huiusmodi facere voluit adim-
pleuissent. Decernens ita per quoscunq̄
Auditores Iudices ⁊ Commissarios De
legatos ⁊ Subdelegatos in quibusuis cau
sis tā in Roma q̃ extra eam in quacunq̄
instantia indecisa pendentib9 iudicari p-
nunctiari sententiari et diffiniri sublata
eis ⁊ quib9uis aliis q̄uis alia impetrandi

facultate irritum quoq; et inane si secus super his a quoq; quauis auctoritate sciēter vel ignoranter ɔtigerit attemptari ꝛc. Publicata die Octaua Mensis Octobris. Anno tercio.

Quod dispensatio super defectu natalium. aut super duobus incōpatibilibꝫ beneficiis. aut super irregularitate exspecificet. nō solū in corpore supplicationis. sed specifice ꝛ succincte ad partem. vbi plura petuntur.

Sanctissimus in Christo pater ꝛ dominus noster dn̄s Paulus diuina prouidentia papa secund9. Vt fraudibꝫ et circūuentiōibꝫ obuiet. ac ne aliquid concedatur quod a mēte sue sanctitatis. sit prorsus alienū. voluit statuit et ordinauit. ꝙ petentes secū. tā sup nataliū. q; etatis. ac etiā aliis defectibꝫ. necnō ad duo incōpatibilia ī simul ad vitā vel ad tempus obtinenda bn̄ficia. ac etiā irregularitate. aut alias q̄mod olibet

dispensari. seu aliquid indulgeri. aut eos ab aliquo excessu seu crimine vel delicto absolui. nō solum in corpore supplicatiōis et clausulis ad partem generaliter in his quibus plura cōcedi petuntur sub his videlicet verbis. Et cum dispensatione prepetita ac aliis similibꝫ. sed specifice saltē sucincte ad partē huiusmodi super quibꝫ dispensationes indulta. seu absolutiones huiusmodi petuntur. exprimere teneant. Decernentes irritum et inane. quicquid secus contigerit attemptari.

Impetratio aut surrogatio facta. viuente homīe infirmo nō valet. ꝗuis ille de illa infirmitate moriat.

Sanctissimus in Christo pater et dominꝫ noster dn̄s Paulus diuina ꝓuidētia papa secundus. Cupiens eoꝝ fraudibꝫ obuiare qui viuentiū beneficia illoꝝ ꝑsertim qbꝫ aut ꝓpter senium aut ob infirmitatē. vite imminet periculum. impetrant aut illis

decedentib₃·tanquam collitigantes in eorum iuribus facilius surrogentur·voluit statuit et ordinauit· vt deinceps nemo·in iure·vel ad ius in beneficio defūcti quod illo viuente in casib₃ premissis vel similib₃ impetrauit aliquo modo surrogetur· ac gratia si neutri· aut si nulli·seu noue ꝓuisionis· aut perinde valere taliter impetranti nullatenus prosit·quod etiā strictissime obseruari voluit ī impetratiōib₃ beneficiorum·per priuationem et amotionem ex quibussuis criminibus ⁊ excessibus forsan perpetratis· etiam si vsq₃ ad diffinitiuam sententiam que tamen in rē non transiuit iudicatā·processum fuerit

Surrogatio facta in iure alterius. mentionē faciat corā q̊ causa pendet· indecisa·⁊ sub quib₃ terminis stat·

Item idem dominus nr̄ voluit statuit et ordinauit qꝫ quotiens in antea aliquē sup quouis beneficio ecclesiastico collitigantē in iure vel ad ius si q̄d forsan eius aduersario·in eodē bn̄ficio cōpetebat surrogari

concesserit· prefatus collitigans coram q̄ causa pendet indecisa·necnon illius statuz ac ad quos terminos saltem consubstan- tiales processum fuerit·et veram ac speci ficam·ex qua legittime constare possit·p̄- fatum collitigantem surrogationem ipaz non ambitiose querere·exprimere teneat̄ Alioquin surrogationes contra tenorem presentium facte nullius sint roboris vel momenti.

De licentia concessa prelatis de- nō visitando limina apostolorum.

Preterea idem sanctissimus dominus nr̄ certis ex causis rationabilibus animum suum mouentibus·voluit statuit et ordi- nauit·q̄ littere apostolice prelatis·super concessionibus vel signaturis de non visi tandis liminibus apostolorum· si citra mō- ta ni infra duos· si vero vltramontanos concesse fuerint infra Quatuor Menses a die publicationis presentium in Audi- entia tradende Super vero concedendis si milibus signaturis seu cōcessionibus infra

Mensem a die concessionum seu signatu-
rarum sibi factarum huiusmodi totaliter
expediantur ac petentes concessiones seu
signaturas huiusmodi in eorum petitionibus
si alias indultum fuerit. et ad quod tempus
exprimere teneantur. Decernens alias ex
nunc concessionem seu signaturam huius-
modi nullius existere roboris vel momen-
ti. quod etiam obseruari voluit in illis quibus
dudum antea solum signaturam ad effectum pre-
sentium sufficere concessit publicate. Mcccc.
lxvi. die vero duodecima Januarii Anno iii.

Tempus expediendi litteras.

Sanctissimus in Christo pater et dominus
noster dominus Paulus diuina prouidentia papa
secundus. Tempus expediendi litteras per
alios sex Menses vltime prorogationis com-
putandos gratiose prorogauit. publicata.
die xxiii. mensis marcii Mcccclxvi. Anno
Tercio.

Tempus expediendi litteras pii.

Sanctissimus in Christo pater et dominus noster
dominus paulus diuina prouidentia papa secundus
Tempus expediendi litteras apostolicas super

concessionum gratiis p fe. re. pium papaz secundum predecessorem suum factas ad sex Menses. per sanctitatem suam prefixū ad alios sex Menses vltime prorogatiōis huiusmodi computandos gratiose proro-gauit. publicata vndecima Kaleñ Octo-bris Anno Quarto.

Beneficia Vnita ꝛ cōmendata in. numerū cedunt in cōpatibilium.

Sanctissimus in Christo pater et dñs no-ster dñs paulus diuina prouidentia papa. secundus Non nulloꝝ fraudibus. qui ob-tentu Vnionum et cōmendarum de bene ficiis ecclesiasticis que per sanctitatem su am seu eius auctoritate facte fuerint. plu ralitatez incompatibilium beneficiorum sibi vendicant. obuiare intendens Tercio Kaleñ. Nouēbris pontificatꝰ sui Anno qr to statuit ꝛ ordinauit ꝙ si que in fauorez etiā eoꝝ cū quibꝫ sup incōpatibilibꝫ bñfi ciis simul obtinendis p sedē apostolicā fu erit dispensatū. Vniões siue cōmende de quibusuis beneficiis ecclesiasticis. cū his q̄ obtinent respectiue. aut in quibꝫ seu ad q̄

ius eis cõpetit incompatibilibꝫ aut ꝯ illis insimul retinendis. Ad tempus vel ad vitam ipsoꝝ durature per ipsum dominũ nostrom facte sint. aut imposterum fieri contigerit beneficia sic vnita et cõmendata in numerũ cedant incompatibilium ⁊ eoꝝ ad que insimul obtinẽda dispositiões pro tempore eis concesse se extendunt. et alias tot incompatibilia censeantur. quot añ vniones ⁊ commendas huiusmod i extitissent. Lecta et publicata fuit supradicta regula in Cancellaria Mcccclxvii. et die tercia mẽsis Nouẽbris Anno Quarto

Tempus expediendi litteras infra
Quatuor pro Citramontanis. et
Octo pro Vltramontanis Menses.

Sanctissimus in Christo pater et dominꝰ noster dñs paulus diuina prouidentia papa secundus prouidere intendens. vt concessiones et gratie que ab eius sanctitate emanãt. suo ordine dirigantur. ac illis ob utentiũ occurratur fraudibus. omnisqꝫ viciose occupationis beneficiorum ecclesiasticorum tollatur occasio. et animarum

periculis obuietur· voluit statuit et ordi-
nauit omnes et singulas concessiones gra
tiam vel iustitiam quomodolibet cōcer-
nentes Et super quibus littere apostolice
minime expedite fuerunt dispensationes
et gratias per eandem sanctitatem suam
hactenus factas et inantea faciendas etiā
si concessiones ipse super simplicibus vel
ex causa permutatiōis aut nouis siue aliis
prouisionibus et indultis· dispensatiōes
vero huiusmodi super incōpatibilib9 bene
ficiis insimul obtinēdis aut etatis vel na
talium siue aliis defectibus et irregula-
ritatib9 siue causis matrimonialib9 ·vel
quibuslibet aliis fuerint dūmodo littera
rum apostolicarum expeditionem exigāt
nisi infra Quatuor pro Citramontanis et
Octo pro vltramontanis menses a publi
catione presentium cōputandos super eis
littere apostolice taliter expedite fuerīt
nullius esse roboris vel momenti Nisi idem
dn̄s noster terminos huiusmodi duxerit
ex gratia prorogandos publicata die prima
mēsis Decembris·Mcccclxvii·Anno iiii·

Tempus expediendi litteras.

Sanctissim⁹ in Christo pater ꝛ dn̄s noster dn̄s Paulus diuina prouidentia papa secū dus temp⁹ expediendi totaliter litteras apostolicas super concessionum gratiis ꝑ eandem Sanctitatem suam factis pro Citramontanis infra Quatuor. pro vltramontanis vero infra Octo Menses a die publicationis dicte prime constitutionis computandum. vsq₃ ad alios sex menses a fine cuiuslibet termini huiusmodi. tam pro citramontanis. quā Vltramontanis huiusmodi a fine dicte publicationis cō-putandos gratiose prorogauit.

Priuilegium Curialiū recedentiū. ab vrbe Ro. causa Epidimie dum. vltra tres dietas non recesserint.

Sanctissimus in Christo pater et dn̄s noster dn̄s paulus. diuina prouidentia papa sc̄dus Vniuersoꝝ Curialiū et alioꝝ Curiā Romanā sequentiū saluti. Cōmodis ꝛ vtilitatib⁹ ꝓuidere affectans. Voluit statuit ꝛ decreuit. ꝙ omēs et singuli p̄dicti quos

recreationis vel alia quauis honesta causa. Aut propter intemperiem aeris siue Epidimiam ab vrbe Ro. siue loco in quo idem dominus noster pro tempore residētiam fecerit imposterum abesse cōtigerit dūmodo vltra tres dietas legales non distant quo ad acceptationem prouisionem et assecutionem beneficiorum ecclesiasticorum que vigore graciarum expectatiuarum eis per ipsum dominum nostrū concessarum atque alia omnia et singula ipsorum fauorē et cōmodum cōcernentia perinde vsque ad Kalendas Octobris proxime futuri p̄sentes reputantur ac si presentialiter in Ro. Curia residerent decernens. Publicata. Mccccclxviii. Die vero .xxviii. Mensis Iunii Anno Quarto.

Tempus expediendi Litteras.

Sanctissimus in Christo pater et dn̄s n̄r dn̄s paulus diuina p̄uidentia papa secūdus Tempus expediendi totaliter lr̄as apostolicas sup̄ cōcessionū gratiis p̄ sanctitatē suā factis p̄ Citramōtanis infra Quatuor. p̄ Vltramontanis vero infra Octo menses

a die publicationis huiusmodi computandos prorogatum vsque ad alios sex menses tam pro citramontanis quam pro Vltramontanis a fine cuiuslibet termini et vltime prorogationis huiusmodi computandum gratiose prorogauit.

Declaratio Expectatiuarum.
In forma pauperum.

Sanctissimus dominus noster dns paulus diuina prouidentia papa secundus. pauperum clericorum oportunitatibus. subuenire volens Die. xx. mensis Februarii pontificatus sui Anno Quinto. decreuit et declarauit. omnes et singulas gratias expectatiuas in forma pauperum. per concessum in eius presentia sub data Kalen Aprilis eiusdem pontificatus Anno primo signatas et signandas. ac litteras apostolicas desuper confectas et conficiendas. Necnon processus habitos et habendos. per eas deinde ac inde secuta et secutura quecunque ab eorum omnium datis voluisse et valere. plenumque firmitatis robur obtinuisse et obtinere in omnibus et per omnia. perinde ac si ipsi pau

peres clerici tempore date Kalen̄ Aprilis huiusmodi apud sedem apostolicaꝫ forēt Constituti· dūmodo tempore expeditiōis ipsarum litterarum in Ro·Curia presentes fuerint·ac iuxta formas regularum· Cancellarie sint examinati·irritum quoqꝫ ⁊ inane quicquid secus attemptatum forsan est hactenus vel imposterum contigerit attemptari·

Declaratio reseruationis dignitatū· post pontificales in Metropolitanis· et Cathedralibꝫ ecclesiis·

Licet Sanctissimꝰ in christo pater dominus nr̄ dn̄s Paulus diuina ꝓuidentia papa scđus in primodio sui Pontificatꝰ per suā certi tenoris Cōstitutiōeꝫ·int alia omnes et singulas dignitates·ī collegiatis ecclesiis principales collatiōi sue generalit̄ reſuauerit Quia tn̄ a nōnullis reuocat̄·ī dubiū an dignitates q̄ in cathedralibꝫ vel etiaꝫ Metropolitanis·post pontificaleꝫ nō maiores existunt·⁊ que ex apostolice sedis indulgentia vel ordinaria auctoritate aut cōsuetudie ꝑscripta·vel alias q̄uismodo ī

Collegiatis ecclesiis principalem preemi-
entiam habere noscuntur. sub reseruatiōe
predicta debeant comprehendi Idem san
ctissimus dominus noster. ad ipam ambi
guitatem submouendam. Declarauit dig
nitates huiusmodi sub p̄oris Cōstitutiōis
reseruatione fuisse et esse comprehensas.
nullumq̄ de illis preter Romanum pon-
tificez disponere potuisse seu posse. Volēs
insuper et mandans per quoscunq̄ sacri
palacii apostolici causarum Auditores. et
alios quoslibet iudices et cōmissarios in
Romana Curia ad causas audiendas pro
tēpore deputatos in q̄buscunq̄ causis etiā
per appellationem inquacunq̄ instantia
super huiusmodi dignitatibus pendentes
iuxta presentis declaratiōis formam et te
norem iudicari Ac decernens irritum et
nan e si secus super his a quoquā quauis
auctoritate attemptatuz forsan est hacte-
nus vel imposterum cōtigerit attemptari
.publicate due regule supradicte die .xx.
Mensis may Mcccclxix .pontificatus sui
Anno Quinto.

Possessio beneficii habita per.
pcessũ nõ valet·nisi bullis expeditis
Sanctissimus in Christo pater et dñs nr̃·
dñs Paulus diuina puidẽtia papa scd̃us
Volens nõnulloꝝ impetrantiũ qui super
beneficialibꝫ gratiis eis per ipm dñm nrm
vel eius predecessores Concessis·litteras
apostolicas quaꝝ occasione Camere aposto
lice remanent vt obligati in ipa Camera
diutius manere permittunt·et nõ curan=
tes eas expedire totaliter vt tenentur·p=
cessus super eis exquisitis mediis in frau
dem dicte Camere decerni procurãt·quoꝝ
pretextu beneficioꝝ in ipsis litteris com=
prehensoꝝ corporalem possessionez teme
re nascuntur·fraudibꝫ obuiare·statuit ⁊
decreuit· omnes ⁊ singulos processus sup
huiusmodi litteris etiam motu proprio
concessis·ante illaꝝ totalem expeditionez
decretos·et impoiteꝝ totalit̃ decernẽdos
Cum inde secutis nullius esse roboris vel
momẽti·impetrãtes vo pdictos iure si qd
in ipis impetratis beneficiis habuerĩt ac
pcessuũ pdictoꝝ cõmodo priuatos forẽt

ipsaqꝫ beneficia. eo ipo vacare Ac irritū ⁊c aliis sententiis censuris et penis in tales alias promulgatis nihilominus in suo roboꝛe per manentibꝫ Publicata die xx. mēsis may Mcccclxix. pōtificatꝰ sui Anno v

Prorogatio Quinquennii. Quatuoꝛ mēsiū oꝛdinarioꝝ ad aliud quīquēniū

Sanctissimus in Christo pater et dominꝰ noster dn̄s Paulus diuina prouidentia papa secundus Cōstitutionē siue regulaꝫ per sanctitatem suam die. xx. marcii pontificatus sui Anno primo editam per quam prelatis et aliis personis ecclesiasticis. ad quos dignitatum alioꝛūqꝫ beneficioꝝ ecclesiasticorum. Collatio. prouisio. presentatō Electio. seu queuis alia dispositio ptinet de dignitatibꝫ. personatibus. administrationibꝫ. et officiis canonicatibꝫ. ⁊ pbendis Necnon aliis beneficiis ecclesiasticis cum Cura et sine cura secularibus et regularibus ad eoꝛum Collationem. Prouisioneꝫ presentationem. electionem. seu quamuis aliā dispositioneꝫ pertinentibꝫ. que infra

Quinquennium a date diei Kalen̄ Apri-
lis Pontificatus eiusdem Anno predicto
Computandum in Marcii. Iunii. Septem
bris et Decembris mensibus vacare con-
tingeret. dummodo dispositioni apostoli-
ce generaliter reseruata non forent. per-
inde ac si alique a sede apostolica. vel eius
legatis expectatiue gracie aut super illis
reseruationes non emanassent libere dis-
ponendi facultatem concessit. Decernens
irritum &c ad aliud Quinquennium a fi-
ne primi quinquennii computandum.
Cum irritantis appositione decreti pro-
rogauit Publicata die Vicesima Mensis.
Septembris Anno incarnationis domi-
nice Mccccclxx. Pontificatus sui Anno Sep-
timo.

lxx

BVLLA DE BENEFICIJS AFFE CTIS.

Paulus Episcopus seruus seruorum. Ad perpetuam rei memoriam Ad Romani Pontificis prouidentiam et circũspectiõez prouidam spectare dinoscatur dubia iuris ex quibus lites graues oriunt indies. sue declaratiõis oraculo terminare prout negociorum qualitate et tempoꝝ conditione inspectis conspexit in domino salubriter expedire Cum itaq; nõnulli Romani pontifices predecessores nostri. per diuersas eorum Constitutiones quas suo tempore dumtaxat durare voluerit. quecũq; beneficia ecclesiastica que sui et sancte Romãe ecclesie viuentium. Et tunc existentium Cardinalium familiares continui cõmẽsales obtinebant et imposterũ obtinerent eorum familiaritate durante. etiam si ab ipa familiaritate per obitum Cardinaliũ eorundem vel alias recessissent. necnõ illa que etiam fructuũ et prouentuũ Camere apostolice debitorũ Collectores. et qui ipoꝝ predecessorum temporibꝫ sua officia

exercerent vniti Succollectores durantib9 eorum officiis obtinebant· ac in quib9 vacaue rint Cum irritantis appositione decreti· et deinde predecessoribus ipis sublatis de medio· ac eorum bnficiorum occurrentib9· vacatiōib9 inter vtriusque iuris interpretes· etiā offi ciales romane Curie sepenumero hesitatū extiterit· an beneficia huiusmodi propter reseruationem et decretū predicta reseruata vel affecta remanserint· ita quod nullus pter romanum Pontificem de illis disponere potuerit siue possit reseruatiōe et decreto obsistentibus supradictis. At propter am biguitatem huiusmodi varias quoque iuris peritorum opiniones· et diceptatiōes ipas aduerteremus plerunque pro reseruatione et affectione premissis· interdū vero ecōtra pronunctiatum et diffinitū fore. Nos qui vigilis more pastoris super his matu ro prouidendum esse consilio non indigne censuimus· et propterea in singulis causis super quibusuis beneficiis ecclesiasticis eandem ambiguitatem quomodolibet cōcernentib9 vsque ad nostrum beneplacitū

superſederi mandauimus·cupientes quē-
admodum noſtro incumbit officio dubiis
huiuſmodi finem imponere·ſubditorum
obuiare diſpendiis et ne lites fiant peni-
tus immortales·de oportuno remedio p
uidere. Felicis Recordationis Vrbani quī
ti Gregorii Noni et Bonifacii Octaui Ro-
manorum Pontificum etiam predeceſſo-
rum noſtrorum qui ad ſubmouenda alt-
cationum fomenta et ambiguitates huiōi
Iudicidandas·declaratiōes ſimiles p ſuas
lr̄as ediderunt·ve.tigiis inherendo·ac p-
uide conſiderantes effectū·per reſuationē
manuſq̧ appoſitionem eorundem prede-
ceſſorum in dictis beneficii in eſſe pductū
per obitum ipſorum nequaq̄ cenſeri debe
re reuocataꝫ Romani quoq̧ pontificis ma-
nus appoſitionem predictam tante effica
cie·tanteq̧ virtut is exiſtere·vt ſi et littere
apoſtolice ſuper prouiſionibus beneficioꝝ
aut de prouidendo mandatis· in quibꝫ de
cretetū reſeruatio huiōi apponuntur ex
ailqua cauſa ſuum debitum non ſorciant̄

effectum. facultatem tamen puidendi de
bnficiis taliter reseruatis quibuscūqꝫ aliis
fuisse ademptam. huius perpetue ⁊ irre-
fragabilis Constitutionis edicto. de vene-
rabilium fratrum nostrorum sancte Ro-
mane ecclesie Cardinalium cōsilio. omnia
et singula beneficia ecclesiastica secularia.
et cuiusuis ordinis regularia. etiam si ppo
sitatus. Canonicatus. prepositure. ⁊ pben-
de. dignitates. personatꝰ. administratiōes
vel officia fuerint ⁊ ad illa cōsueuerint. q
per electionē assumi. eisqꝫ cura immineat
animaruꝫ vt premittitur reseruata. ⁊ per
Romanos pontifices successores nostros
canonice intrantes. imposterꝫ reseruanda
actu. quouismodo vacantia ⁊ in antea va
catura per huiusmodi reseruationeꝫ ⁊ de
cretum remansisse. et remanere semper
affecta. nullūqꝫ de illis cum pmum vacare
contigerit pter eundeꝫ romanū pontificē
ea vice quis modo disponere potuisse siue
posse. harū serie decernimꝰ. ⁊ pariter de
claramꝰ. qꝫ tam in pendentibꝫ. etiam per
appellationem quā in futurū super eisdeꝫ

beneficiis vt premittitur reservatis com-
mittendis causis. per dilectos filios Ma-
gistros Capellanos nostros causarum palacii
apostolici Auditores. atque alios quoscunque
delegatos et Iudices vbilibet inuiolabi-
liter obseruari. et secundum premissa nec aliter
sententiari et diffiniri volumus atque man
damus eis et eorum cuilibet. quauis alia super
premissis interpretandi facultate sublata.
Decernentes ex nunc irritum et inane si secus
super his a quoque quauis auctoritate scienter
vel ignoranter contigerit attemptari. Nulli
ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre
constitutionis. declarationis. voluntatis. man
dati et decreti infringere. vel ei ausu teme
rario contraire. Si quis autem hoc attemptare
presumpserit. indignationem omnipotentis dei
et beatorum petri et pauli apostolorum eius se
nouerit incursurum. Datum Rome apud
Sanctum Marcum Anno incarnationis
dominice Millesimoquadringentesimo-
sexagesimoseptimo Kalendis Septembris pon-
tificatus nostri Anno Tercio.

IOHANNIS PAPE ·XXII·CONSTITVTIO.

Execrabilis quorundam tam religioso℞ q̄ secularium ambitio que semper plus ambiens eo magis fit insaciabilis q̄ sibi amplius indulget et improbitas importuna petentium a nobis et predecessorib⁊ nr̄is Romanis pontificib⁊ nō tam obtinuisse q̄ extorsisse plerūq; noscunt᷑ ⁊ vn⁹ interdum qui ad vnū beneficium ecclesiasticū min⁹ idoneus in diuersis ecclesiis nedū vicinis sed abinuicē longe distantib⁊ imo nōnūq; in diuersorum regno℞ partib⁊ situatis plures q̄ duas vel tres aut plures dignitates personatus officia seu prioratus aut diuersa ecclesiastica beneficia curam animaru᷒ habentia possidet dispensatiue cū alias n̄ liceret de iure cōmuni recipere ac isimul licite retinere. Vnde int᷑ cetera incōueniētia subscripta sequunt᷑ q̄ vnus interdū q̄ vnicū q̄uis modicū officium vix implere sufficeret plurimo℞ sibi vēdicat stipēdia q̄ multis litt᷑atis viris uite puritate ⁊ testimōio bōe fame pollētib⁊ q̄ mēdicāt possēt

abunde sufficere. equa distributione collata. et habentibus ipsa parat vagandi materia. diuinus cultus minuitur. hospitalitas in ipsis beneficiis debite non seruatur dummodo non sunt sui in vnaquaque regione rectores ecclesiarum detrahitur comodis et honoribus que carentes defensoris auxilio in iuribus suis et libertatibus multipliciter collocabuntur. Ruinis patent edificia nobilia que magnificentia extruxerat decessorum. Et quod amarius est dolendum animarum cura negligitur et viciorum sensibus fomentum periculose prebetur. Nos itaque tot malis tantisque discriminibus occurrere cupientes omnes et singulas dispensationes super receptione et retentione plurium dignitatum personatuum officiorum prioratuum ac beneficiorum quibus cura animarum sit annexa sub quacunque forma et expressione verborum a nobis vel dictis predecessoribus nostris cuicunque persone concessas Cardinalibus tamen sancte Romane ecclesie qui circa nos vniuersali ecclesie seruiendo singularum ecclesiarum comoditatibus se impendunt. ac regum filiis qui propter sublimitatem

eoꝝ ac generis claritatem sunt potiori p̄-
rogatiua et gr̄a attollendi dūtaxat excep-
tis. deliberatione super hoc cum fratribꝫ
nostris habita diligenti de ipsoꝝ cōsilio ⁊
ex certa nr̄a scientia in forma subscripta
duximus taliter moderandas. q̄d per mo-
derationem nr̄am effrenatam circa easdez
personas. talium bn̄ficioꝝ multitudinem
refrenemus. Ipsiqꝫ impetrantes fructus
dispensatiōis huiusmodi totaliter nō fru-
strentur. Statuimus itaqꝫ et de fratrum
nostroꝝ cōsilio ordinamus q̄ obtinentes
nunc ex dispensatione legittima plurali-
tatez huiusmodi dignitatum personatuū
officioꝝ aut prioratuū seu beneficioꝝ que
alias absqꝫ dispensatiōe obtinere neq̄bant
vnū tantū ex dignitatibꝫ personatibꝫ offi
cis priorātibꝫ ecclesiis vel bn̄ficiis huiōi
q̄bus cura imineat animaꝝ cū Dignitate
Personatu p̄oratu ecclesia vel bn̄ficio sine
cura q̄ habē maluerit p̄textu dispēsatiōis
sufficiētis circa id eisdem indulte possit li
cite obtinere que tn̄ teneant eligere infra
mensē numerand᷑ a tempore huiōi notitie

nostre constitutionis·ceteris beneficiis cū cura vel sine cura q̄ ipsius dispensationis ꝑtextu tenebant et que aliter nō poterāt de iure absq dispensatiōe licite retinere q̄ nos ex tunc vacare decernimꝰ coraz ordinariis sub testimonio publico infra idem tempus verbaliter et realiter cū effectu dimissis absq eo q̄ ad illa sine noua collatione ab eo qui facere poterit faciēda nūq̄ redire aut eoꝝ administrationē se īmiscere ꝑsumant Alioquin tā his q̄ aliis omnibus beneficiis que virtute huiusmodi nr̄e moderationis retinere poterant vt ꝑfert̄ sint ipo iure priuati ⁊ prorsus inabiles ad huiusmodi bn̄ficia obtinenda Per hoc aūt his q̄ Dignitates personatus Officia aut alia bn̄ficia curā animaꝝ habentia ex dispensatione q̄ ius tribuat iuxta nr̄am moderationē ꝑscriptā obtinent·⁊ alia similia bn̄ficia nr̄aꝝ vel eorundē ꝑdecessoꝝ nr̄oꝝ auctoritate litteraꝝ expectāt· cū quibꝫ est vt illa cū vacauerit recipe ⁊ vna cū obtētis licite valeāt retinē·dispēsatiōi nolūus derogare·qui ea cū vacabūt īfra dicti tp̄is

spacium possint eligere et dimissis aliis re
cipere in forma pscripta ac licite retinere
penas similes incursuri qui huic nre co-
traire presumserint sanctioni. Porro qa
quorundam oculos sic auare cupiditatis
viciu excecauit qp plura alia bnficia simul
absqz dispensatione canonica retinere psu
munt. Nos de illis pnti decreto statuim9
vt omnia et singula beneficia sic detenta
illo tantum retento quod vltimo recepe
rint dumodo in eo ex collatione canonica
competat ius eisdez infra temp9 vt pscri
bitur limitatu Verbo facto ac sine fraud
cora ordinario sub testimonio similit pub
lico dimittere teneant. quod si no fecerit
etia illo sint ipso iure priuati in q ius eis
alias cpetebat et inabiles penit9 ad qcunqz
bnficia obtinenda ecclesiastica censeant.
Qui vero deinceps receperint dignitatez
vel personatu seu officiu aut aliud bnficiu
cura hns animaru annexaz si antea simile
bnficiu obtinebant illud qz ipo iure postqz
scdi possessioez habuerit vel p eos omniu
dolo et fraude cessantib9 qmius habeat ste

terint priuati noscantur absq mora dispen
dio in ordinariorum manibus dimittere debe-
ant pari modo. alioquin ex tunc sint ipso
iure priuati. Et nedum ad sacros suscipiendos
ordines quin etiam ad habendum quodcunq
aliud ecclesiasticum beneficium inabiles re
putentur quod omnia et singula beneficia va-
catura vt premittitur et dimissa nostre et sedis
apostolice dispositioni de ipsorum fratrum
consilio reseruamus inhibentes ne quis preter
Romanum pontificem quacunq sit super
hoc auctoritate munitus de huiusmodi beneficiis
disponere vel circa illa per viam permu-
tationis vel alias innouare quoquomodo
presumant. Nos enim si secus actum seu at-
temptatum fuerit irritum decernimus et
inane. Ceterum ordinarios intelligimus
in casibus suprascriptis Episcopos in quorum
ciuitatibus et diocesibus consistunt beneficia seu
aliquod eorum que debent secundum premissa
dimitti aut ipsi qui debent ea dimittere
commorantur vel ecclesiis Cathedralibus vacan
tibus Capitula earundem Et hii de beneficiis
tam dimissis quam vt premittitur perditis nos vel

apostolicam sedem certificare studeant q̄
primum cōmode poterunt indilate vt de
illis salubriter disponere valeamus Quā
tum aūt ad modificationem attinet ante-
factam illa dumtaxat et nō alia bñficia ec
clesiastica quocūq nomie nūccupent curā
habere censemus que parrochias habent
in quib9 est animarū cura nō per vicarios
perpetuos sed per Rectores aut ministros
bñficiorū ipsorū. vel illorū temporales vica-
rios exercēda. Necnō illa quorū ministris
ratione beneficiorum huiusmodi cōpetit
visitare. inquirere procuratores recipere
suspendere. excommunicari. seu ab excom
municationis et suspensionis sententia ab
soluere de consuetudine vel de iure iuri-
bus aliis de animarum cura loquentib3 ī
suo robore q̄ ad certa permansuris Nulli
ergo &c nostre moderationis Statuti Con
stitutionis Reseruationis Inhibitionis et
voluntatis &c Datum Auinionē Terciode
cimo Kalen̄ Anno Secundo.

BENEDICTI PAPE. XIII. RE-
SERVATIO AD REGIMEN.

Benedictus Episcopus seruus seruorum dei. Ad futuram rei memoriã. Ad regimē ecclesie generalis quanq̃ immeriti supna dispositione vocati gerimus in nr̃is desideriis vt debemus quod per nr̃e diligētie studium ad quarumlibet ecclesiaꝝ ꝛ monasteriorum regimina. et alia beneficia ecclesiastica iuxta diuinū beneplacitū. ꝛ nr̃e intentionis affectū viri assumant̃ idonei. qui presint et prosint cōmitendis eis ecclesiis Monasteriis ꝛ beneficiis prelibatis Premissoꝝ nanq̃ cōsideratione inducti ꝛ suadentibꝫ nobis aliis rationabilibꝫ causis nonnullorum predecessorum nostroꝝ romanorum pontificum vestigiis inherētes. omnes patriarchales Archiepiscopales ꝛ Episcopales ecclesias et etiã Monasteria. prioratus. Dignitates. personatus ꝛ officia. Necnō Canonicatus. et prebendas. et ecclesias ceteraq̃ beneficia ecclesiastica Cum cura vel sine cura secularia et regularia quecunq̃ et qualiacunq̃ fuerīt. Etiã si ad illa persone ↄsueuerint seu debuerīt per electiōꝫ seu quēuis aliū modū assumi

nunc apud sedem ap stolicam quocunq; mo
do vacantia et impo. terum vacatura nec=
non per depositionem vel priuationē seu
translationem aut muneris cōsecrationis
suspensionem per felicis recordatiōis Jo=
hannem papam Vicesimūsecundum pde=
cessorem nostrū. seu eius auctoritate factas
et per nos seu auctoritate nostra inantea
faciendas cuilibet. necnō adire forsan tem
pore iam dicti predecessoris aliqui in cō=
cordia vel discordia electi vel postulati fu
erint quorum electio cassata seu postulatō
repulsa seu per eos facta renūctiatio et ad
missa per ipsum predecessorem vel aucto=
ritate ipius extiterit. seu quoꝝ electoꝝ vel
postulatoꝝ et inantea eligendoꝝ. seu postu
landoꝝ. ac renūctiantiū electionē cassari.
vel postulationē repelli. aut renūctiatiōem
admitti ꝑ nos vel auctoritate nr̄a otigeret
apud sedem pdictam vel alibi vbicunq; ac
etiā ꝑ obitū Cardinaliū eiusdē ecclesie Ro
mane ac officialiū dicte sedis vicz Came=
rarii Vicecancellarii Notarioꝝ Auditoꝝ
litteraꝝ contradictarū et apostolici palacii

causarum auditorum Correctorum et Scriptorum litterarum apostolicarum ac penitentiarie prefate sedis et Abbreuiatorum necnon comensalium et aliorum quorumlibet Capellanorum sedis eiusdem et etiam quorumcunque Legatorum siue nunctiorum ac in terris ecclesie Romane rectorum et Thesaurariorum per dictum Johannem predecessorez vel nos specialiter deputatorum seu missorum hactenus vel a nobis deputandorum aut mittendorum imposterum nunc vacantia et inantea vacatura vbicunque dictos Legatos vel nunctios seu rectores aut Thesaurarios antequam ad romanam Curiam redierint seu venerint rebus eximi contigerit ab humanis necnon quorumlibet pro quibuscunque negociis ad romanam Curiam redierint seu venerint rebus eximi viuentium seu etiam recedentium ab eadem. sic in locis a dicta Curia vltra duas dietas legales non distantibus iam forsan obierit vel eos inantea transire contigerit de hac luce. Hec etiam simili modo quorumcunque Curialium peregrinationis infirmitatis aut recreationis seu alia quacunque causa adquis

loca secedentiū si eos anteq̃ ad dictā Cu-
riam redierint in locis vltra duas dietas
ab eadem Curia vt premittit̄ nō remotis
dūmodo eoꝝ ꝓprium domiciliū nō existat
ibidē iam forsitan decesserint vel impo-
sterū eos contigerit de medio submoueri
nūc per obitum huiōi vacātia ꝛ imposterū
vacatura. Rursus Monasteria Prioratus
Decanatus Dignitates. ꝑsonat9 Admini-
strationes Officia Canonicatus. prebēdas
ꝛ ecclesias ceteraq̃ bñficia ecclesiastica se-
cularia et regularia cū cura vel sine cura
quecūq̃ et q̃liacunq̃ fuerint etiā si ad illa
persone cōsueuerint ꝛ debuerīt ꝑ electiōez
aut quēuis alium modū assumi q̃ ꝓmoti
per dictum predecessorem vel eiꝰ auctori
tate ad Patriarchaliū Archiepāliū ꝛ Epā
liū ecclesiarū necnon Monasterioꝝ regi-
mina obtinebant tempore promotionum
de ipsis factarum nunc vacantia et qui ꝑ
nos seu auctoritate nostra imposterum ad
eadem regimina promouendi tempore ꝓ-
motionis huiusmodi obtinebunt necnon
etiam que per assecutionem pacificam quo

rumcunq prioratuum Dignitatum perso
natuum Officiorum Canonicatuū et pbendarum
ecclesiarum et beneficiorum aliorum per nos vel
eundem Johannem pdecessorem seu auc-
toritate lrarum nostrarum vel ipsius Johā
nis precessoris Collatorum et conferendorum im-
posterum nunc vacantia. et in antea vaca-
tura. plena sup pmissis omnibus et singulis
cū fratribus nris collatiōe prehabita et ma
tura deliberatiōe secuta. Ordinationi. dis
positiōi et puisioni nre donec miseratiōis
diuie clementia. Nos uniuersalis ecclesie
regimini presidere cōcesserit de ipsorum fra-
trum cōsilio auctoritate apostolica reser-
uamus Decernentes ex nūc irritū et inane
si secus super pmissis et quolibet eorum per
quoscunq quauis auctoritate scienter vel
ignoranter cōtigerit attemptari. nō obstā
tibus qbuscūq cōstitutiōibus a pdecessoribus
nostris Romanis pōtificibus editis qtenus
obsisteē possēt sup enarratis articulis vel
alicui seu aliqbus eorundē. Nulli ḡ omīno
hominū liceat hāc paginam nre reseruatiōis
et cōstitutiōis īfringē vel ei ausu temerario

contrarie. Si quis aūt hoc attemptare pꝛe sumpserit indignationem omnipotentis dei et beatoꝝ petri et pauli apostoloꝝ eiꝰ se nouerit incursuꝝ Datū Auiniōe tercio Idus ianuarii pontificatꝰ nr̄i Anno pmo Mccccxxxv.

BVLLA CONTRA SYMONIACOS.

Paulus episcopus seruus seruoꝝ dei. Ad perpetuaꝫ rei memoriā. Cum detestabile scelus Simoniace prauitatis tam diuinaꝝ q̄ȝ Sacroꝝ Canonum auctoritas abhorreat atq̄ȝ damnet. Nos considerantes ꝙ plures penaꝝ grauitas q̄ȝ dei timor arcere solet a voluntate peccandi ac sūmis desideriis affectātes vt hoc pestiferū viciū nō ex vsu solū ȝ etiā ex mentibꝰ hominū saltē ꝓpter penaꝝ metū penitus euellat̄. p̄decessorum nostroꝝ romanoꝝ pōtificū vestigiis inherentes. ac etiaꝫ omnes ⁊ singulas Excōmunicatiōis. Suspensiōis. priuatiōis. interdicti sententias. censuras et penas dudum a romanis pontificibꝰ p̄dictis et pro talibꝰ reputatis cōtra Simoniacos quomodolibet latas. ⁊ illos quos cuiuscūq̄ȝ statꝰ. gradꝰ.

ordinis.conditionis vel preeminentie fuerint.etiam si Cardinalatus. Patriarchali Episcopali Regali.Reginali.vel alia quis ecclesiastica seu mundana dignitatibus prefulgeant et eorum quelibet tam manifestum quam occultum ipso facto incurrere volumus. Confirmantes et innouantes apostolica auctoritate declaramus quod omnes illi qui Simoniace ordinati fuerint a suorum sint ordinum executione suspensi. Per electiones vero postulationes.confirmationes.prouisiones.seu quasuis alias dispositiones quas Simoniaca contigerit labe fieri et quod iuribus omnino careant in ecclesiis. monasteriis. dignitatibus.personatibus.officiis ecclesiasticis et quibusuis beneficiis aut aliquo eorum cuique ius nullatenus acquiratur nec inde faciat aliquis fructus suos sed ad illorum omnium que percepit restitutionem sub anime sue periculo sit astrictus. Statuentes preterea quod vniuersi et singuli etiam premissis dignitatibus prediti qui quomodolibet dando vel recipiendo Simoniam commiserint aut quod illa fiat mediatores steterint seu procurauerint

ſententiam excōmunicationis incurrant a
qua niſi a romano pontifice pro tempore
exiſtente nō poſſ int abſolui pterꝗ in mor
tis articulo conſtituti. Et vt huiuſmodi
labis cōtagio frequentius reprimatᷣ omni
bus et ſingulis eccleſiaſticis ſecularibuſꝗ
perſonis cuiuſcūꝗ dignitatis·ſtatꝰ gradꝰ·
ordinis vel conditiōis fuerint in virtute
ſancte obedientie diſtrictius iniungimus
vt eos omnes quos Simoniā huiuſmodi
cōmiſiſſe vel procuraſſe aut in ea media=
tores eſſe nouerint pontifici predicto vel
cui idem pontifex duxerit cōmittendum
per ſe vel alios reuelare quantotius ob=
mittant·pro reuelatione huiuſmodi etiaꝫ
ſi complices fuerint non ſolum veniam
a nobis ſed etiam grām cōſecuturi Si eoꝝ
iudicio participes tanti criminis valeant
coerceri. Quod ſi nō fecerint abſolui non
valeant donec pdicta reuelent ⁊ cōplices
huiōi detecti artius punientᷣ. Nulli ergo
omnino hominū liceat hanc paginaꝫ nr̄e
cōfirmationis·innouationis·declaratiōis
⁊ volūtatis īfringē vel ei auſu temerario

contraire. Si quis autem hoc attemptare p̄sumpserit Indignationem omnipotētis dei et beatoꝝ Petri et pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurū Datum Rome apud sanctū Petrum Anno incarnatiōis dn̄ice Millesimoquadringentesimosexagesimo quarto Nono Kaln̄· Decembris. Pontificatus nostri Anno primo Publicata die Viecsimaquarta Nouēbris Anno p̄dicto·

BVLLA De CASIBVS RESERVATIS.

Paulus episcopus seruus seruoꝝ dei · Ad futurā rei memoriam. Et si domenici gregis saluti semp̱ intenti· singulis cū humilitate poscentibꝫ ea benigne cōcedere studeamus· per q̄ peccatoꝝ mole deposita salus ip̄a succedat· et ab hostis humani generis seruitute · ereptas animas lucri faciamus altissimo q̄ nobis eas sua bonitate commisit id tn̄ propensiori studio p̄cauendum esse censemus ne cuiussuis indulgentie remissiōis vel facultatis obtētu Christifideles pcliuiores ad illicita imposteꝝ committenda

reddantur·aut facilitas venie eis peccādi tribuat incentiuū. Hac itaq̄ cōsideratiōe habita·olim emanauit a nobis cōstitutio tenoris subsequentis videlicet. Sanctissimus in Christo pater et dn̄s noster dominus Paulus diuina prouidentia papa Secundus Qui pridem super plenariis remissionib₃·que semel in vita et semel in mortis articulo conceduntur· formam et normaʒ instituit·ne passim sine exceptiōe quorumcunq̄ criminum procliuiores reddērentur homines ad peccandum· per regulam in Cancellaria apostolica publicatam·statuit ⁊ ordinauit· q̄ in quibuscūq̄ ꝯcessionib₃ et facultatib₃ absoluendi·cas9 infrascripti tanq̄ speciales sedi apostolice reseruati semper intelligerentur excepti· videlicet offēse ecclesiastice libertatis·violationis interdicti ab eadē sede impositi criminū heresis cōspiratiōis in personam aut statū Romani pontificis seu cuiusuis offense īobediētie seu rebelliōis eiusd pōtificis vel sedis apostolice. Presbitericidii· offense ꝑsonalis ī Episcopū seu aliū p̄latū

Inuasionis depredationis · occupationis aut deuastationis terrarum Romane ecclesie mediate vel īmediate subiectarum· ac etiam īuasiōis romipetarum seu q̄rūcunq; aliorum ad romanam Curiam venientium·prohibitionis deuolutiōis causarum ad dictam Curiā Delationis armorum et aliorum prohibitorum ad partes infidelium. Impositionis nouorum onerum realium vel personaliū ecclesiis vel ecclesiasticis personis·Simonie super ordinibus vel beneficiis assequendis in ead Curia vel extra contracte. Et generaliter in casibus ɔtentis in bulla q̄ cōsueuit in die cene dn̄i per p̄decessores suos romanos pō tifices publicari. Considerans q͂ plerūq; contingit suam sanctitatem huiusmodi facultates et cōfessionalia tam presentibus q̄; absentibus etiam araculo viue vocis concedere·ne p̄textu ɔcessiōis huiusmodi vel penitentes vel cōfessores in suprascriptis casibus fallant et fallant·statuit et decreuit sue intentiōis fuisse et esse per quascūq; cōcessiōes et facultates per suā sanctitatē tā scripto q̄; verbo factas et īposterum faciēdas·

nemini licere irretitos dictis casib absol
uere sine speciali sue sanctitatis licentia·
quinimo cōcessiões et indulta pdicta quo
ad casus exceptos huiusmodi nulli penit
suffragari. Vt autem ipsa cōstitutio que
dudū silicet Quinto Kaln· Aprilis Anni
ab incarnatione dni nostri Ihesu Christi·
Millesimiquadringentesimi sexagesimi-
sexti. Pontificat nostri Anno Secundo.
publicata fuit· eisdem Christifidelib ple-
nius innotescat· nullusq illis ignorantiã
pretendere valeat in futurū presentibus
inseri fecimus· vt ad maiorē omnium per
ueniat notionem· Nulli ergo omnino ho-
minum liceat hanc paginam nostrorum sta-
tuti· ordinatiõis · et decreti infringere vel
ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem
hoc attemptare psumserit· Indignationē
omnipotentis dei et beatorum petri et pauli
apostolorum eius se nouerit incursurum. Datū
Rome apud Sanctum petrū Anno incar-
nationis dominice Millesimoquadringē-
tesimosexagesimooctauo Quinto Nonas·
Marcii pontificatus nri Anno Quinto.

61.

PRIVILEGIVM CVRIALIVM

Eugenius Episcopus seruus seruoꝝ dei. Ad perpetuam rei memoriam Diuina in eminentis sedis apostolice speculo dispo-nente clementia. cõstituti ad ea libenter intendimus per que officiales predicte se-dis obsequiis eius ad quaꝫ veluti fideliũ omnium matrem pro animarum salute querenda ⁊ iustitia ꝓsequenda de diuersis mundi partibus cõfluit multitudo. tutiꝰ et quietius se promptiores valeant exhi-bere. Hinc est ꝙ nos ex certis rationabili bus causis moti. etiam nonnullorum pre decessorum nostroꝝ vestigiis inherentes Districtius inhibemus locoꝝ ordinariis. Necnõ Cõmissariis ⁊ delegatis eoꝝ Cete-risqꝫ vniuersis ⁊ singulis q̃cunqꝫ potestate ⁊ auctoritate p̄fulgeant. cuiuscũqꝫ dignita-tis gradꝰ vel p̄eminentie fuerĩt Ne cõtra officiales p̄fatos q̊cunqꝫ nomĩe nũcupentˀ. ĩ nr̃is ⁊ dicte sedis obsequiis nũc ⁊ ꝓ tp̄e existentes Necnõ quoscũqꝫ alios ꝓ suis et eoꝝ causis vel negociis ꝓsequẽdis ad sedẽ

predictam venientes ac in ea durātes ne-
gociorum et causa⁊ huiusmodi psecutiōe
morā trahentes ⁊ recedentes ab eadē pro
cedere aut in eos· excōmunicatiōis suspen
sionis vel interdicti aut priuationis offi-
ciorum aut bnficio⁊ · seu quamuis aliam
sententiam promulgare presumant. Nos
enim omnes et singulos processus ⁊ sentē
tias contra tenorem et mentem nostre in
hibitionis huiusmodi latas et habitas et
imposterum habendas ac etiam promul-
gandas ⁊ quecunq; inde secuta declaram⁹
nulla irrita et inania nulliusq; extitisse·
vel existere roboris vel momenti Necnō
quicquid incontrarium a quoquā quauis
auctoritate scienter vel ignoranter attem
ptatum forsan est hactenus vel imposte⁊
contigerit attemptari etiam decernimus
irritū et inane Et nihilominus in omnes
et singulos ordinarios et officiales cōmis
sarios et delegatos eorum qui se de digni
tatibus ac beneficiis ecclesiasticis quibus-
cunq; officialium aut negocia huiusmodi
apud dictam sedem prosequentiū pdicto⁊

Et illis forsan priuando atq priuatos de-
cernendo seu declarando vel cuiuscunq
priuationis ptextu illa personis aliis cōfe-
rendo seu de illis in eos quomodolibz se
intromittēdo tā in dantes q̄ inrecipiētes
excōmunicationis suspensiōis et interdicti
latas sentētias pmulgam9 quas volum9
eos ipso facto incurrere A qua quidē excō
municationis sententia absolui nequeant
preterq̄ a nobis vel per nos deputandos
pterq̄ in mortis articulo cōstituti·pmissa
aūt a die affictionis psentium ad valuas
Basilice principis apostolorū de vrbe ex
certa scientia quoscunq ligare volumus
et artari Non obstantibus apostolicis et in
quibuscunq generalibus aut prouintiali
bus aut Sinodalibus consiliis editis Con
stitutionibus et ordinationibus·apostoli-
cis priuilegiis Etiaz si de illis eorūq totis
tenoribz effect9 huiōi hn̄da esset in psenti
bus mētio specialis et que psentibz volu-
mus habere pro sufficient expssis ceterisq
cōtrariis quibuscunq. Nulli ergo omnino

hominū liceat hanc paginā nostre inhibitionis declaratiōis ↄstitutiōis ⁊ volūtatis infringere vel ei ausu temerario contraire Si quis aūt hoc attemptare psūpserit Indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Rome apud Sanctum petrum Anno incarnationis dominice Millesimoquadringentesimotricesimosc̄do Octauo Idus Marcii pontificatus nostri Anno Secundo.

Termini causarum in romana Curia servari soliti In causa beneficiali.

In prima instantia.

Et primo ad dicendum cōtra Cōmissiōez ad primam diem. Item ad libellandum libellariqꝫ videndum· ad primam diem· Item ad iurandum iurariqꝫ videndum d' Calūnia· et veritate dicenda ad primam diem· Item ad articulandum articulariqꝫ videndum ad·xii·diem· Item ad dicendū diciqꝫ videndum contra articulos· ad secundam diem. Item ad producendū omnia produciqꝫ videndum·ad scdam diem· Item ad dicendum contra producta diciqꝫ videndum·ad secundam diem. Item ad declarandum declariqꝫ videndū·ad ꝑmā diem. Item ad dicendum contra declarationes·ad primam diem. Item ad concludendum concludiqꝫ videndum. Et postqꝫ conclusum fuerit ad videndum ⁊ audiendum diffinitivam in scriptis sententiam ferri et promulgari·ad primam diem vel adstatim.

In secunda instantia.

Omnes termini prescripti seruantur. Ad primam diem preterq̃ terminus ad articulandum qui seruat̃. Ad octauam diem.

In tercia instantia.

Omnes termini prescripti seruantur. ad primam diem preterq̃ terminus ad articulandum qui seruatur ad sextam diem.

In causis prophanis.

In prima instantia.

In prima instantia termin⁹ ad libellãdũ ꝓuatur ad. viii. Et illum sequit̃ termin⁹ ad respondendum libello qui tenet̃ q̃ter. Videlicet. primo pro ꝑma dilatiõe. Scdo pro secunda. Tercio pro tercia. Et quarto ex superhabundanti ad omnem maliciam eius conuincendam. Et p quarta dilatiõe etiam sub pena excõmunicationis. ⁊ semp̄ seruatur ad primam diem.

Ceteri vero termini seruant̃ ad viii. p̃ter terminus ad articulandum qui seruatur ad quintamdecimam diem.

In secunda instantia.

Ad libellandum ad secundam diem. Ad respondendum libello ad primam diem. Ad articulandum ad decimam diem Et ceteri termini seruantur ad secundam diē.

In tercia instantia.

Omnes termini seruant ad primam diez preter terminus ad articulandum qui seruatur ad octauam diem.

Et nota ꝙ termini p̄dicti in causis omissi reddūt processum nullum quia sunt substantiales. et ideo de substantia rei et necessitate processus obseruari debent.

Ceterorum vero terminorum omissio nō inualidat processum eo ꝙ. sunt accidentales et non de necessitate requisiti.

Super desertione appellationis.

Primus terminus ad dicendum contra cōmissionem ad primam diem.

Secundus terminus ad docendum de diligētia ꝓsecutiōis appellatiōis ꝑ ꝑte sua

interposite si quam fecerit primo et pro prima dilatione ad.q.d.
Tercius ad dicendum iterum secundo vt supra et p scda dilatiōe ad primam diem.
Quartus ad idem ad docendum tercio ad q.diem.
Quinto ad docendum etc quarto ex superhabundanti et p quarta dilatiōe ad cōuincendā omnē eius maliciā similit ad pmā d
Sextus ad audiendum ordinationem dn̄i Auditoris super desertione indicte appellationis pro parte sua interposite in p̄nti causa ad primam diem.

SVPER GRAVAMINE.

Quando appellatur super certo grauamine seruentur hic termini.
Primus terminus est ad dicendum cōtra cōmissionem ad primam diem.
Secundus terminus ad dicendum contra appellationem ad primam diem.
Tercius terminus ad impugnandum et iustificandum ad primam diem.

Quartus ad audiendum voluntatem dn̄i Auditoris ad primam diem.
Quintus terminus ad videndū inhiberi iudici a quo est appellatum ad p̄mam diē.

SVPER ATTEMPTATIS.

Primo ad dicendum cōtra cōmissionem. vt supra ad primam diem.
Secundo ad dandum et recipiendum libellum dariq; et recipi videndum sup attemptatis in p̄senti causa ad primam diē.
Tercio ad dicendum et opponendū verbo vel in scriptis quicquid dicere vel opponere voluerit ɔtra dictū libellū ad p̄mā d
Quarto ad respondendum singulariter singulis positionib; et articulis medio iuramento in presenti causa datis.
Quinto ad videndum nōnullos testes p parte talis in p̄senti causa produci recipi et ad iurandum admitti.

SVPER DEVOLVTIONE.

Ad dicendum cōtra cōmissionem. Ad pro

cedendum et procedi videndum in causa huiusmodi prout fuerit de iure.
Primo et pro prima dilatiõe ad pmã diẽ.
Secundo et pro secunda ad primam diem.
Tercio et pro tercia ad primam diem.
Quarto et superhabundanti ad omnẽ maliciam cõuincendam et p quarta dilatiõe.
Ad dicendum contra iura et iuramenta p parte talis in pñti causa pducta et ad causam deuolutionis huiusmodi faciendam.
Ad libellandum seu libellũ vel petitiõez sũmariam dandum dariqz videndum zc. super deuolutione huiusmodi cause.
Ad audiendum voluntatẽ dñi Auditoris super deuolutione antedicta.
Et Nota qp si vere cõstat causam bene et legittime esse deuolutam. tunc nõ fuerit pdicti termini. Sed post terminũ ad dicẽdũ ɔtra ɔmissiõez fuat tmin9 ad libellãd9.

SVPER. EXCOMMVNICATIONE

Ad videndũ et audiendũ sentẽtiã excõmunicatiõis et pcessus excõmunicatorios per

xxxiiii.

dominum Auditorem alias in eum promulgatos aggrauari et continuari vel dicendum causaȝ si quam iustam vel rationabilē habeat quare hoc fieri nō debeat.

Primo ꝛ pro ꝑma dilatione ad .i. diem.

Scdo et pro secunda ad primam diem.

Tercio et pro tercia ꝛc ad primam diem.

Quarto ex superhabundanti ꝛc vt prius.

SVPER REMISSIONE AD PARTES.

Ad dicendum contra cōmissionem vt supra ad primam diem.

Ad audiendum dictū siue ordinatiōeȝ dn̄i Auditoris super remissione articuloꝝ.

Ad cōcordandum de loco de tempore ꝛ de iudice seu iudicibꝫ quibꝰ remissio ꝑdicta debeat destinari.

Ad dandum interrogatoria si q̄ dare voluerint iuxta que testes in partibꝫ producendi examinari debeant et interrogari.

Ad videndum includi et includendum. huiōi positiones ꝛ articulos et interrogatoria si q̄ data fuerīt in rotulo ꝛ sub bulla

ad concordandum et concordari videnduz de portitore qui dictaz remissiōez iudicibꝫ de quibꝫ cōuentū fuerit fideliter portet sub rotulo.

SECVNTVR CERTI ALII.
Termini in causis palacii seruandi qui sūt accidētales et extra ordinarii.

Ad portandum mandatū si quod habet ꝑ dicto principali ad huiusmodi causā faciēn vel producendum certa iura etc apud eum existentia istam causam tangentia.
Primo pro ꝑma dilatione ad primā diē.
Ad idem secundo etc Ad idem tercio etc.
Ad idem quarto etc vel dicendū causā etc
Et hoc sub pena excōmunicationis etc
Ad recognoscendum medio iuramento signa sigilla et manus notariorū iurium in causa huiusmodi productorum.
Ad recognoscendum medio iuramento quoddā signetum super sumpto de registro litterarum apostolicaꝝ appositum i causa presenti producto et ipm sumptuz aperire videñ. et signetum pro recognito.

Ad videndum et audiendum. Illa sentētia excōmunicationis per talem officialez in partibꝫ in eū lata ad cautelā absolui ꝛc̄
Ad resumendum seu resumi videndum causam et causas huiusmodi in eo statu q̊ vltimo coram auditore remanserant.
Ad concordandum concordariqꝫ videndū de interprete ad quoddā īstrumentū siue ꝓcessū in Alamanico scriptū interp̄tandū nuper pro parte talis ī p̄nti causa ꝓductū
Ad videndum iurare interpretem ꝛc̄
Ad videndum se excōmunicari quia non respondit singulariter singulis positiōibꝫ ꝫ articulis ꝛc̄ Ad idem secundo ꝛc̄ Ad idē tercio ꝛc̄ A d idem quarto ꝛc̄.
Ad videndum testes iurare super recognitione iurium ꝛc̄ vel tota causa.
Et sunt plures alii termini accidentales scd̄m exigentiam processus causaꝝ ꝛc̄.

DEINDE. SEQVITVR. STILVS et modus obseruandi et practicādi. terminorum productoꝝ. et primo In prima instantia.

Primus terminꝰ qui est ad dicendum cō
tra cōmissionem seruat̄ post p̄sentatiōem
commissionis domino Auditori factam
videlicet Citetur pars contra quam impe
trata est talis cōmissio per cursorē si p̄ns
est in Ro·Curia. Si autem absens per Au
dientiam contradictarum ad dicendum ꝛ
excipiendum quicquid verbo vel in scrip
tis dicere siue excipere voluerit contra cō
missionem eidem domino Auditori factā
siue presentatam ad primam diem iuridi
cam proxime futuram a die date citatiōis
huiusmodi computando ip̄a die cōputata·
Quo termīo adueniente si pars citata cō
paret per se vel procuratorem potest ge=
neraliter excipere cōtra huiusmodi cōmis
sionem Si vero nō comparētis accusetur·
contumacia ipsius non comparens ꝛ nihil
dicentis contra cōmissionem. Et vlteriꝰ
in eius contumaciaȝ petatur iteꝝ citari ad
alium terminum immediate sequentem
videlicet ad libellandum.
Secundus terminus qui est ad libellandū

sic seruatur. Citetur pars aduersa vt su-
pra ad dandum et recipiendum dariq; et·
recipi videndum libellum seu sumariaз
in huiusmodi causa petitionem ad pmam
diem ꝛc. Qua die adueniente si compare-
ant possūt dari libelli hinc inde ab vtraq;
parte. Et si nō compareat·pars accusetur
contumatia ipsius non comparentis neq;
libellantis. Et in eius contumaciaз detur
libellus generaliter verbo solū ꝛ dūtaxat
cum protestatiōe de dando lacius inferius
in scriptis loco et tempore oportunis vel
detur specialiter in scriptis ꝛ vlterius pe-
tatur pars aduersa citari ad iurandnm de
Calumnia si in causa beneficiali. Et in p-
phana ad respondēdum libello in q̊ p̄uant
quatuor termini similes.
Tercius terminus ad iurandum de Calū-
nia in beneficialibus. Et ad respondendū
libello in prophanis similiter seruantur
sicut precedentes videlicз q̨ citetur pars
aduersa ad iurandum et deliberandum·
iurariq; et deliberariq; videndum de Ca-
lumnia vitanda et veritate dicenda cum

omnibus et singulis capitulis in ꝗ sub ca
lumnie iuramento contentis in beneficia
libus. Et in prophanis ad rñdendum li-
bello ꝑ parte ꝛc̃ in huiusmodi causa dato
ad primam diem ꝛc̃ Qua die adueniente
si compareãt ambe partes iurende de Ca-
lumnia. vel pars aduersa respondeat li-
bello. Vel iterum citetur ad rñdẽdum ꝛc̃
Si vero nõ compareat pars citata. accuset
cõtumacia vt prius. neqꝫ iurantis de Calũ
nia. vel non rñdentis libello. Et in eiꝰ cõ-
tumacia iuret pars p̄sens de Calumnia vt
moris est. Et vlterius petatur citari ad ar
ticulandum Vel in prophana iterum re-
spondendum libello ꝛc̃
Quartus terminus ad articulandũ simi-
liter seruetur sicut precedẽtes. ita ꝙ citet̃
pars aduersa ad ponẽdũ et articulandũ ꝛc̃
ad. xii. in beneficialibꝫ et in prophanis ad
xv. Qua die si compareant partes possũt
articulare verbo ꝛc̃ vel ĩ scriptis. et si ꝑs
citata non comparet. accuset̃ cõtumacia ꝛc̃
Et in eius cõtumaciã dentur articuli ver-
bo solũ ꝛc̃ Vel etiam in scriptis. ꝗ vlteriꝰ

petatur citari ad dicendum contra articu
los.

Quintus terminus ad dicendum contra
articulos similiter precedentes seruant
scilicet quod citetur pars aduersa ad dicendū
et exapiendū quicquid verbo vel in scri-
ptis contra positiones et articulos &c di-
cere siue exapere voluerit ad secundam
diem &c Qua die similiter si compareat.
potest exapere verbo &c Si autem non ac-
cusetur cōtumacia &c. Et petatur citari ad
producendum omnia.

Sextus terminus qui est ad producenduz
omnia seruetur ad modum aliorum videlicet
quod citetur pars ad producendum et producta
videndum omnia iura &c ad secundam diem &c
Qua die si partes compareant producant
hic inde iura sua Et si nō cōpareat. accuset
contumacia partis non cōparentis. Et in
eius contumacia producantur iura verbo
solum &c vel in scriptis. Et petatur citari
ad dicendum contra producta.

Septimus terminus ad dicendū contra pro-
ducta vt alii termini seruentur iste. ad ii. diem.

Octauus terminus ad declarandum qui seruatur sicut priores ad primā diem videlicet citetur pars aduersa ad declarandū seu declarari videndum positiones et articulos &c. Et si non bene fuerint specificati vt si esset in eis aliquis defectus omittēdo vel male narrando seu alias· que omnia possunt suppleri per declarationes in termino isto datas·

Et Nota quod iste terminus nō est substantialis sed accidentalis· ergo aliquādo omittitur quando nō est opus articulos declarare· et similiter terminus ad dicendū cōtra declarationes qui similiter seruatur ad primam· d.

Nonus terminus ad respondendum singulariter singulis positionibus et articulis oblatis per actorem qui debet seruari antequam producantur testes· quia si aliquē articulorum pars rea confiteatur super eo non requiritur aliqua productio testiū· alias vero sic. Et si pars non vult sufficienter respondere· citari debet secundo. Et iterū tercio et quarto ex superhabundanti ad omnem &c. eius maliciam conuincendam.

Ad respondendum sufficientis. Et ad hoc sub pena excōmunicationis cōpelli debet. Decimus terminus ad audiendum voluntatem dominorꝝ Auditorum super admissione et repulsione articulorꝝ siue positionum. Et citetur pars aduersa ad pmam diem. Vel ad horam Audientie actor petat se admitti ad probandum articulos ꝛ positiones suos in Romana Curia vel extra.

Vndecimus terminus est ad videndum iurare testes. qui sic seruet. Citetur enim pars aduersa ad videndum ꝛ audiendum nōnullos testes. ad producendum admitti ad iurandum ꝛ recipi ꝛc̃ ad primā diem. ꝛ ad dandū interrogatoria ad hodie ꝛ cras ꝑ totam diem. In quo termino producant̃ testes et iurent dicere veritatem. et quicquid eis cōstabit de materia articulorꝝ ꝛc̃ debent citari testes ad perhibendum testimonium ꝛc̃ Ad primaꝫ diem vel ad secūdam diem.

Duodecimꝰ terminus est quando articuli probātur per instrumentū litteras ꝛ alia

iura ꝛc. Et eſt ad recognoſcendum ſigna· ſigilla et manus notariorum iuriū et munimentorum huiuſmodi qui ſimiliter ſeruatur vt pcedentes ad primā diem vel ſcdam ꝛc Qua die producat actor recognoſcentes ſigna ꝛc quibꝰ productis et iuratis· ſi recognoſcunt ſigna ꝛc petat quod habeant pro recognitis.

Terciuſdecimus terminus ad publicandum et ad videndum et audiendum omnia et ſingula dicta ſiue atteſtationes teſtium ꝛc publicari copiamque eorundē decerni et cōcedi· necnon ad dicendum et excipiendum quicquid ꝛc cōtra dicta ſiue atteſtationes auiuſmodi dicere ſiue excipere voluerit. Et ſeruatur iſte terminus ſimiliter ſicut precedentes ad pmam d· vel ii·

Quartuſdecimus terminus ad cōcludendū in cauſa ꝛc Et ſi in iſto termino fuerit cōcluſū qa aliquādo poſt ꝯcluſiōem pars rea aliquid pducit ideo faciat citari partē ſibi aduerſam ad dicendū cōtra vltimo pducta Et tunc illa pars citata poterit cōtra illa excipere generalit v̓bo vel in ſcriptis ꝛc et

nihilominus dominus Auditor poterit cō
cludere nō obstante et tunc habebitur p
concluso. Quintusdecimus terminus qui ē
ad audiendum sententiam diffinitiuam ī
scriptis ferri vel promulgari seruat̄ ad
primaz diem vel statim ad arbitrium do-
mini Auditoris quandocunq fuerit deli-
beratus Postea vero sentētia lata in scrip
tis vt moris est. Si pars contra quam est
lata non appellet et transeat in rem iudi
catam huiusmodi sententia petat victor
citari partem aduersam ad videndū expē
sas taxari et iura restitui et recuperari. ad
primam diem. Si vero appellet dicta ps
et non prosequitur appellationem suam
in tempore debito. appellatio tunc dicitur
esse deserta et potest appellatus facere cō-
mitti causam super desertione dicte pre-
tense appellationis. Et super eadez deser
tione procedere vsq ad declarationem de-
sertionis. et nullitatis dicte ptense appel-
latiōis. et tūc appellās in antea nō audiret̄
seu admitteret̄. ad psequendū huiusmodi
appellatiōez nisi fuerit p Papam ꝯmissiōe

consistoriali restitutus ad appellationem huiõi ꝓsequendã. Et similiter post scđam et terciam instantias. si non appelleẽ vel ꝓsequatur appellatiõez vt iã dictũ est. tũc petantur expense taxari vt ꝑfertur.

De secunda instantia.

Postea si pars rea vel cõiuncta cõtra quã sententia lata infra decem dies cõtinuos a tempore late sententie appellauerit vt appellationem nõ ꝓsecutus fuerit in tpe tũc illa scđa sententia diciẽ transire in rẽ iudicatam et tunc petanẽ taxari expense. Et si appellauerit vt supra dicit in scđa instantia a sententia. tũc faciat huiusmodi causam appellationis cõmitti facere. ⁊ cõ missa censeẽ illa in tercia instantia. et tũc debent seruari termini infra nominati ĩ tercia instantia seruari soliti. Similiter sicut termini ꝑcedentes in prima instãtia et in secunda. Quibus tentis ⁊ sententia lata a qua non est appellandum debent taxari expense in termĩo ad hoc assignato et restitui iura ꝛc̃ et sic finitur causa.

Nota quādo decernitur Citatio ad partes ꝙ ipsa reportata de partibus debite exe-cuta·debet citari pars aduersa ad dicendū contra cōmissionem citationemqꝫ ad par-tes decretam et eius executionem· et hoc per Audientiam cōtradictaꝝ. Quia quo-tiēs pars est absēs a Curia semper teneat̄ processus per audientiā contradictaꝝ. Et sic prim⁹ termin⁹ in causis semper tenet̄ per audientiam Et similiter seruant̄ om nes termini sicut prius dict̄. Item nota ꝙ quādo proceditur per audientiā causaꝝ semper debet fieri relatio per cursorem de qualibet citatiōe·ꝗcito facta fuerit sol-licitetur notari⁹ vt notet in manuali suo ne obliuiscat̄ ꝓpter processum quia alias nullius esse roboris. Sed quando ꝑcedit̄ per Audientiaꝫ contradictarum·tunc nō est fienda relatio quia sententia in Audi-entia lecta sigillata et auctenticata facit· fidem et relationem de termino assignato Et tunc semper proceditur in contumaci-am partis aduerse ad quemlibet actum· Item nota quādo ꝑceditur in remissiōe·

de partibꝫ repoꝛtata. Ceterum cum dicta remissio cause sigillo iudicis sigillata cum attestationibus fuerit in Romana Curia· repoꝛtata ꝛ hoꝛa causarum iudicialiter ex hibita. Primo et ante omnia recognoscatᷣ sigillum iudicis remissiōis p̄dicte a ꝑtibꝫ hinc inde si ip̄e partes compareant simul in iudicio. Alias pars comparens faciat ci tari aliam ad recognoscendum sigilluꝫ ꝛc̄ ad primam diem vel statim. In quo ter= mino si partes compareant· tunc fiat vt supra. Si vero pars comparens in contu macia non cōparentis recognoscat sigillū Et auditoꝛ recepto iuramēto ab eo ꝙ hui usmodi sigillum est vel credit esse illius cuius esse dicitur·et tunc habetur pro re= cognito· Et hoc facto si ambe partes fue= rint presentes petatur remissiōeꝫ aperiri Si vero vna tantum sit presens· tunc ad instantiaꝫ comparentis citetur alia ad vi= dendum aperiri ad primam diem vel ad statim. Quo termino adueniente si ambe partes compareant in eaꝝ presentia dn̄s Auditoꝛ aperit vel habꝫ remissiōeꝫ p̄fatā

pro aperta. Si vero vna pars tantum pñs
fuerit ad instantiam illius in cõtumaciaȝ
partis non comparentis· dominus Audi-
toꝛ aperiat remissionem. Qua aperta pe-
tunt partes quandoq; sibi publicari atte-
stationes testium in partibus receptoꝛum
et etiam in Curia·⁊ copiam earum sibi de
cerni Et tunc dominus. auditoꝛ in presen
tia partium publicet huiusmodi attestati-
ones et eoꝛum copiam decernet· et si vna
partium solum presens fuerit· citetur alia
ad videndum publicari testes ad primaȝ
diem vel scđam Et si tunc cõpareat pars
dominus auditoꝛ publicat attestationes·
Si vero non compareat ·nihilominus in
contumaciam nõ comparentis publicet ⁊c̃
et copiam decernat. et quandoq; postea ob
seruatur terminus ad dicendum contra
attestationes huiusmodi ad octauam vel
primam diem secundum arbitrium Au-
ditoꝛum et qualitatem attestationum· et
quandoq; ille terminus non obseruatur·
sed tunc seruat̃ terminus ad concludendũ
vel dicẽdum causã q̃re ⁊c̃ In quo termĩo

si non allegatur causa rationabilis quare non sit concludendum Auditor cōcludat salua libera potestate reuocandi Etiam altera parte contradicente.

Qualiter proceditur in causis premissis post mortem vel absentiam Auditorꝫ cuꝫ potestate alterius Auditoris resumendi.

Primus terminus est ad dicendum contra cōmissionem ad primam diem.

Secundus ad videndum resumi causam ad primam diem vel scđam. qua causa resumpta in eodem statu in quo corā priore iudice seu Auditore remanserat procedatr in ea subsequenter post vltimum terminum coram alio Auditore habitum.

DECLARATIONES. PVBLICE.

Si vero in huiōi causa fuerint aliqua dubia ꝛ partes petant causam poni in publicis declarationibꝫ· tūc dn̄s Auditor potest p̄figere terminum partibꝫ ad allegandum in causa et dare partibꝫ dubia in scriptis· et deinde allegare in causa habita per do

minum Auditorem matura deliberatiōe cum consilio aliorum coauditorꝝ potest ꝓfigere terminū partibꝫ ad audiendum sententiam. Si vero in huiōi causa nō fuerit dubia. tunc dn̄s Auditor in cōtinenti post conclusionem absq; aliquibꝫ allegatiōibꝫ habitis consilio et matura deliberatione. aliorꝝ suorū coauditorꝝ suꝑ meritis cause statuere potest terminuꝫ partibꝫ si p̄ntes fuerint Alioquin ad instantiaꝫ partis cō-parentis citabit alia ad videndū ⁊ audiendū sententiā in scriptis ferri ⁊ ꝓmulgari

De taxatione expensarum

Si vero a sentētia nō appellet. solet citari pars cōtra quā est lata ad videndū taxari expensas ad ꝑmam diem vel secundaꝫ secundū arbitrium. auditoris. In q̊ termīo si ambe partes cōpareant. tunc dominus auditor in p̄sentia partium taxabit ⁊ moderabit expensas prout videbit expedire. scd̓m cedulam cōputationis seu taxatiōis

damni ꝑ partem. recepto prius iuramento a parte ꝙ tantum expedit Et si vero pars citata non comparet nihilominus in contumaciam eius possunt expense taxari.

¶ SECVNTVR CERTE CONSTItutiones de litibus abbreuiandis.

Et quoniaꝫ lites super quibusuis ĩ causis beneficialibꝫ prophanis ⁊ aliis q̄ peremptorie per quascũqꝫ personas seculares vel regulares in Ro. Curia ex apostolica comissione mouent̃ atqꝫ tractant̃ ĩtendimus fieri breuiores Et vt litigãtes ad ipam curiã ꝓ defensiõe iurium ipoꝝ veniẽtes ad huiõi causas ꝓsequendas releuent̃ laboribꝫ ⁊ expensis. statuimus et ordinamus ꝙ in causis in quibꝫ de iure vel alias per rescriptũ siue cõmissionem procedit̃ talis ordo seruetur sumarie et de plano ⁊c̃.

Quando causa cõmittit̃ in palacio termĩs nõ obſuatis sola facti veritate inspecta. Si causa sit bñficialis vel alia talis ĩ qua de iure ꝓcedi debeat sumarie simpliciter

et de plano ⁊c̃ scd̃m q̄ in causa p̄cedit̃·siue illa omnia in ꝯmissiõe exp̄manť ⁊ p̄tes in curia sint p̄ntes· omissio termĩo ad libellandũ ⁊ recepto statĩ iuramẽto calũnie a partib⁹ p̄cedať ad dandũ positiões et articulos ad decimam. Ad dicendum cõtra eos ad p̄mam diem. Ad dicendũ contra p̄ducta ad terciam diẽ. Si vero vna partiũ absens fuerit ita p̄cediť per audientiã cõtradictaꝝ si in p̄ma cõmissione fiat mẽtio de eiꝰ absentia. Et concludať q̄ sola facti veritate inspecta vt supra p̄cedať ⁊ s̄uet modus procedendi antedictus. Alioquin omnes termini palacii obs̄uanť· puta q̄ sola facti veritate inspecta p̄cedať. Tunc prout p̄cedi põt sumarie ⁊ de plano oẽs termĩos palacii sumarie in p̄cessu s̄uari solitos obs̄uando ⁊ illos abbreuiando Si vero ꝯmittať q̄ sola facti v̄itate inspecta ⁊ terminis nõ seruatis·tunc omnes t̄mini in processu sumarie s̄uentur·et etiã abbreuientur·ad arbitrium iudicis vt habetur in quadam decisione Rote·

Expliciť.

FESTA ET ORDO TERMINORUM SACRI PALACII APOstolici seruari solitorum.

Primus mensis

IANUARIUS habet · xxxi · dies

a	Circumcisio domini	· i ·
	Usque ad crastinū Epiphāie dn̄i exclusiue	
e	Anthonii Abbatis	· xvii ·
f	Fabiani et Sebastiani	· xx ·
g	Agnetis virginis	· xxi ·
a	Vincentii martiris	· xxii ·
d	Conuersio sancti Pauli	· xxv ·

Secundus

FEBRUARIUS habet dies · xxviii ·

	Nisi fuerit bisextꝰ et tunc habet	· xxix ·
e	Purificatio beate Marie v̓ginis	· ii ·
f	Blasii episcopi ꝯfessoris et martiris	· iii ·
a	Agathe virginis	· v ·
d	Cathedra sancti Petri	· xxii ·
f	Mathie apostoli locꝰ bisexti	· xxiiii ·

Lune in Carnisprivio ·
Mercurii die Cinerum ·

Tercius

MARCIVS habet dies ·xxxi·

c Thome de Aquino ·vii·
a Gregorii pape ·xii·
c Benedicti Abbatis ·xxi·
g Anunctiacio Dominica ·xxv·

Festa Mobilia.

Resurrectio domini nostri Ihesu Xpi cum septem pcedentibus et septem sequentibus diebus.

Quartus

APRILIS habet dies ·xxx·

c Ambrosii episcopi et confessoris ·iiii·
a Georgii martiris ·xxiii·
c Marci euangeliste ·xxv·

Quintus

MAIUS habet dies. ·xxxi·

b Philippi et Iacobi apostolorum ·i·
d Inuentio sancte crucis ·iii·
g Iohannis ante portam latinam ·vi·
b Apparitio sancti Angeli ·viii·
f Yuonis confessoris ·xix·
Aduocati pauperum.

Festa Mobilia.

Vigilia Ascensionis domini.
Vigilia Penthecostes dñi cũ duob₃
diebus proxime sequentibus.
¶ Festum corporis Christi. Sextus

	IVNIVS habet dies	.xxx.
a	Barnabe Apostoli	.xi.
g	Natiuitatis beati Io. baptiste	.xxiiii.
e	Apostolorꝫ Petri et pauli	.xxix.
f	Cõmemoratio sancti pauli	.xxx.

Septimus

	IVLIVS habet dies	.xxxi.
a	Visitatio Beate marie virginis	.ii.
f	Translatio sancti Thome	.vii.
g	Marie magdalene	.xxii.
c	Iacobi apostoli	.xxv.

Octauus

	AVGVSTVS habet dies	.xxxi.
c	Petri aduincula	.i.
	Sancte marie de Niue et	.v.
g	Sancti Dominici Confessoris	
e	Laurentii martiris	.x.
c	Assũptio beate marie virginis	.xv.
g	Ludouici Episcopi	.xix.
e	Bartholomei apostoli	.xxiiii.

b Augustini Epi ꝛ cõfessoris ·xxviii·
c Decollatio beati Jo· Baptiste ·xxix·

Nonus

SEPTEMBER habet dies ·xxx·
f Natiuitas beate Marie ṽginis ·viii·
e Exaltatio Sancte crucis ·xiiii·
e Mathei apostoli ·xxi·
f Michaelis archangeli ·xxix·
g Iheronimi Confessoris ·xxx·

Decimus

OCTOBER habet dies ·xxxi·
d Francisci ·iiii·
d Luce euangeliste ·xviii·
g Simonis ꝛ Jude apostoloꝝ ·xxviii·
Mutatio Caparum. ·xxxi·

Undecimus

NOVEMBER habet dies ·xxx·
d Omnium Sanctoꝝ ·i·
e Cõmemoratio Defunctoꝝ ·ii·
e Dedicatio·s·saluatoris Lateraň ·viiii·
g Martini Archiepi Turoneň ·xi·
g Dedicatio Basilicarum ·xviii·
Apostolorum petri et pauli
d Cecilie virginis ·xxii·

e	Clementis Pape et martiris	·xxiiii·
g	Catherine virginis	·xxv·
e	Andree apostoli	·xxx·

Duodecimus

	DECEMBER habet dies	·xxxi·
d	Nicolai episcopi	·vi·
e	Ambrosii episcopi	·vii·
f	Cōceptio Beate marie v̓ginis	·viii·
d	Lucie virginis	·xiii·
e	Thome apostoli	·xxi·
a	Vigilia Natiuitatis dñi nr̄i	·xxiiii·
b	Natiuitas dñi nr̄i Jhesu Xp̄i	·xxv·
c	Stephani prothomartiris	·xxvi·
d	Johannis Euangeliste	·xxvii·
e	Sanctorum Innocentium	·xxviii·
f	Thome Contuberi	·xxix·
a	Siluestri pape et martiris	·xxxi·

IN PRIMA INSTANTIA.

Ad dicendum contra Commissionem.

Ad libellandum ·ad·i·d·

Ad iurandum de Calumnia

Ad articulandum ad·xii·d·

Ad dicendum contra articulos

Ad producendum omnia ad·ii·d
Ad dicendum contra producta
Ad declarandum.
Ad concludendum ad·i·d.
Ad audiendum sententiam

In secunda instantia.

Omnes termini prescripti seruant̄ ad·i·d preter terminum Ad articulandum qui seruatur ad ·viii·d.
Et terminus ad concludendum potest seruari Ad·i·d. Vel ad statim.

In tercia instantia.

Simili modo omnes t̄mini s̄uant̄ ad·i·d. preter terminum ad articulandum qui seruatur ad ·vi.d

In·causis·prophanis·
In·prima·instantia.

Ad dicendū cōtra Cōmissionem ad·i·d.
Ad libellandum ad·viii·d.
Ad respondendū libello·primo Secundo Tercio et quarto ad ·i·d·
Et tūc in Cōtumacia pars pōt excōmuīcari

Ad iurandum de Calumpnia ad·i·d·
Ad articulandum ad xv·d.
Ad dicendum ↄtra articulos ad viiii·d
Ad producendum omnia ad·ii·d.
Ad dicendum cõtra ꝓducta ad·viii·d·
Ad declarandum ad·i·d.
Ad dicendum contra declarationes

In secunda instantia.

Ad dicendum cõtra cõmissiõez ad·i·d.
Ad libellandũ ad·ii·vel ad·viii·d·
Ad respondend Libello litiq ad.i·d·
Ad iurandum de Calumpnia
Ad articulandum ad·viii·d
Ad dicendum contra articulos
Ad producendum omnia
Ad dicendum cõtra producta ad·ii·d.
Ad declarandum
Ad dicendum contra declarationes

In tercia instantia.

Omnes termini seruantur ad·i·d.
preter ad libellandũ q̃ seruant̃ ad·ii·d
Et ad articulandnm qui ꝯuat̃ ad·vi·d.

QVANDO PROCEDITVR PER.
audientiaȝ Cdictaꝝ tūc ſuant i.ti tmini
Ad dicendum cōtra Cōmiſſionē ad.i.d.
Ad libellandum
Ad iurandum de Calumpnia ad.i.d.
Ad articulaudum ad.xii.d.
Ad dicendum contra articulos
Ad producendum omnia
Ad dicendum contra producta
Ad declarandum
Ad dicendum cōtra declaratiōes ad.ii.d
Ad concludendum
Ad audiendum ferri Sententiam
¶ Super Grauamine.
Ad dicendum contra Commiſſionem
Ad dicendum contra appellationem
Ad impugnandum et iuſtificandum
Ad videndum inhiberi ad.i.d.
Ad audiendum voluntatem domini
Auditoris ſuper articulo oppoſitionis
vel appellationis huiuſmodi

SVPER DESERTIONE APPEL-
LATIONIS.

Ad dicendum contra Cōmissionem
Ad docendum de diligentia prosecu-
tionis appellationis primo
Ad docendum de diligentia prosecu-
tionis appellationis Secundo
Ad docendum de diligentia prosecu-
tionis appellationis Tercio ad·i·d.
Ad docendum de diligentia prosecu-
tionis Quarto de super habundanti
Ad audiendum Voluntatem domini
Auditoris Super desertione appellatiōis

Quibus servatis si pars nō doceat de pse
cutione appellationis dominus potest pro-
nunctiare super desertione.

Super attemptatis

Ad dicendum cōtra Cōmissionem super
attemptatis psentatam Quo facto dant
articuli sup attemptatis quibus ad pbandū
admissis iuxta terminū quem iudici placuerit
pronunctiare potest super attemptatis
Ad libellandum super attemptatis
Ad dicendū et opponendū cōtra libellum
Super attemptatis datum ad·i·d.

Ad respondendum singulariter singulis positionibꝰ ⁊ articulis attemptatis datis.
Ad videndū pduci testes super attēptatis
Ad dandum interrogatoria
Ad audiendū voluntatem dn̄i auditoris ad.i.d. Super attemptatis

¶ Super Deuolutione.

Ad dicendum cōtra Commissionem
Ad procedendum et procedi videndum. prout de iure primo
Ad procedendum prout deiure secundo
Ad pcedendū prout de iure tcio ad.i.d
Ad procedendū prout de iure quarto et ex superhabundanti ad omnem eius maliciam conuincendam
Ad dicendum contra iura producta et ad deuolutionē cause huiōi faciendā
Ad libellandū super deuolutiōe antedicta.

¶ SVPER EXCOMMVNICATIONE.

Ad videndum sententiā excōmunicatiōis et pcessus per dn̄m auditorem alias promulgatā aggrauari et ɔtinuari vel dicendū

Ad videndum et audiendum sententiam excōmunicationis et processus executorum alias promulgatis per dominum auditorem prefatum fore agreuari vel dicendum.

¶ Super remissione Ad prtes.

Ad coueniendū de loco et iudicibus ad.i.d

Ad dandum interrogatoria

Ad videndum includi articulos ad.i.d.

Ad decordand de portitore remissiōis vel

Ad videndū iurare portitorē ad statim

SUPER NULLITATE.

Ad dicendum cōtra Cōmissionē ad.i.d

Qui terminus de necessitate est seruand

Vlterius resultat nullitas ex actis etiam possunt dari articuli super nullitate.

Item quando in huiusmodi sentētiis ponitur nulliter et inique Intellige nullitas prouenit ex processu videlicet quādo termini merito seruandi nō seruant. vel quando obmittitur qd ex necessitate processus requiritur vtputa relatio etc.

Iniquitas vero quando pars non reperit fore in probatione.

Nota q̄ sunt sex termini substātiales scʒ
Ad libellandum Ad iurandū de Calūnia
Ad articulandum Ad pducendum om̄ia
Ad declarandum Ad cōcludendū Quibꝫ
sem per in fine addit̄ ista clausula Quem
etiā sibi ptīq̄ sue ꝛc̄. ꝛ sūt actiui ꝛ passi ꝛc̄

Quo facto postea vero
Deinde vero postmodū vͦ
Consequenter Rursus vero
Subsequenter paulo post
Demum vero Insuper

¶ Nota metra ad examinandum testes.
Iudicia dum petitur. reddat̄ causa sciendi.
Sed si nō querit̄ testes nequeūt rephendi
Causa. Locꝰ. persona. Sciencia. Tempus.
Auditus. Fama. Certum cum credulitate.
Ista requiruntur dum testes examinant̄.

¶ Alia metra.

Illud iuretur q̄ ius sibi iusta videtur.
Et si queretur Verum non inficietur.
Nil promittetur ne falsa probatio detur.
Vt lis tardetur dilatio nulla petatur.

Explicit.

MODUS·VACANDI BENEFICIORUM

Primus modus vacandi est Si quis possi
det beneficium curatum Et postea cōtin-
git ipm assequi aliud curatum·apostolica
vel alia quacunq auctoritate s·Ordinaria
vel iurepatronatus· primum beneficium
curatum quod ante habuit vacat Nisi ob
tenta dispensatione apostolica Et expectā
tes vigore grē tale beneficium acceptare
nō possūt Sz est sedi apostolice specialiter
reseruatum.

Secundus modus si quis habuerit bn̄ficiū
cum cura Et postea obtinuerit a domino
nr̄o papa graciam de beneficio cū cura vel
sine cura Et si anteq̄ gracia sua sortiatur
effectum non permutet vel resignet ·tale
beneficium curatum vel nō curatum ip̄o
facto vacat ꝛ est sedi apostolice reseruatū·

Tercius modus est Si q̄s habet bn̄ficium
cū cura vel sine cura·et q̄ cito gr̄a sua sor-
tita est effectum· primum beneficium q̄d

impetrans obtinuit vacat. nisi mentionē
fecerit de tali beneficio obtento in impe-
tratione sue gracie expectatiue.
Quartus modus est si quis habet bn̄ficiū
Cū cura. et postea graciam impetrauerit de
beneficio cum cura vel sine cura alter po
test primum impetrare per clausulā spe-
rare vacare Et q̄ cito aliud bn̄ficium asse-
quitur cum cura ille scdus habebit p̄mū
Etiam si interim resignaret huiusmodi
occasione et nullius alterius. etiā qualis-
tercunq̄ vacare Nisi per mortem.
Item si quis habet beneficium propter.
quod teneatur se promoueri facere ad sa-
cros ordines infra annum Et si non facit
se promoueri post habitam pacificam pos
session ionem. tale beneficium vacat per nō
promotionem Sed tamen episcopus po-
test secum dispensare ad Septennium.
Causa studii et nō alias. sic tn̄ q̄ infra an-
num sit ordinatꝰ in Subdyaconum. papa
auttem potest dispensare adplacitum ex-
quacunq̄ causa.
Item cum lis pendet inter duos vel tres

super uno beneficio vel pluribꝫ dum obit
unus litigantium et lis ipsa nō sit decisa
Beneficia huiusmodi vacant et sunt reser
uata Et surrogatur collitigans in iure de-
functi etiam infra mensem alterius impe
trantis iuxta regulaꝫ de surrogandis col-
litigantibus.

Item per apperentem incorporationē. vt
cum religiosi habent collationeꝫ ad certa
beneficia q̄ clericis secularibꝫ sunt cōferē
da. et si ipi suis fr̄ibꝫ conferant Ac si ita
essent incorporata etiam vacant.

Item per liberaꝫ resignationem vt si q̈s
resignat aliquod beneficium coram nota-
rio et testibꝫ Vel in manus habentis po-
testatem admittendi resignationeꝫ huiōi
etiam non consensu patroni interueniēte
tale beneficium vacat.

Item vacant beneficia per contractū ma
trimonii per verba de presenti.

Iteꝫ si quis habet bn̄ficium ecclesiasticū
ꝛ ingredit̄ monasteriū Vel aliq̈s duxerit
in vxorem bn̄ficia sua vacāt Per ingressū

monasterii siue religionis vel contractuz matrimonii.

Item nullus illegittimus potest obtinere dignitates personatus vel officia in Cathedrali ecclesia Vel etiam in metripolitana Et si quis illegittimus habet talia beneficia absq dispensatione Apostolica vacant et sunt sedi apostolice reseruata.

Item vacant per Irregularitatem vt si quis inieciat manus violentas in clericum vel in aliquam personam ecclesiasticam et postea se diuinis immiscuerit.

Item omnia illorum beneficia vacãt qui celebrant in loco interdicto vel coram excõmunicato Sentencialiter tamen per iudicem declarari debent alias nõ vacant.

Item si quis habet beneficium cum cura vel sine cura. Et postea promouet̃ in episcopum vel in abbatem beneficia vacant Si in episcopum per munus cõsecrationis Si in abbatem per munus benedictiõis.

Item si quis habet beneficiũ ecclesiasticũ Et morit̃ i Curia Ro. vel ĩfra duas dietas

legales prope Curiam· sua beneficia sunt sedi apostolice reseruata.
Item si quis habet beneficium cum cura vel aliquam dignitatem Et nō est vigin- tiquatuor annorum suum beneficiū vacat nisi tamen super hoc dispensatione obten ta.
Item per promotionem vt si quis pmo- ueretur ad sacros ordines· sententia excō- municationis maioris ligatus ipso facto· beneficia q̄ possidet vacant.
Item per promotionem vt si quis pmo- ueretur ad sacros ordines· sententia excō- municationis mioris ligat9 ipo facto bn̄- ficia que possidet vacant.
Item per non promotionem vel nō resi- dentiam vt cum beneficium ex officio vel fundatione requirit residentiam aut mo- ram personalem non habita dispensatiōe illius non residentie omnia talia benefi- cia vacant. Et ille casus frequenter con- tingit in beneficiis que sunt de iure patro natus laycorꝝ Et contingit quādo bn̄ficiū ex officio vel fundatiōe reqrit p̄spitē vel

vnum qui possit procedere ad se promo-
uendum ad ordines sacros infra annum.
Et collatores aliquando cōferunt illi qui
impetrat dispensationem sub conditione
ꝙ q̄primum venerit ad annos discretiōis
promoueatur et personaliter in beneficio
resideat quod si non fecerit beneficium.
vacat.
Item vacant permutationez Symoniaca
prauitate vel pacto interueniente.
Item per inhabilitatem vt si minor.xv.
annorum sine dispensatione obtineat be-
neficium vacat illud de facto.
Item beneficia vacant si quis in infirmi
tate constitutꝰ resignaret aliquod bn̄ficiū
vbicunq̨ in Ro.Curia vel extra Si morit̄
infra.xx.dies tunc bn̄ficia resignata vacāt
per mortem ⁊ nō per resignationem sunt
sedi apostolice reseruata.
Item per irregularitatem homicidii Vel
non curantis mandata Apostolica execu-
tioni demandare.
Item qui stetit ꝑ annū inexcōmunicatiōe

ipsius beneficia vacant Similiter eis qui celebrat coram excōmunicatis Vel scient in loco interdicto.
Item vacant beneficia cū cura etiā digni tates et personatus sine cura per cōstitu- tionem Execrabilis fe. re. Jo. Pape xxii. hoc modo videlicet Si quis habet unum bnficium curatum aut dignitatē vel psonatum et retinet pmum cū scdo per mensē sine dispensatione tunc vacat utrumqz et perdit tam primum qz secundū. Et efficit inabilis ad illa et qualiacunqz ecclesiastica similia vel dissimilia obtinenda Tamen simplicia et alia sine cura que dignitates. personatus non sunt. per eum prius habita non perdit.
Item quandoqz vacant bnficia per reuocationem unionum et incorporationum.
Item quādoqz per reuocationē cōmendaꝝ factaꝝ auctoritate apostolica vel ordīaria
Item si quis acceptat cū gracia sua expectatiua et non publicet seu publicari faciat instrumentum acceptationis et prouisiōis cum aliis litteris tale beneficium vacat.

Nota quod post citationem executam lis dicat
pendere. intantum quod si alter litigantium
moritur in curia vel extra lite indecisa· tunc
dominus papalis non potest illud beneficium acceptare
Sed solus papa de illo habet disponere Ca-
ueat ergo ille litigans et faciat se in ius illius
defuncti surrogare. Ne alter ipsum preueniat
ad minus per mensem quia litigans habet
totum mensem post impetrantem se surrogari
facere in iure collitigantis defuncti que prac
tica est ignota multis et tamen rota ita seruat
Et idem est si litigantes simul concordent lite
indecisa et alter ipsorum moritur et non renunctiet
Tunc illud beneficium iterum censetur Pape esse
reseruatum et non cadit sub gratia expectatiua
Et hoc est verum si lis pendet in cu· Ro· secus
tamen alibi Etiam si aliquis renunctiet beneficium
in curia Tunc etiam censetur in dispositione
olius pape.

Item si aliquis impetrat aliquod beneficium rea
liter deuolutum vel reseruatum vel alias debi
to modo vacans postea impetrat aliud beneficium
et non curat prosequi primum tunc illud beneficium
stat in dispensatione solius pape· nec reuertitur

potestas prouidendi ad ordinarium.
Ite per liberā resignationē vt si qs resig
nat aliqd benefiū corā notario et testibꝫ
vel in manꝰ illiꝰ hn̄tis potestatē admit-
tendi resignatiōez huiōi· nō cōsensu patro
ni intueniente· benefiū vacat apud col-
latorē Nisi resignatō ista nō sit realit̄ ꝓ-
bata·s· ꝙ impetrās sit effectualit̄ adeptꝰ
possessiōꝫ illiꝰ· tūc p̄mū reuerti t̄ ad suum
Itē si grāꝫ ī ɔmuī forma paupū ¶ p̄ncipiū
aliq̄ hn̄te an̄ purificatōꝫ grē huiōi ordina-
rius cōferat bn̄fiū vacās collatō tꝫ scd̄m
aliq̄s Aliq̄ tn̄ dicūt ꝙ nō s·do·io·Calore q̄
tenet ꝙ an̄ purificatiōꝫ grē manꝰ ordīarii
sint clause ⁊ ligate dū nō infra·men scꝫ pꝰ
vacatiōꝫ bn̄fiū purificet ⁊ acceptet·⁊ ita
fuit alias obſuatū Secꝰ tn̄ de grā speciali
Itē hn̄s grāꝫ in cōi for̄ paupū an̄ vacatōꝫ
tenet̄ ordinario lr̄as suas īsinuare alias n̄
pōt acceptare Sꝫ hn̄s grāꝫ ī speāli n̄ tenet̄
nisi ꝓpter ɔcurrentē ⁊ maiorē diligentiaꝫ
Itē si sūt expectātes in dioc· ⁊ vacet bn̄fi
ciū de mēse Pape ordinariꝰ nō pōt ɔferre
bn̄fiū infra mensēꝫ pꝰ vacatiōeꝫ Et hoc
ꝓpter decretū irritās papē Sꝫ si nō fuerit

aceptatū ĩfra mensē·tūc p9 mensē ꝯferre pōt ⁊ sic valꝫ ¶ MODVS acceptādi

Primo impetrās habeat nomĩa bñficiorum in scriptis ĩ sua collatiōe ⁊ tpe q̊ voluerit acceptare Accedat ad notariū cedulā hñs ĩ manu in q̄ stāt noĩa bñficiorum Et pñtādo dicat·Dñe notarie ecce accepto q9cūqꝫ bñficium in vim grē mee expectatiue ⁊ lrarum apostolicarum desup ꝯfectarum ⁊ pcessuū vigore desup fulmĩatorum ĩdebitū vacās aliq̄rum q̊rum noĩa ĩ ista cedula ꝯtinentꝫ ⁊ c9cūqꝫ altis collatiōis seu pñtatiōis solita ⁊ ꝯsueta vꝫ si ⁊ inquātuꝫ aliq9 illorum mihi de iure debetꝫ·alioq̄n grā mea salua maneat ⁊ illesa ad q9cūqꝫ aliud bñficiū mihi de iure debitū acceptand9· Et reqro vos tanqꝫ subexecutorez in vim ecdule Cetꝫ mihi p pñcipalē executorē deputatū ꝙ mihi d bñficio mō p̄missō acceptato sub ptestatiōe p̄missa puideatis Et puisiōe facta reqrēs ipm vt s̄·acceptatiōe ⁊ puisiōe sic factis ꝯficiat vnū vel plura publicū seu publica inrumentū vel instrumenta.

¶ Explicit·

¶ MODUS SERVANDUS IN EXECUTIONE SEU. Prosecutione gratie expectatiue.

Primo habitis bullis plumbatis. Executor siue Iudex. executores siue Iudices. si fuerint in Curia Romana. vel in partibꝫ vadat vel vadāt cum bullis. et debita cū instantia requirat seu requirant. et humiliter petat seu petant. vt procedat seu ꝓcedant. ad executionem supradicte gratie. secundum eius directam formam et tenorem litterarum apostolicaꝝ desuper dicta gratia sibi concessarum.

Qui executor siue executores. si ꝓcedere. voluerint. assignent impetranti certum terminum ad cōparendum coram eo vel coram eis producendo. producendū et docenduꝫ de vita sua laudabili ⁊ cōuersatiōe honesta ⁊ de omnibꝫ necessariis faciat plenam fideꝫ ipsis executoribꝫ seu Iudici vel Iudicibus.

¶ Habeat etiam Notarios et Tabelliōes

publicos·litterasq̧ executores seu ꝓcessꝰ·
per dictos executores seu iudices facien-
dos·vel sigillandos·vt executores possint
in ipsis legere ⁊ pronunctiare inhibitiões
⁊ reſuatiões·decreta ⁊ mandata·in scrip-
tis proferenda·et ipsis executorialibꝫ ⁊ ꝓ-
cessibus sigillatis et omnibꝫ aliis p̄missis
sic peractis·fiat notificatio litterarꝫ apo-
stolicarum et processuum inde sequutorū
quantocitiꝰ fieri poterit. Collatoribꝫ vel
Collatricibꝫ in hunc modum.

MODVS INSINVANDI LITTERAS APOSTOLICAS COLLATORI.

Impetrans accedat ad Collatorē·vel Col
latricē·vel ecclesiā eorundꝰ·vel ad Capitu
lum cū Notario ⁊ testibꝫ ydoneis·assūptis
vnasecū delegato executore·vel subdelega
tis·executoribꝫ·qui hec specialiter receperīt
in mandatis· si eorꝫ copiā vel p̄ntiā habē
possit. Deinde dictas lr̄as apostolicas et ꝓ
cessus inde secutos Collatoribꝫ vel Colla-

tricibus insinuet simul & semel· notificetq;
publicet· et legat de verbo ad verbum· et
copiam auscultatam eis tradat· & requirat
Notarium super hoc· vt de notificatione·
publicatione· insinuatione· lectione· & tra-
ditione· huiusmodi· sibi conficiat publicū
instrumentum.

Si vero Collator vel Collatrix· seu Colla
tores vel Collatrices· forte indignati nol-
lent audire huiōi notificatiōez insinuatiōz
lrāz apostolicaz & processuū inde secutoz
presentatiōes quas Executores fingentes
vel eorum seu earum presentiam cōmode
habere nō poterīt· vel quia forte habitāt
in Castris· vel propter metum corporum·
exq̊ dicti Subdelegati Executores Notarii
Testes et alii ad hoc necessarii· ad dictos·
Collatores seu dictas Collatrices accedē
secure nequeant. Ad insinuandum istas
litteras & processus· saltem fiat in eorum
ecclesiis insinuatio litterarum apostolica
rum et predictorum· et offeratur copia au
scultata de verbo ad verbū dictaz lraruz
Et in summo altari ponat̄· & sufficiat· quia

·xlvi·

prelatus quilibet tenetur in sua ecclesia· habere pcuratorem vel officialez de iure·

De provisione facienda

Primo vero peractis Impetrās acceptet sicut postea dicet. Qua acceptatiōe facta· vadat cū Notario et testib; ad executores Subdelegatos· vel ad principales si eorū presentias habere poterit·acceptationem huiusmodi per ipm factam·et in publicā formam redactam. Et ipsum instrumentum notificet· et insinuet·insinuatisq; requirat huiusmodi Executores debita cuz instātia. Et humiliter ab eis requirat·vt huiusmodi beneficium vacans et per ipm acceptatum sibi cū omnib; iurib; et pertinentiis cōferant vel assignent Et principaliter investiant incorporalemq; et realē possessionem ipius bnficii inducant et defendant inductū· Ac faciant sibi de huiōi beneficii fructibus prouentib; iuribus et obuentiōib; vniuersis integre responderi

Item si Collator vel Collatrix in p̄missis aliquomodo se opponunt. vel ip̄m impetrantē in aliquo. scz possessione pacifica vel fructuum perceptione. vel alias quouismodo nitantur impedire. Extunc executores prefati. eorum litteris ꝛ mandatis faciant et mandēt monere Collatores vel Collatrices. quoscū̄qꝫ vel quascū̄qꝫ. ꝛ alios seu alias impetrantem ip̄m in aliquo impedientes. Ut infra certum tempus post monitionem huiusmodi eis factam. ab huiusmodi impedimētis seu perturbatiōibꝫ desistant. Alioquin in sententiaz excōmunicationis suspensionis ac interdicti inciدant et inadisse denunctient Ecclesiis Cathedralibus Collegiatis. et singulis aliis publice et manifeste singulis diebus dominicis et festiuis.

Si vero Collator vel aliquis alius appellauerit cōtra ꝓcessus et mandata seu monitiōes. dictꝰ impetrans protestet̄ ꝙ huiōi causa Cōmitti faciat dn̄is de Rota decidendā. tractandā ꝛ fine debito t̄minandā. postea vꝫ si collator vel collatrix diceret se

Velle dicto impetranti beneficium acceptatum conferre· impetrans nõ consentiat·sed petat vt eum admittãt & sibi sint fauorabiles. Et idem Executores sui sibi conferant illud. Alioquin Si impetrans consentit in collationem Collatorum statim gracia sua expirauit.

Item caueat impetrans ne decipiatur scz ne Collatores vel Collatrices eũ decipiãt mediante promissione aliqua·vel obligatione. Sed quicquid cum ipsis placitauerit de eo faciat sibi fieri sufficientẽ cautionez Quia dicunt se de iure non debere tenere promissiones·nec obligationes·factas impetranti.

Item si adepta possessiõe impetrans sentiat se grauatũ per sententiã sui diocesani aut eiꝰ officialis Aut collatorꝝ dicentiũ se habere iurisdictiõez ordinariã super ipm impetrantẽ ratiõe bñficii ꝑ eũ adepti·statĩ ipe impetrans a dicto grauamĩe cũ ad eiꝰ peruenerit noticiã·suꝑ eo habito maturo cõsilio iurisperitorꝝ Appellet viua voce corã Notario & testibꝰ·et ꝓtestet̃ ꝙ ĩfra x·

dies intēdit appellare in scriptis Et infra illud tempus vadat ad Executorē vel executores Et requirat eum vel eos debita. cum instantia Et petat humiliter vt ipsi eum defendant Et prouideant sibi de remedio oportuno sicut de iure tenent̄ Et si forte renuerint ꝛ ɔtemserint· impetrās prefatus appellet ad sedem apostolicam ī scriptis contra Collatorez vel Collatricē ipm grauantes·vel cōtra Executores sibi iusticiam denegantes et habeat istaz appellationem in carta scriptam·et legat eā in hunc modum. Coram vobis Notario et testibus hic pñtibus ꝛ astantibus ꝛc Ego. N. Canonicus siue Rector ꝛc dico et propono qꝫ Episcopus ꝑpositus decanus ꝛ capitulū talis ecclesie ꝛc cōtra me tale mandatum emiserunt ꝛc ꝛ mihi destinarunt·cuiꝰ tenor de ꝟbo ad verbū sequit̄·et est talis ꝛc In quoquidē mandato diuersa grauamīa indebite mihi cōtra iusticiā inferunt̄· ꝛ illata continent̄ Sup ꝗbꝫ Executores mei in grā mihi facta a sede Apostolica mihi deputati·licet per me debita cum instācia

fuerint requisiti me defendere vt de opor
tuno remedio prouidere contra iustiã
denegantes in omnib⁹ ⁊ singulis sentiẽs
me indebite grauatum Timensq̨ verisi-
militer amplius grauari posse Ad sedem
apostolicam in his scriptis prouoco ⁊ ap-
pello Apostolosq̨ ⁊ lr̄as dimissorias instã
ter instantius ⁊ instãtissime mihi dari peto
Si q̄s mihi dare voluerit aut etiã poterit
Qui si mihi denegati fuerint. ex hoc ite-
rato sentiẽs me indebite grauatum ⁊ op-
pressum iterũ ꝓuoco ⁊ appello Submittẽs
me et mea. omnesq̨ mihi adherentes ⁊ ad
herere volentes tuitioni ⁊ ꝓtectioni dicte
sedis ⁊c̄ vt moris est in appellatiõib⁹ fieri
Item impetrans expectet donec sibi va-
cauerit cõpetens beneficium Nulli alteri
de iure debitum q̄ꝫ sibi de huiusmodi va-
catione constiterit Et si illud beneficiũ va
cauerit Statim post notificationem lr̄aꝝ
et processuum Collatorib⁹ vel Collatrici-
bus factã illud acceptet sub hac forma.
Coraꝫ Notario ⁊ aliis personis ibid ẽ astã
tibus Ego. N. dico et propono q̨ a decem

diebus citra vel circa. ad mei noticiaz peruenit quod parrochialis ecclesia. N. ad collationez etc. reuerendorum religiosorum vel religiosarum Abbatis et conuentus nunc. N. vacauit et vacat ad presens per mortem siue obitum vel per liberam resignationez domini. N Canonici Quapropter eandem ecclesiam parrochialem siue etc. tanquam mihi et nulli alteri debitaz de iure cum omnibus iuribus et pertinentiis suis vniuersis in his scriptis accepto Et volo mihi quantocitius fieri poterit de eadem mihi prouideri vigore. et auctoritate gratie apostolice dudum mihi per Sanctissimum dominum nostrum Papam etc. mihi et super quauis aliam dispositionez coniunctim vel seperatim talis vel talis scilicet qui in tali vel tali diocesi vacat vel cum vacauerit in futurum prout in litteris apostolicis super huiusmodi gracia confectis plenius continentur Et protestor nihilominus quod si mihi dictum beneficium de iure non debeatur Saluum et illesum sit et maneat mihi ius ad aliud beneficium mihi et nulli alteri debitum de iure acceptandum vigore gratie et supradicta auctoritate etc.

Inuocans super his Testimonium astan tium omnium personarum Et papue tui Notarii publici hic presentis Et reqro te sub debito officio Et iuramento prestito super his predictis vt cōficias mihi pub- licum instrumentum·
Nota q post citationem executam lis dicit pendere in tantum q si alter litigantium moritur in curia vel in partibꝫ lite indeci sa·tunc nullus papalis potest beneficium acceptare. Sed solus papa habet de isto dis ponere Caueat ergo iste collitigans·⁊ faci at se in ius illis defuncti surrogare ne alt ipsum preueniat Et idem si collitigantes simul concordant lite indecisa Et si alter ipsoꝝ moritur et nō renunctiat· tūc illud beneficium iterum censet pape reseruatū nec cadit sub gracia expectatiua seu expec- tantium· hoc est verum si lis pendeat in Romana Curia Secus tamen si alibi· etiā si quis renūctiat in curia beneficiū statim censet Pape resuatū in eius dispositiōe.

CIA·
MODVS RESIGNANDI BENEFI

Si quis beneficium libenter vellet resig-
nare siue renunctiare. et timeat papales cū
graciis expectatiuis. constituat procurato-
rem in Romana Curia ad renunctiandū
et videas q tu habeas illud in potestate
tua tunc potes renunctiare quando volu-
eris. et facta renunctiatione in cōtinenti
impetret tanq per renunctiationē. Aliter
tamen potest fieri. Impetrat ille benefi-
ciatus vnam graciam expectatiuaz. postea
impetrabimus bñficium suum. per assecu
tionem auctoritate apostolica fiendam Cū
clausula. etiam si per liberaz in Curia Ro
mana vel extra eam factā renunctiatiōez
cū aliis clausulis oportunis vt in forma.
Si quis impetrauerit beneficium realiter
deuolutū vel reseruatum vel alias debito
modo vacās. et postea impetret aliud vel
non curat prosequi primum. tunc illud
beneficium stat dispositioni solius Pape p
manus appositionem.
Si aliquis impetrat bñficiū generaliter.
reseruatum. et anteq adipiscat plenā posses
sionē. illius morit. aut renūctiat. vel non.
curat prosequi. adhuc stat dispositio illis-

beneficii in manibꝰ solis Pape Nec reuer-
titur potestas prouidendi ad ordinarium
seu ad Collatorem nisi vacatio huiusi facta
realiter sit purgata videlicet ꝙ impetrans
effectualiter sit adeptus possessionem illius
beneficii. tunc primum reuertitur ad suum
beneficium.
Habens graciam in comuni forma pauperum
ante purificationem gracie sue. ordinarius
beneficium confert secundum aliquos. aliqui
tamen dicunt ꝙ non. scilicet Iohannes Cald. qui te
net ꝙ ante publicationem gracie sue in co-
muni forma pauperum. manus ordinarii sint
ligate dummodo eam infra mensem post va
cationem beneficii purificet et acceptet. et
ita fuit alias obseruatum. Secus tamen
de gracia speciali.
Ordinarii non possunt beneficium conferre infra
mensem post vacationem. et hoc propter decretum
Pape Sed si fuerit acceptatum infra mensem
tunc iterum non potest. quia sua collatio non valet
Potest tamen post mensem conferre. et sic valeret.
Habens graciam in comuni forma pauperum
Ipse ante vacationem tenet litteras suas

insinuare ordinario alias non potest ac-
ceptare. sed habens graciam in speciali nō
tenet lr̄as suas insinuare ordinario alias
bene pōt acceptare nisi ꝓpter concurrentē
et maiorem diligentiam ¶ Si quis habēs
beneficium curatum et assequit aliud Cu-
ratum auctoritate apostolica. Tunc pmū
vacat sedi apostolice per assecutionem Et
stat in manibus Pape Aut cadit sub gra-
ciis expectatiuis. Secus tamen si assecutꝰ
sit auctoritate ordinaria. quia tunc pmum
vacat ordinario suo Et papales acceptare
non possunt. ¶ Habens bn̄ficium
Curatum et assequit aliud Curatū qcunqꝫ
auctoritate Tunc primum statim. postqꝫ ha
buerit possessionez scdi beneficii tenetur
dimittere pmum infra Mensez ī manibꝫ
ordinarii Nisi lis moueatur sup scdo qꝛ si
ambo retinuerit simul per Mensem. tūc
ipē puatꝰ est vtroqꝫ Et cū hoc efficiat inha-
bilis ad alia obtinēda bn̄ficia. et ambo bn̄
ficia vacāt Cu. Ro. iuxta ꝯstitutiōez execra
Si qs efficiat de familia pape vel C bilis
eiꝰ officialis. tūc sua bn̄ficia sūt sedi apo.

reseruata Etiam si moriatur antequam de officio familiaritatis se intromittat·et postquam acceptauerit nihilominus si postea resignet Adhuc eius beneficia sunt reseruata.
Ordinarius semper debet conferre beneficium Et presentare coram Notario publico· et instrumenta collationis et presentationis cum sigillis propriis roborare Quia litteris ordinariorum non semper creditur· nisi quis doceat et hoc de consuetudine Quia ordinarii consueuerunt tales litteras tantum sigillis propriis roborare Et hoc in decisionibus Rote plenius continetur.
Si quis vigore gratie sue aliquod acceptet beneficium·et faciat sibi prouideri seruatis seruandis· ita quod ius sibi debetur in isto beneficio Postea sibi datur intrusus· vel alias quomodolibet impeditur vel perturbatur· et sic de isto beneficio concordant ·9 ille alter obtinet beneficium·et ipse aliud vult acceptare vigore gratie sue Quero Utrum possit. Dico quod non Quia per solam acceptationem gratia sua fuit cassa quo ad alia beneficia· ex quo sibi debetur ius in primo alias

commiteret fraus in infinitis· quia Papa vult ipm impetrantē tantū de bñficio p̄uisum esse ¶ Itē cadens in penā cōstitutiōis Execrabilis ē inabilis ad q̄cūq̄ bñficia obtinenda· ⁊ nō poterit sine dispēsatiōe speciali ad aliq̄ beneficia ꝓmoueri. et omnia alia beneficia q̄ habet vltra illa duo curata possunt impetrari.

Habens beneficium curatū· et si assequit̄ aliud curatū auctoritate ordinaria· et papales acceptant illud· et iste ꝑmꝰ retinet ista duo curata per mensē· ita ꝙ cadit in penaꝫ Cōstitutionis Execrabilis. Quero cui debeat̄· Dico ꝙ acceptāti semꝑ in lr̄is datur dūmodo nulli sit ius q̄situm.
Item vbi plures sunt collectores in diocesi vel ciuitate· ꝙ beneficia taliū nō sunt reseruata et hoc si ambo vtantur officio Subcollectoris Si aūt alter eoꝝ vtit̄ tunc beneficia sūt reſ͛uata et alias nō· vt vult regula dn̄i Gregorii pape Vndecimi Sꝫ si omnes beneficiū acceptauerit licet vnus exerceat tūc nulliꝰ beneficia sūt reſ͛uata·

Nota q lis vertitur inter·C·& B·super aliquo beneficio tamen q·A.renunctiat beneficium & postea moritur.B.Venit A et vult rehabere beneficium·Queritur· nunquid possint·Distinguit·aut renūctiat libere omībꝫ iuribꝫ suis·aut alias amicabilit secū ipo cōponit.Si libere aut ī manibus ordinarii·aut coram autentias personis. Si in manibus ordīnarii tunc non potest habere ingressū.Si coraȝ autentias personis. tunc aut medio iuramento aut non. Si medio iuramento tunc tenet renunctiatio alias nō tenet et poterit semꝑ habere regressum scilicet.C· ad beneficiū suum.

Nota q pena Constitutionis Execrabilis est qnando aliquis habens beneficiū Curatum aliud consequitur curatum quauis· auctoritate tenetnr primum in manibus ordinarii libere & realiter infra mensem resignare alias elapso mense priuatꝰ est vtroqꝫ·et ambo ipa beneficia statim ad papam sunt deuoluta·ita q nullus expectātium de istis potest se intromittere·

Nota q̄ licet generaliter Episcopus vel superior regulariter causas possit delegare. et eas aliis cōmittere. tamen vbi agit̄ contra aliquem de sasmate vel heresi. cū tales cause censeantur maiores non possūt alteri delegare.

¶ Explicit.

(3.)

95

lxviii.

REGULE ORDINATIONES et cōstitutiones Cancellarie Sanctissimi dn̄i. Nostri domini Sixti. diuīa puidentia Pape Quarti. scripte ꝛ correcte in Cancellaria aplīca.

SANCTISSIMVS. IN CHRISTO Pater et dn̄s Noster. Dominus Sixtus diuina prouidentia Papa Quartus suoꝝ pꝫdecessorum vestigiis inherendo. normaꝫ et ordinem gerendis dare volens incrastinum assumptionis sue. ad summi apostolatus apicem. videlicet die decima Mensis augusti Anni a natiuitate domini M. cccc. lxxi. Reseruationes. cōstitutiones. ꝛ regulas infra scriptas fecit. quas etiam extunc suo tempore duraturas obſuari voluit ꝛ quas de eiꝰ mandato. Nos Rodericus miseratione diuīa sancti Nicolai in Carcere tulliano Diaconus. Cardinalis Sancte romane ecclesie Vice Cancellariꝰ die xxviii. eiusdem mensis in Cancellaria apostolica

feamus publicari In primis Reseruati-
ones fecit similes illis que in cõstitutiõe
Felicis recordationis Benedicti Pape.xii.
que incipit ad regimen cõtinent. Et illas
locum habere voluit. Etiam si officiales i
eadem cõstitutiõe expressi apostolice sedis
officiales ante obitum eorum esse desierint
quo ad beneficia que tempore quo officia-
les erant obtinuerant. Ac reseruauit be-
neficia que per constitutionem pie memorie
Io pape.xxii.que incipit execrabilis vacãt
vel vacare contigerit.

Item reseruauit specialiter omnes eccle
sias etiam patriarchales Archiepiscopales
Episcopales.necnõ omnia Monasteria vi
rorum valorẽ ducentorum florenorum auri
cõmuni extimatiõe excedentia quecunque
illis vti voluerit.
Item reseruauit generaliter dispositioni
sue omnes dignitates maiores post ponti
ficales in Cathedralibus et Metropolitãis
ac principales in collegiatis ecclesiis va-
lorem.x.florenorum auri cõmuni extimatiõe

excedentes. Necnon prioratus Prepositu-
ras et ppositatus ac alias dignitates Con-
uentuales et pceptorias Generales ordinū
quorumcūq; sed nō militiaꝝ. Necnon que-
cunq; beneficia que sui et sancte Romane.
ecclesie viuentiū tunc. Et qui erunt suo.
tempore Cardinaliū familiares continui
commensales obtinent et imposterū obti-
nebunt eoꝝ familiaritate durante. et in q̄
bus seu ad que ius eis competit aut cōpe
cierit etiaz si ab ipa familiaritate p obitū
Cardinalium eorundē vel alias recesserīt
Item reseruauit generaliter omnia bn̄-
ficia ecclesiastica quorumcūq; Collectorū
et vnicorum in quacunq; ciuitate vel dio
cesi qui suo tempore eoꝝ officia exercuerīt
succollectorum fructuum et prouentuum
Camere apostolice debitorum. illa vide-
licet beneficia dumtaxat que durante eoꝝ
officio obtinuerint. et in quib; seu ad que
ius tunc eis compecierit.
Item reseruauit omnia beneficia Eccle-
siastica quorumcunq; Curialium quos dū
Curia Ro. de loco ad locum transfert eaz

sequendo decedere contigerit et inquouis loco quantumcunque etiaz a dicta Curia remoto ¶ Item reseruauit omnia bn̄ficia Cubiculariorum et cursoꝝ suoꝝ ¶ Item reseruauit dispositioni sue generalit̄ quecunque Canonicatus et Prebendas ac dignitates personatus et officia in Basilica principis Apostolorum et sancti Iohānis Lateranēsis ac beate Marie maioris de vrbe ecclesiis. Necnō ad collationem prouisiōez. presentationem seu quamuis aliam dispositionez Sancte ro. ecclesie Cardinaliū a ro. curia absentium ratiōe suoꝝ episcopatuū cardinalatus et in eoꝝ cardinalatibꝫ Ecclesiarum et tituloꝝ spectantia quaz diu absentia sua durauerit canonicatus et prebendas dignitates personatus. Ad ministrationes. vel Officia ceteraque beneficia. ecclesiastica cū cura vel sine cura vacātia et inantea vacatura tam in eadē vrbe quam in ecclesiis ciuitatibus et diocesibus dictoꝝ Episcopatuum consistentia ac decreuit.

Itē voluit quod ꝯcessa per predecessorē suū et de eius mandato expediant in forma rationi

congruit vt est moris.
Item declarauit omnium et singularum ecclesiaꝝ Cathedralium ⁊ Monasterioꝝ ꝓuisiones quas p̄fatus dn̄s Paulus eius p̄decessor ordinationi ⁊ dispositioni sue. nec non omnia et singula beneficia ecclesiastica que dictus predecessor etiam p̄fate dispositioni cum interpositiōe decreti reseruauerat que quidē Ecclesie ⁊ monasteria necnon sic reseruata beneficia tēpore obitus dicti predecessoris vacabant. aut ecclesie ⁊ Monasteria huiusmodi si Commendata Vel eis administratores deputati non fuissent etiam tunc vacassent remansisse ⁊ remanere per huiōi reſuatiōez et Decretum affecta. nullūq; de illis p̄ter Romanum pontificez ea vice se intromittere vel disponere potuisse siue posse quo quomodo decernens irritum ⁊ inane si secus de illis attemptatum forsan erat tūc vel imposterum contigerit attemptari.

¶ Item reuocauit quascunq; expectiuas que in aliq̄ sui parte sūt sortite effectū. ac

reualidationes extensiones Collationum
mutationes eas quomodolibet d̄cernētes
Necnō alias qua sup̱ quibꝰ per Cācellariā
apostolicam littere in forma solita expe-
diri consueuerīt reseruatiōes de quibusuis
etiam patriarchalibꝰ Metropolitanis et
aliis Cathedralibꝰ ecclesiis ac mōasteriis
et beneficiis vacaturis cū mandatis de p̱
uidendo de extensionibꝰ inde secutis per
dictum paulum p̄decessorez in fauorem q̄
rumcunq̨ et quibuscūq̨ etiā si sint sancte
Ro. ecclesie Cardinales cōcessas ⁊ factas.
ac facultates nomīandi reseruandi ac cōfe
rendi p̄rogatiuas ⁊ indulta q̄ circa grās. et
reseruatiōes huiusmodi ab eorꝫ p̄decessore
Emanarunt quo ad ea in quibꝰ non dum
sortite sunt effectum.

¶ Item rationabilibus suadentibꝰ Cau
sis ipse Dominus noster omnes vniones
annexiones et incorporatiōes de q̄busuis
cathedralibꝰ nec nō aliis eccīs ac mōasteriis

dignitatibus personatibus officiis ac benefi
ciis et locis ecclesiasticis qualicunque fuerint
inuicem vel aliis ecclesiis Monasteriis.
mensis Dignitatibus. Personatibus. Officiis
beneficiis et locis quomodolibet apostolica vel alia
quauis auctoritate factasque suum sortite
non sunt effectum. Ac quecunque concessi-
ones et mandata super vnionibus. anexio-
nibus. et incorporationibus taliter facien-
dis reuocauit cassauit et irritauit nulliusque
decreuit existere firmitatis nec alicui quas-
cunque clausulas vel adiectiones in quibusuis
Apostolicis etiam Que motu proprio aut Ex
certa scientia processerant et emanauerant.
litteris quomodolibet contentas aduersus reuo
cationem cassationem et irritationem huiusmodi
voluit aliquatenus suffragari vnionibus.
annexionibus incorporationibus in fauorem
Sancte Ro. ecclesie Cardinalium quas in
suo robore permanere voluit. Et in his
omnibus dumtaxat exceptis.

¶ Item predictus Dominus noster om-
nes et singulas ab ipso Paulo predecessore
infra annum ante diem obitus eiusdem.

concessas gracie vel iusticie litteras temporibus debitis eorum executoribus nō presentatas omino reualidauit et in statū pristinum quo ad videlicet ante fuerant et eos pro quibus erant obtente quo ad hoc plenarie restituit. Ac decreuit per executores predictos vel Ab eis subdelegandos per inde ad ipsarum executionem procedi posse et debere ac si executio huiōi temporibus predictis inchoata fuisset.

Item reuocauit quascunque facultates cōcessas quibusuis patriarchis Archiepiscopis Episcopis et aliis prelatis et personis. necnō apostolice sedis nunctiis ac fructuū et prouentuum camere apostolice debitorum collectoribus de dispensando cū quibusuis personis super matrimonio cōtracto vel cōtrahendo in gradu prohibito ac super natalium. et etatis defectibus. Et de incōpatibilibus ecclesiasticis beneficiis insimul retinendis. Necnō de notariis publicis creādis ac alias a premissis officia ipsorum.

nunctiorum et collectorũ directe ɔcernentes quo ad oĩa in quibꝫ facultates ipſe nõ ſunt ſortite effectum etiã ſi nunciis eiuſdẽ dicte ſedis Legatis de latere cõpetens fuerit concessa poteſtas

Itẽ vt in appoſtolicis litteris cõmittendi Crimen falſi per ampliꝰ occaſio tollatur voluit ſtatuit et ordinauit ꝙ in antea dictiones nũerales que in dictis litteriſ ante Calẽ· Nonis et idꝰ ĩmediate poni ɔſueuerũt per litteras ⁊ ſillabas extenſe ſcribanť·Et ille ex prefatis litteris in quibꝰ huiuſmodi dictioneſ aliter ſcripte fuerĩt ad bulliariam non mittantur

Item voluit ꝙ de cõcurrentibus ſup Vacantibus ſeu certo modo vocať beneficiis illis Quibus gratie motu proprio conceduntur ceteris Simili motu Gratias nõ Habentibus Alias graduati non graduatis et inter graduatos magis graduati ac inter equaliter graduatos prius gra=duati nec non colorato titulo poſſeſſores

non possessoribus et inter personas alias in Curia presentes ab ea absentibus ac inter presentes non beneficiati beneficiatis et similiter inter Absentes et ceteris paribus oriundus non oriundo et diocesanus nõ diocesano In reliquis vero singuli q̃ primo apostolicas desup litteras Eorũ executoribus presentauerint aliis in ipsorum de quibus agi contigerit beneficiorum assecutione proferantur. ¶ Item ne per varias que pro commissionibus habendis in causis plerunque fiunt sugestiones iusticia postponatur. ¶ Item dominus noster decreuit et declarauit sue intentionis fore quod deinceps per quascunque signaturam seu cõcessionem pro cõmissionibus huiusmodi per sanctitatem suam vel eius mandato faciẽdam nullius sibi quesitũ quõlibet tollatur.

Item quod prouisiones aut concessiones vel mandata de prouidendo de cathedralium Ecclesiarum canonicatibus et prebendis que pro quibusuis personis si .xiiii. sue etatis annum non compleuerint quomodolibet

emanauerint nisi eis quod illos in minori etate recipere possint per sedem apostolicam specialiter Concessum fuerit et quecunque impetrationes de Canonicatibus et prebendis in Collegiatis ecclesiis si impetrantes minores .x. Annis fuerunt et de hoc in impetrationibus huiusmodi expressa Mentio non fiat nullius sint roboris vel momenti et habeantur prorsus pro infectis

Item voluit quod si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquod beneficium siue simpliciter siue ex causa permutationis et postea infra .xx. dies de ipsa infirmitate decesserit ac ipsum beneficium conferatur per resignationem factam collatio huiusmodi nullum sit ipsumque beneficium nihilominus per obitum vacare censeatur.

Item voluit quod si contingat ipsum alicui persone de parrochiali ecclesia prouiderec seu mandare prouideri vel graciam expectatiuam concedere nisi dicta persona intelligat et intelligibiliter loquatur ydeomia loci vbi ecclesia huiusmodi consistit prouisio seu mandatum et gratia desuper quo ad parrochialem ecclesiam

nullius sit roboris vel momenti ¶ Itē si quis supplicauerit sibi de beneficio quo cūq3 tanq3 p obitū alicuius licet tūc viuētis vacante prouideri. Et postea per obitum eius vacet prouisio dicto supplicanti per obitū huiōi denuo facienda nullius sit roboris vel momenti ¶ Itez voluit q3 petentes bnficia ecclesiastica aliis vniti teneant̄ exprimere veꝝ valorē scđm cōmunez tā bnficii vniendi q3 illius cui viniri petit̄ Alioquin vnio nō valeat ꝛ semp in vnionibus cōmissio fiat adptes vocatis Quoꝝ interest idē voluit obſuari in ꝯfirmatiōibus vnionū factaꝝ ¶ Itē de mendicātibus q̇ ad alios ordines transierit p tempore. Voluit constitutiōez felicis recordationis Martini pape v. pdecessoris sui desuper factaz ꝛ in libro cancellarie scriptā firmiter obſuari. ¶ Item declarauit idē dn̄s noster quot libra Turonēsis paruorū et florenus auri de camera p equali valore incōcernentib꒳ lr̄as ꝛ Camerā apostolicas computari et extimari debeant. ¶ Itez pfatus dominus nr̄ Papa voluit

decreuit et ordinauit. quod quecunque concessionum gratie et mandata etiam motu proprio et cum derogatione huiusmodi constitutionis que ab eo pro quibuscunque personis emana uerint de prouidendo eis dequibusuis beneficiis vacaturum per promotionem quorumcunque ad ecclesiarum et monasteriorum regimina si huiusmodi concessiones et mandata diem promotionis promouendorum ipsorum. precesserint. Necnon quascunque collationes et prouisiones pro tempore faciendas de premissis ac quibusuis aliis ecclesiasticis beneficiis secularibus et Regularibus que per promouendos vel assumendos ad quascunque prelaturas inter illarum Vacationum vel assumptionum tempora simpliciter. vel Ex causa per mutationis vbicunque resignari Vel alias dimitti contigerit cum inde secutis pro tempore sit cassa et irrita nullisque roboris vel momenti. ¶ Item statuit voluit et ordinauit idem dominus noster quod iudices in Ro. curia deputati pro tempore etiam si sint sancte Ro. ecclesie Cardinales causarum palacii apostolici auditores vel alii quecunque

non iuxta supplicationum signatarum sup
quibusuis impetrationibus vel concessio-
nibus nisi sint commissiões iusticiã cõtinẽtes
per placet. vel per sancte Ro. ecclesie Vi
cecancellarium iuxta facultatem sup hoc
sibi concessam signate. scilicet iuxta litte
rarum sup eiisdem impetratiõibus et cõces-
siõibus confectarum tenores et formas iudicare
debent Et si littere ipse minus bene pre
occupationem vel alias expedite reperiant
ad illorum quorum interest instantiã ad apo
stolicam Cancellariam remitti poterunt
per eius officiales quibus huiõi tenores et
formas perstringere conuenit ad formas
reducende ¶ Item adtendens idẽ dñs
Noster quod super habendis de Cancellaria
apostolica Regulis et constitutionibus mihi
de scriptis facilit per illos qui in Ro. Curia
indiguerint ad ipam Cancellariã recur-
sus dirigi potest Nec consultum foret quod
super earundẽ Regularium et constituti-
onum quas iuxta occurrentium varietatẽ
causarum et negotiorum Aliquotiẽs imi-
tari cõuenit probando tenore vel effectu

testium plerunq; tenacez desup memoriā nō habentium depositionibꝫ stari deberet voluit statuit ⁊ ordinauit ꝙ deinceps q̄libet ex auditoribꝫ causaꝝ palacii apostolici ⁊ aliis Etiam si sancte Ro. ecclesie Cardinales sint in ipā Curia ꝓ tempore deputatis auctoritate apostolica iudicibꝫ etiaz in causis actu pendētibꝫ sup huiōi tenore vel affectu probando dūtaxat stet fideq; adhibebat cedule siue scriptore desuper a duobꝫ de maiori parco ꝙ danda sit a tergo signate Et etiā duobus aliis l̄raꝝ apostolicarū Abbreuiatoribꝰ in ipā Cancellaria ascultate et dn̄i Vice cancellarii seu dictā cancellariā regentis manu subscripte Vt est moris quicquid aūt secꝰ fieri cōtigerit nullꝰ sit roboris vel momenti.

Item idem dn̄s noster litiū sucindere cupiens an fractus ⁊ ne noui collitigantibꝰ aduersarii ꝓuidere Voluit statuit ⁊ ordinauit ꝙ quotiens deinceps aliquez super quouis ecclesiastico beneficio collitigantē in iure vel ad ius Siquid forsitan eius.

aduersario in dicto beneficio cpeciet it sur rogari cōcesserit. Dūmō pfatus collitigās in dicto beneficio intrusus nō sit nec sup eo contra dictum aduersarium postq̄ illd per Triennium pacifice possederit lis tūc mota fuerit alioꝝ q̄zūlibet de pmisso iure siue tūc vacet vel cū vacauerint impetrationes infra Mensez añ concessiōez huiōi facte nullis sint roboris vel momenti.

¶ Itez voluit ꝛ ordinauit q̄ omnes grē quas de q̄busuis ecclesiastias cū cura vel sine cura secularibꝫ ac regularibꝫ p obitū quarūcunq̄ personaꝝ vacantibꝫ in antea fecerit· nullius roboris vel momenti sint nisi post obitū et ante datā grarum huiōi tantū tempus Effluxerit q̄ interim vacationes ipse de locis inquibus persone p dicte decesserint ad Eiusdem domini nr̄i notiaaz verisimiliter potuerunt peruenisse.

¶ Item q̄ omēs et singule causarum cō missiones quas in antea fieri contigerit· obtentu vel occasione dumtaxat apostolicarum de beneficiis ecclesiastiais graciaꝝ super quibus apostolice littere confecte·

nō fuerint ac pcessus desup habendi nullius sint roboris vel mo. ¶ Itē voluit qp impetrans beneficiū vacans p obitum familiaris alicuis Cardinalis teneat exprimere Nomē & titulū ipius Cardinalis & si ille in curia fuerit eius ad id accedat assēsus. alias desup gracia sit nulla & idē huari voluit etiā si dicti. fā. ipoꝝ Car. familiares esse desierint. seu ad alioꝝ car. familiaritatē similē trāsierint. q̊ ad bn̄ficia q̄ durante. Fa. pori obtinuerīt & inqb; ipa pori. Fa. durāte ius eis cōpecierit ita qp q̊ ad illa Car. quoꝝ pus fa. fuerīt suū habebūt adhibere cōsensum ¶ Itē cū Car. Sancte ro. ecclesie assidue assistāt sūmo ponti. & pinde debeāt specialib; p̄rogatiuis & puilegiis gaudere ¶ Idē S. d. n. exnūc cōcedit ipis Car. plenā et liberaz dispensatiōez omniū beneficioꝝ ad collatiōes puisiones p̄senta tiones. Electiones seu quasuis alias dispo sitiones suas coniunctim vel diuisim q̊modolibet et quocunq; iure vel titulo spectāte Ac voluit qp expectatiue gracie speciales reseruationes mandata de vniendo

et queuis alie dispositiões ac Re. Can. dig nitatum principalium aliorũq3 beneficio rum etiam familiarium Car. ro. pont. seu eorundẽ aut dicte sedis Officialiũ seu alias quouismõ reseruatiões generales siue spe ciales continentes siue inducentes cõstitu tionez ꝛ p̃cedentiũ innouantes aut alias q̃ modolibet affecta facientes ad dicta bñfi- cia nullatenꝰ se extendant. ꝫ de ipis libere Car. soli disponant p̃terq3 de vacantiis in Curia. de quibꝫ idẽ S. D. N. nemini ꝓuide bit nisi de expresso consensui ipsius Car. ordinarii seu cõmendatarii statuit quoq3. qꝫ beneficia fam. Car. eorundem Etiam si officiales curie fuerint de cõsensu Car. eoꝝ et nõ aliter per eundẽ S. d. n. conferant̃ ac decreuit irritum ꝛ inane. ¶ Item idẽ D. N. vt improbi lites exquirentiũ motꝰ re primant̃. Voluit statuit ꝛ ordinauit ꝙ q̃- cunq3 bñficiũ ecclesiasticũ tũc per annũ im mediate p̃cedentẽ pacifice possessum Et ꝙ Certo mõ vacare pretẽdit ꝛ deinceps ĩpe trauerit nomẽ gradũ ꝛ nobilitatẽ posses- soris eiusdẽ ꝛ ꝙ ãnis illud ipe possedit. et

specificam et determinatam ex qua clare
constare poterit· q nullum ipi possessori
in dicto bñficio ius cōpetat causam in hui
usmodi impetratiōe exp̄mere·et extūc in-
fra sex menses ip̄m possessorē ad iudiciū
euocari facere·causamq; desup infra ānū
vsq; ad sententiā diffinitiuam inclusiue
prosequi debeat et teneat·alioquin impe-
tratio p̄dicta et quecunq; inde secuta nul-
lius existat firmitatis·et idē impetrans et
interesse possessorē p̄dictum ꝓpterea cō-
tingentibꝫ ei satisfacere. Et si possessorē
ip̄m iniuste friuole ac indebite Molestasse
repertus extiterit·L·florenoꝝ auri persol
uere Camere Apostolice sit astrictus ·nec
alius q̄ premisse vacatiōis modus etiā p
litteras si neutri aut surrogatiōis vel ali-
as sibi quo·ad hoc vt huiōi bñficiū ea vice
cōsequi vel obtinere valeat quōlibet suf-
fragerur·illudq; nullateus inantea litigi
osum ꝓpterea censeat̄· ¶ Item
statuit et ordinauit Idem D·N· q siqui
quecūq; ecclesiastica beneficia qualiacunq;
sint absq; simoniaco ingressu ex apostolica
vel Ordinaria Collatione Aut electione

Et electionis huiusmodi Confirmatione seu presentatione et institutione illorum ad quos beneficiorum huiusmodi collatõ et prouisio electio presentatio seu queuis alia dispositio pertinet per triennium pacifice possederint dummodo in beneficiis huiusmodi Si dispositioni apostolice ex aliqua reseruatione generali in Corpore. iuris clausula reseruata fuerint se nõ intruserint super eisdem beneficiis taliter possessis nequeant molestari Necnon impetrationes quaslibet de beneficiis ipsis sic possessis factas irritas et inanes censeri debere decreuit. antiquas lites super illis motas penitus extinguendo.
Item idem d. n. statuit et ordinauit quod quecunque beneficia ecclesiastica siue in Ro. curia siue extra eam resignata Nisi de illis facte resignatione 8 si in Ro. Cu. infra sex Menses Et si extra dictam Curiã facte sint infra Mensez extunc ipa beneficia cõsistũt publicate et possessio illoꝝ ab eis qs id cõtingit petita fuerit. Si resignãtes illa p9 mod i eorũd resignatoꝝ possessiõe decesse-

rint Non per resignationē ꝗ per obitum huiōi vacare censeant collatiões ꝗꝫ de illis tanꝗꝫ per resignationeꝫ vacantibꝫ facte ⁊ inde secute nullius sint roboris vel mo.

¶ Item idem dn̄s noster vt litibꝫ celerius finis imponat ⁊ litigantiū parcat sumptibus et expensis suoꝝ pdetessorum Cōstitutionibus ⁊ statutis inherendo statuit ⁊ ordinauit ꝙ in causis in Romana Curia pēdentibꝫ et quas imposteꝝ in ea quismodo contigerit agitari · nulli añ diffinitiuam sententiam liceat appellare nec appellatō si fuerit emissa debet admitti·nisi abinterlocutoria que vim habet diffinitiue· vel a grauamīe minime cōcernente negociū pricipale ·quod nō posset per appellatiōeꝫ diffinitiua sentētia reparari. Nulleqꝫ cause appellationem huiusmodi cōmittant· Nisi in cōmissione exprimat ꝙ interlocutoria vim Diffinitiue habeat· vel grauamen ac tale ꝙ in appellatione a diffinitiua non valeat reparari. Alioquin appellationes et commissiones imposterum·et

quicquid inde secutum fuerit sint nullius roboris vel momenti Commissionibus Appellationum iam iudicibus presentatis et exhibitis in suo robore permansuris in quibus latis super eisdem sententiis secundo vel vlterius Ab eis non liceat Appellare. Appellantes vero et appellationes Etiam ab interlocutoriis et grauaminibus huiusmodi suo vel alterius nomine prosequentes si succubuerint vltra expensas et damna ad que resarcenda de iure condempnatus compellitur .xx. florenorum auri pena mulctetur.

Item statuit et ordinauit quod in Commissionibus de iustitia etiam consistorialibus per eum seu de eius mandato vel auctoritate in causis in quibus conclusum existat imposterum concedendis etiam si in eis de conclusione huiusmodi impliciate vel expliciate mentio facta fuerit nihil censeatur esse concessum nisi per concessionem commissionis huiusmodi Conclusioni derogetur expresse.

Item voluit et ordinauit quod si aliqui religiosi petant aliquod beneficium ad nutum

irreuocabile cum clausula q͛d exīde p̄ solo nutu Abbatis vel sup̄ioris nō possit amoueri· littere quo ad ipam clausulam nullatenus expediant͛ nisi idē d·n·ponat signāter q̄ non possint amoueri Vel ad partē clausulam ipsam concedat.

Item si committatur alicui beneficii resignatiōis receptio ponat͛ clausula Attēte quoq̄ prouideas ⁊ ce· Et sic ex causa permutationis resignatiōes fiant ponat͛ clausula q͛d neutri permutantiū ius acquirit͛ nisi quilibet ipsorum ius habuerit in bñficio per ipm̄ resignato. ¶ Itē voluit q͛d si petant͛ suppleri defectus in genere nullatenus lr̄a desup̄ concedat͛·nisi in petitiōe sup̄ huiōi defectu exp̄mant͛. ¶ Vel per fiat vt petit͛ supplicatō signata fuerit

Item voluit q̄ super quouis ecclesiastico beneficio de iure patronatus laicoꝝ nō expediant͛ littere·nisi ponat͛ expresse q̄ tale beneficium tanto tempore vacauit q̄ eiꝰ collatio est ad sedem apostolicā legittime deuoluta, Vel ad id patronorum accedat

assensus ꝛ si per ip̄m iuri patronat⁹ huiōi derogari contigerit si ius huiusmodi ad aliquem Regem Ducem Marchio nē vel alium principem ꝑtineat et de hoc in lr̄is prouisiōis vel mandati de ꝓuidendo de dicto beneficio mentio facta nō fuerit nō censeat̄ iuri huiōi fore quomodolibet derogatum. ¶ Itē voluit ꝙ nulli seculari de regulari ꝛ religioso de seculari bn̄ficio ōmenda det̄ nisi in signatura suꝑ petitiōe cōmende huiusmodi de cōmenda ip̄a mētio fiat. ¶ Itez ꝙ suꝑ quibuscūq̧ reformationibus signatis suꝑ impetratiōib⁹ q̄rumcunq̧ bn̄ficioꝝ vacantiū vel certo mō vacaturoꝝ in quib⁹ petit̄ ꝙ lr̄e sub ꝑma data expediri possint si ex huiusmodi expeditione sub tali data cuiq̧ videat̄ fieri posse p̄iudiciū littere super ipsa ꝑma data nullaten⁹ expediant̄· nisi reformationes huiusmodi p̄ verba fiat et sub ꝑma data signate fuerint.

Itē vo· ꝛ ordi· ꝙ suꝑ resignatiōe vni⁹cuiq̧

beneficii ecclesiastici seu cessiõe iuris in eo quam in manibꝫ suis vel in Cancellaria apostolica fieri cõtigerit apostolice littere nullatenꝰ expediant nisi resignans vel cedens si p̄sens in Ro. Curia fuerit ꝑsonalit̄ alioquin ꝑ procuratorem suũ ad hoc ab eo specialiter cõstitutũ expeditioni huiusmõi in eadē Cancellaria expresse cõsenserit et iurauerit vt est moris nec lr̄e reſuatiõis vel assignatiõis etiaꝫ mtu ꝓprio cuiusuis pensionis annue sup alicuiꝰ beneficii fructibus expediri possint nisi ide ɔsensu illiꝰ qui dictā pensionē ꝑsoluere tunc habebit ¶ Item ꝙ nõ dent̄ lr̄e sup beneficiis vacaturis ꝑ ingressum religionis. Nisi ille p̄cesserit datā desupꝑ petitiõis. ¶ Itē voluit ꝙ si petat̄ aliqd beneficiũ vacans per modũ in Cancellaria apostolica exp̄mendũ talis impetratio nõ valeat nec lr̄e desupꝑ expediantur.

Item voluit statuit ⁊ ordinauit ꝙ qcienscunqꝫ per signaturam suam vel de eius mandato factam expediendis aliqbꝫ cum

adiectione ꝓprii nominis vel dignitatis cuiusuis iudex det littere desuꝑ expediant cū expressione ꝙ idem iudex executionem huiōi faciat per seipm. ¶ Itē voluit ꝙ ī litteris dispensationū super aliq̊ gradu cōsanguinitatis vel affinitatis aut alias ꝓhibito ponat̄ clausula. Similiter rapta nō fuerit ⁊ si saent̄ ponat̄ clasula addita ī Quaterno. ¶ Itē voluit ꝙ in dispensationibus suꝑ defectu nataliū ꝙ possint succedere ī bonis temporalib⁹ ponat̄ clausulaꝫ q̄d nō p̄iudicetur illis ad quos successio bonoꝝ ab intestato pertinē debeat.

¶ Item ꝙ per quamcunq̄ꝫ signaturaꝫ in quauis gr̄a nullaten⁹ dispensatio veniat nisi dicta gracia totaliter effectū dispēsationis huiusmodi ꝯcernat vel alias nihil cōferret aut operaretur Et sic suꝑ defectu etatis sit dispēsatio huiusmodi de duob⁹ dumtaxat annis dari valeat habita prius per testes ydoneos vel alias informatiōe q̊ ad hoc de ydoneitate persone cui dicta dispensatio concedetur.

Itez voluit q̄ sup defectu natalium den tur. Graduatis seu de magnis nobilibus genitis per simplicē signaturaz q̄tuoȝ etiā si canonicatus et p̄bende Cathedraliū seu collegiataꝝ ecclesiaꝝ ⁊ per fiat vt petitur vltra hoc dignitates etiam maioꝛes ⁊ pri cipales. Aliis per fiat Tria et per fiat vt petitur Quatuoꝛ si petantur dūmodo Ca nonicatus ⁊ p̄bende cathedraliū ecclesiaꝝ vel dignitates nō existant.

¶ Item voluit q̄ sup obtinendis in cō patibilibus beneficiis in theologia magi stris et in iure canonico vel ciuili doctoꝛi bus et in illis cū rigoꝛe examinis ac eadez Theologia licenciatis aut foꝛmatis Bac calariis ac magnis nobilibꝫ per fiat Quin quenniū ⁊ addito vt petit̄ quo ad vixerit ad duo in cōpatibilia. Aliis vero per fiat Biennium et addito vt petitur Trienniū ad duo dummodo nō sint due dignitates maioꝛes post Pontificales seu principales aut due Parrochiales Ecclesie vel tales.

mixtim cū potestate permutandi si petat᷑.

¶ Item voluit ꝛ ordinauit ꝙ per quecunqꝫ signaturā deinceps faciendā nulli cuiꝰuis dignitatis status gradus vel conditionis fuerit detur dispensatio ꝙ duas parrochiales ecclesias vel dignitates maiores pꝰ pontificales in Cathedralibꝫ seu principales in Collegiatis ecclesiis vel vnaꝫ cum reliq̄ eaꝝ insimul retinē valeat nisi eccīe ꝓchiales adeo cōtigue et inuicē ꝓpinque sint ꝙ ipis per vnum commode deꝯuiri possit illaꝝqꝫ fructꝰ ꝛ insimul vltra.xxiiii. florenos auri de Camera scd̄m cōmunem extimationē nō valeāt annuatim ꝛ de hoc in litteris dispensationum huiusmodi expressa mentio fiat vel nisi sup obtinendis duabus exhuiusmodi dignitatibꝫ seu parrochialibꝫ ecclesiis insimul ꝓ magnis nobilibus Magistris vel Baccalariis formatis in theologia aut doctoribꝫ seu licenciatis in altero iuriū per verba dispensamꝰ de speciali suffiēs signatura habeat᷑ ꝛ sup

ipsis parrochialib9 ecclesiis in huiusmodi signatura de parrochialibus mentio fiat. Alioquin si per p̄occupationē vel alias littere super tali dispensationem cōfecte reperiant̄ ille nullius sint roboris vel momenti. Et similiter in dispensationū ad ī compatibilia pro rogatiōib9 obseruet̄.

¶ Item cū concessiones sup̄ gratiis dispēsationum quarūcunq̄ quibusuis per ipm dn̄m nostrum cōcessaꝝ vel concedendaꝝ per regulas Cancellarie apostolice sint p̄uide limitate licet aliquādo in petitiōib9 super huiusmodi ꝯcessiōib9 oblatis multa sint petita ne pius p̄textu talium cōcessionum id dispensatiue tenere aut facere p̄sumat ad q̄d concessiones huiōi se nō extendunt Voluit idem dn̄s noster q̄ nulla talis dispensatio cuiquā suffraget̄ anteq̄ super ea Apostolice littere sint confecte.

¶ Item voluit q̄ petentib9 secū dispensari in ratione beneficioꝝ nō teneat̄ se facere promoueri in Ro. Curia vel ī studio per fiat septēniū Alias v̄o det̄ q̄nquēniū

dummodo infra annum a tempore date. dispensatiōis huiusmodi i ad subdiaconatū ordinem sint promoti. ¶ Itē de fructibus in absentia percipiendis deī in Ro. Curia vel studio residendo per quācunqꝫ signaturā Septenniū. et alibi quinquēniū qd denī festa per Cancellariaz dari solita

¶ Itē voluit qꝫ in litteris indulgentiaꝝ solū denī festa per Cancellariā dari solita Et qꝫ durent per .xx. annos nisi petanī ꝑ vno die Et tunc durent perpetuo.

¶ Itē voluit qꝫ in litteris indulgentiaꝝ ponatur clausula qꝫ si ecclesie vel capelle vel alias aliqua indulgentia fuerit ꝑ ipm concessa. De qua inibi specialis mētio fac a nō est huiusmodi lr̄e sint nulle.

¶ Item voluit qꝫ lr̄e nō expedianī suꝑ indulgentiis adinstar nisi specificentur.

¶ Item voluit qꝫ per fiat si ecclesia Cathedralis vel insignis collegiatis aut solenne Monasteriū fuerit tres. Alioquin duo Anni et totidem quadrene Et per fiat vt petitur Cathedrali Collegiate vel.

Monasterio q̃tuor Aliis tres Anni dent̃ pro singulis vero diebꝫ Octauarũ Centũ dies apponant̃ Et pro Capella ꝑ fiat Vnꝰ et per fiat vt petit̃ duo anni concedant̃.

¶ Item voluit ⁊ ordinauit ꝙ in gratiis beneficialibꝫ de vacantibꝫ aut certo modo vacaturis factis q̃buslibet si plura petant̃ beneficia Vnũ cuiuscunqꝫ annui valoris ꝑ simplicem signaturam Et addito vt petitur Duo aut tria ⁊ nõ vltra petita benefi= cia veniant dũmodo etiam illoꝝ fructus et cetera vltra Sexaginta importatis vel Centũ Libraꝝ Turonensium paruorum cõmuni extimatione siue tantundẽ in alia moneta non valeant annuatim.

¶ Item voluit ⁊ ordinauit ꝙ in gratiis quas personis quibusuis de beneficiis va= cantibus seu certo modo vacaturis fieri cõtigerit illoꝝ ⁊ alioꝝ quorumcunqꝫ bene ficiorum· que dicte persone tunc obtinue= runt seu de quibꝰ fuerit eis ꝓuisum vel

concessum Aut mandatum puideri vers annus per Marchas argēti aut Sterligoꝝ vel librāꝝ Turonensiū paruoꝝ seu flore norum aut Ducatoꝝ vel Vntiaꝝ auri seu alterius monete valor scd̄m cōmunez extimationē exprimat᷑. Nisi motu ꝓprio grē huiusmodi fiant vel persone p̄dicte bn̄ficia q̄ tunc obtinuerint aut in quibꝫ vel ad que ius eis ꝯpetierit iuxta ipaꝝ oblatiōes vel alias dimittere teneant᷑. Alioquī p̄fate gracie sint nulle. Et idē seruetur ne in expectatiuis de beneficiis obtentis· et in quibus seu ad que impetranti ius cōpetit et illorum valoris.

¶ Item voluit ⁊ ordinauit ꝙ quādo ꝓuidet seu mandat puideri alicui de bn̄ficio ecclesiastico vacante tunc dari potuerunt clausule si petantur etiam si illud quouis modo et ce·seu per constitutionez Execrabilis vacet·ac specialiter reseruatum int᷑ alios litigiosum sit et eius collatio deuoluta fuerit. Et si pro collitigante vel surrogationē aut si neutri vel si nulli ⁊ certe

petente sit tunc specifice lis exprimatur
nec detur aliqua generalis reseruatio dis-
positiue nisi desuper in concessione specialis
et expressa ac pure et nō sub cōditiōe mē-
tio fiat et tunc relique reseruationes inibi
contente veniant Si vero tempore expedi
tionis inde litterarum generalis reseruatio
huiusmodi probari nō possit alias aut ni-
si in nouis prouisionibus aut pro collitigā-
tibus si neutri vel si nulli et cete. sit exprs-
sum quod ab aliquibus asserit illum cuius
beneficium concedit Collectorē Subcollec
torem. Abbreuiatorem vel familiarem etc
fuisse clausula ponat. Etiam si dictum be
neficium ex eo quod talis Collector vel Sub
collector Abbreuiator. vel Familiaris et
cetera fuit dispositioni Apostolice genera
liter reseruatum existat dūmodo in eo nō
sit alicui specialiter ius quesitum In reli
quis vero nulla clausula det unde reser-
uatio generalis elici possit nisi desuper sig
natura per duplex fiat signata sit. Aut per
reseruationem vel alias specialit habeat.

¶ Item voluit q sup beneficiis ecclesia
sticis de qualitatibus illorum videlicet q dig
nitates psonatus vel officia sint eisq cura
immineat animarum et ad illa cosueuerint q
per electionem assumi mentio fiat. alias
gre desuper facte sit nulle. Et si qlitates
huiusmodi affirmatiue seu conditionalit
no exprimantur. negatiua desup expressio
fiat in bnficiis q tales qualitates vel ex
eis aliquas consueuerunt habere.

¶ Item si reseruetur beneficiu per otractu
matrimonii no dent alii modi vacationu
de futuro Nec censeatur bnficiu reseruatu
specialiter vel affectum nisi sequat matri
monium Sed in beneficiis per pmotioez
vel assecutionez vacaturis ponat clausula
cum beneficia huiusmodi pmisso vel alio
quouis modo et cetera preterq per obitu
obtinentis vacare cotigerit etia si vacent.

¶ Item voluit q si petat aliquem in reli-
giosum recipi ac sibi de quouis ecclesia-
stico beneficio prouideri per simplicem

signaturam fiat receptio huiusmodi dū-
taxat deī adiectio si petens sit ydoneꝰ vel
aliud canonicum nō obsistat et exprimatꝰ
si certꝰ numerus regulariū sit ibidez cui
etiam nō derogetꝰ nisi expresse cōcedatꝰ et
si numerus ipē nō existat ponatꝰ dūmodo
locꝰ receptiōis huiōi nimiū nō grauetꝰ.

¶ Itē si regularis petat sibi de beneficio
ab aliq̄ monasterio vel alio regulari loco
dependentibꝰ puideri ⁊ appareat ex huiōi
petitione q̄ alterius Monasterii vel loci
religiosꝰ sit licet inibi translatō nō petatꝰ
nihilominꝰs illa veniat.
Item q̄ in lr̄is sup beneficii p ↄstitutiōez
Execrabilis vacantibꝰ ponatꝰ clausula Si
ita est Similiter de quibuscunq̄ narratis
informationem facti requirentibus.
¶ Itez petenti sibi puideri de vacaturo
dentꝰ littere de vacante Et ecōuerso put
expedierit impetranti.
Item voluit ⁊ ordinauit q̄ mandata apo
stolica sup fructibus sequestrandis ⁊ re-
missiōibus ad partes pro meritis causaꝝ

recipiendis siue singulares siue cōmunes fuerint necnō sup exequendis sententiis in Ro. Curia latis sub Bulla expediantur alias nulle sint. ¶ Itē de potestate Vice cancellarii ꝛ Cancellariā Apostolicaꝫ regentis. Primo ꝙ possit cōmittere absolu tionem illoꝝ qui ignoranter in supplicati onib⸫ vel lr̄is aliqͥd scriberent corrigerēt vel delerent. ¶ Itē ꝙ possit corrigere noīa ꝛ cognomīa psonaꝝ ꝛ bn̄ficioꝝ dū tn̄ de corpore constet. ¶ Itē ꝙ possit oēs causas bn̄ficiales etiā nō deuolutas cōmit tere in Curia cū potestate citandi ad ptes. ¶ Item ꝙ possit pcessus auctoritate apo stolica decretos aggrauare possit cū inuo catione brachii secularis ꝛ sententias exe- cutioni demandari facere certa intrusos et intrudendos per lr̄as Apostolicas de- super conficiendas et non alias. ¶ Itē ꝙ possit cōcedere q̄busuis petentib⸫ cōserua torias ad trienniū in forma. ¶ Itē qui- buslibet nobilib⸫ psonis petentib⸫ indul tum de celebrando ꝛ celebrari faciendo an̄ diē ꝛ in locis interdictis. ꝛ per triennium recōciliari faciēdo Ecclesias ꝛ Cimiteria.

polluta in forma.

¶ Item prothonotariis ac lrãꝝ apostolicarum Scriptoribꝫ et de quibꝫ iuxta illoꝝ sufficientiam et ydoneitatē sibi videbit Abbreuiatoribꝫ sua officia in Ro. Curia ꝑ tempore exercentibꝫ indultū de ꝑcipiēdis in absentia suoꝝ beneficioꝝ fructibꝫ etiā si alia eis Tale indultum quauis auctoritate concessū fuerit. ¶ Item dñis terrarum et locoꝝ necnō Abbatibꝫ ꝛ ꝑ priores gubernari solitoꝝ Monasterioꝝ Prioribꝫ ac superioribꝫ plātis ac magnoꝝ principū Consiliariis Altare portatile in forma.

¶ Item ꝙ possit recipere ꝛ admittere resignationes beneficioꝝ ecclesiasticoꝝ quorūlibet etiā generaliter vel specialiter reseruatoꝝ simpliciter vel ex causa ꝑmutationis et desuꝑ supplicatiōes ꝑ concessum signare ꝑ lrīs Apostolicas inde cōficiendis vt moris est. ¶ Itē ꝙ possit signare supplicatiōes duoꝝ referēdarioꝝ manibꝫ signatis de nouis prouisionibꝫ. Si neutri. et surrogatiōibꝫ ꝓcollitigantibꝫ in quibꝫ nō

deē clausula generalez reſuatiōez ĩportās

¶ Itē q possit signare supplicatiōes etiā duoꝝ referendarioꝝ manibꝫ signatas d' bn̄ ficiis ecclesiasticis vacantibꝫ secularibꝫ et regularibꝫ dispositiōi Apostolice generalit' nō reſuatis quoꝝ cuiuslibet valor Centū florenoꝝ auri de Camera vel totidez Librarum Turo. par. seu tantundez in alia moneta scd'm cōmunē extimationez nō excedant. ¶ Item q possit signare supplicationes vnius referendarii manu signatas sup defectu nataliū ad omnes sacros ordines et ad duo beneficia ecclesiastica cū cura vel sine cura se inuicē ꝯpacientia etiā si Canonicatꝰ et p̄bende vel officia Collegiatarum Ecclesiaꝝ fuerint.

Item q in graciis expectatiuis cōcedere possit ad obtinendas dignitates personatus administrationes vel officia curata. etatis defectum pacientibꝫ qui vicesimuz sue etatis annum peregerint et de quibꝫ sibi q alias ad hoc ydonei sūt fides facta fuerit q huiusmodi eorum gratie ad ipsa

114

beneficia dignitates personatus admini-
strationes ac officia valeant suumque sortiant
effectum. Et quod illarum vigore quamprimum ad etatem
legittimam pervenerint huiusmodi beneficia dig-
nitates personatus administrationes vel offi-
cia acceptare et de illis sibi provideri facere
ac ea recipere et retinere valeant. ¶ Item
quod in expectativis pro nobilibus vel gra-
duatis saltem .xx. annos habentibus et ad obti
nenda beneficia dignitates personatus admi
nistrationes vel officia cum cura defectum eta-
tis patientibus et ad illa dispensationum sup-
plicationes signare possit de duobus annis

Item quod in expectativis et de beneficiis ge-
neraliter vel specialiter non reservatis im
petrationum quarumlibet reformationes de non
obstantiis et dispensationibus obmissis ac
beneficiorum valoribus et qualitatibus natalium
defectibus signare possit. ¶ Item quod sufficien
tibus et ydoneis et de quibus, quod tales sint ei fac
ta fides extiterit expectativis signare pos
sit ad maiores ecclesiarum prebendas in quibus iux
ta illarum statuta et consuetudines de minoribus ad

maiores gradatim fieri debet ascensus.
Item quod possit ad Ordines suscipiendos artatis prorogare terminos de dictis suscipiendis ordinibus usque ad prima tunc a iure statuta tempora in quibus sic artati successiue ad ipsos ordines promoueantur.

Lecte et publicate fuerunt suprascripte regule Ro. in Cancellaria apostolica die. Martis. xxvii. Mensis Augusti Anno. d. M. cccc. lxxi. Inditione quarta. Pontificatus S. D. N. D. Sixti Pape Quarti Anno. primo B. de puteo et in audientia Contradictarum die Mercurii secunda Octobris Anno et pontificatus ut supra Or. de Ursinis locumtenens.

Expliciat. M. cccc. lxxvi.

(4)

Incipit Karolina.
Super libertate Spiritualium. personarum ac Ecclesiarum Emunitate.

Nicolaus Episcopus seruus seruorum dei Venerabilibus fratribus Constantien. et Spoletan. Episcopis ac dilecto filio pposito ecclesie frisingn. Salutem et apostolicam benedictionem. Prouisionis nostre debet puenire subsidio vt ius suum cuilibet cō seruet. Hinc est quod nos tenore quarundam litterarum Felicis recordationis Martini pa pe quinti predecessoris nostri in registro ipsius pdecessoris repertum pro eo quod sicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii nostri pari tituli Sancti vitalis presbiteri Cardinalis Augu. nuncupati petitio cōtinebat ipo huiusmodi tenore ex certis cau sis se asserit indigere de registro ipso de verbo ad verbum transscribi et ad ipius Petri Cardinalis supplicationis instantiā presentibus annotari fecimus. Qui sequitur et est talis.

Martinus episcopus seruus seruorum Ad futuram rei memoriam ad cōpescendos

conatus nepharios peruersorum quam personas
et loca ecclesiastica super bonis et iuribus
suis offendere ac multiplicibus perturbare.
molestiis non verentur· tanto magis per nos
decet oportuno remedio prouidere quanto
per amplius turbationes huiusmodi et
molestie in diuine maiestatis offensam nec
non ecclesiastice libertatis redundare dis
pendium dinoscuntur. Dudum siquidem cum
in diuersis mundi partibus consules ciuita
tum et rectores Necnon alii qui potestatem
habere videbantur· tot onera frequenter
imponerent ecclesiis vt deterioris condi-
tionis factum sub eis sacerdotium vide-
retur quam sub pharaone fuisset qui legis di
uine noticiam non habeat· quique omnibus aliis
seruituti subiectis sacerdotes et possessiones
eorum in pristina libertate dimisit et de
publico eis alimoniam ministrauit in Con
cilio Lateranensis ecclesie emunitate pro
uidendo sub Anathematis districtione.
probibitum extitit Ne Consules Recto-
res. Aut Alii predicti ecclesias et viros

ecclesiasticos·tallijs seu collectis vel exac
tionib9 aliis aggrauare p̄sumerent Trāś
gressores et fautores eoꝝ p̄cipiēdo anathe=
matis sententie subiacere·donec satisfac=
tionem impenderent cōpetentem Et etiā
deinde in Generali cōcilio editum fuit Qꝛ
Si Epi forte simul cū clericis·etiā si tantā
necessitatem vel vtilitatem inspicerent·
vt absq; vlla coactiōe ad releuandas ōmu
nes vtilitates vel necessitates vbi laicoꝝ
nō suppeterent facultates subsidia ꝑ eccle
sias laicis ducerent cōcedenda. minīe super
hoc consulto Romano pontifice cōcessiōes
et sentētie q̄ a talib9·vel de ipoꝝ mādato
forent promulgate essent irrite ⁊ inanes
Nullo vnq̄ȝ tempore valiture. Hc etiā in
ipo concilio decretū extitit Illum q̄ infra
tempus sui regiminis ꝓpter fractiōeȝ con
stitutionis vel sanctionū huiōi sustineret·
anathema tamq̄ȝ post illud nō esset ad sa=
tisfactionis debitum compellendꝰ necnō
ipsius successorem qui non satisfecerit in
fra mensem monere ecclesiastica censura
conclusum donec satisfecerit cōpetenter

cum succederet in onere qui substitueret
in honore ¶ Postmodū vero felicis recor-
dationis honorius papa quartꝰ p̄decessor
nr̄ attente cōsiderans ꝙ q̄ndaʒ Fridericꝰ
sc̄dus olim Romanoꝝ imꝑator tunc sub
obedientia ⁊ deuotiōe sicut romane ecc̄e
ꝑsistens ad laudem eiusdē ecclesie ⁊ sacri
decus romane ecclesie imperii cupiens vt
expurgatis q̊rundā erroribꝫ ⁊ iniquis sta-
tutis penitꝰ destitutis de cetero ecclesie ⁊
ecclesiastice persone plena vigerēt q̄ete ⁊
secura gauderent libertate Ac pie ⁊ iuste
attendens ꝙ q̊rundam peruersoꝝ iniq̄tas
adeo abundaret vt nō formidarent cōtra
ecclesiasticā disciplinam et sacros canōes
statuta confingere aduersus ecclesiasticas
personas et ecclesiasticam libertatē Edic-
tali lege huiōi statuta iniqua irritauerat
et p̄cepat irrita nunctiari ⁊ oīa statuta
et consuetudines que ciuitates ⁊ loca po-
testates et cōsules Aut quecūq̧ alie ꝑsone
contra libertatem ecclesie vel personas.

ecclesiasticas huiõi edere aut ꝟuare attẽp-
tarent contra canonicas vel impiales sãc
tiones. de ipsoꝝ capitularibus infra duos
menses post ipius legis publicationem pe
nitus aboleri facerẽt Et si de cetero talia
attentarent illa ipo iure decreuit esse nul
la et eos sua iurisdictione ꝑuatos Necnon
locum vbi talia deinceps presumpta fuis
sent banno mille marchaꝝ auri fisco im-
periali ꝓceperat subiacere. Potestates do
Consules Statuarii ⁊ scriptores statutoꝝ
ꝑdictoꝝ necnõ consiliarii locoꝝ ipoꝝ qui
si statuta et consuetudines memorata iu-
dicarent extũc essent ipo iure infames. qꝝ
sententias ⁊ actus legitimos statuerat ali
qualiter nõ tenere. qꝺꝗ si ꝑ annũ ꝑfatoꝝ
constitutionũ inuenti forent contem ptõ-
res bona eoꝝ ꝑ totũ suũ impiũ mandauit
impune ab omnibꝫ occupari. saluis nihil-
omĩus aliꝭ penis contra tales in eisdem
generalibꝫ cõciliis ꝓmulgatis. Et in super
voluit idẽ tũc impator ꝙ nulla comunitas
vel ꝑsona publica vel ꝑuata collectas vel

exactiões Angarias vel p angarias ecclesi
is vel aliis piis locis aut ecclesiasticis pso-
nis huiõi imponere seu inuadere eccãstica
bona psumeret. qp si secꝰ faceret. ꝛ reqsita
ab eccia vel impio huiõi emẽdare ꝯtẽneret
triplicit refundaret Et nihilomiꝰ banno
impiali subiaceret qꝙ sine satisfactione
debita nullatenus remitteret Statuerat
Insup qp quecunqꝫ cõmunitas vel psona
p annũ in excõmunicatiõe ꝓpter libertatẽ
eccie violataꝫ psisteret ipo iure similiter
dicto banno impiali subiacẽt. a q̊ nullatẽꝰ
extraheret nisi pus ab eccia bñficio absolu
tiõis obtento. ¶ Et insup ordinauerat vt
nullꝰ eccĩasticaꝫ psonã in crimĩali q̃stiõe
vel ciuili ad iudiciũ seculare trahẽ psume
ret cõtra easdẽ canonicas sanctiões et Cõ
stitutiões impiales. qp si secꝰ faceret actor
a suo iure caderet et iudicatũ nõ teneret ꝛ
Iudex fieret extunc indicandi auctoritate
priuatus. ¶ qꝙ Iudices tempo-
rales qui clericis et personis ecclesiasticis
iusticiam denegare presumerent tercio.
requisiti suam iurisdictionem amitterẽt

Constitutionem ipsam de consilio etiam fratrū suoꝝ sancte Romane ecclesie Cardinaliū q̄ tūc erant auctoritate apostolice sedis approbans et confirmans ipsam mādauit inuiolabiliter obseruari Necnō statuarios et scriptores ac violatores p̄dictos excōmunicatos eadē auctoritate nunciari. ¶ Et deinde ad audientiā diue memorie Karoli q̄rti etiā Romañ. imperatoris semp augusti deducto Quod nōnulle seculares psone in potestatibꝫ et officiis publicis constitute. vicꝫ Duces Marchiones Comites Barones Et alii dn̄i temporales Necnō Cōsules ciuitatū Opidoꝝ. villaꝝ et locoꝝ rectores in diuersis prouintiis eiusdē imperii. dei timore postposito statuta singularia et iniquas ordinationes motu proprio et defacto contra ipsas personas ecclesiasticas et ecclesiaꝝ libertates Ac eorum priuilegia condiderant Illisque defacto et publice vtebantur contra canonicas et legitimas sanctiones. Vtpote Quod nulla bona temporalia in potestatem ecclesiasticaꝫ transferentur Et ne clerici

In sacris ordinibꝰ constituti ad agendum et testificandum in ciuilibꝰ et maxime in ꝑpꝰs causis aliquatenꝰ admitterentur · quoque excōmunicati layci et publice denuntiati In ciuili foro minime repellerent͂ Et insuper pdicti dn̄i temporales. Consules et Rectores per secularem potestatem res et bona clericoꝝ occuparent Arrestarent et oblationes xp̄ifideliū minuerent atque restringerent · exactiōes et Tallias indebitas de bonis et redditibꝰ ecclesiaꝝ exigerent et extorquerent possessiōes ecclesiaꝝ et ꝑsonarum earund̄ deuastarent incendiis et rapinis Cōtractus inter clericos et laycos factos legittime ad libros ciuitatum villaꝝ et locoꝝ p̄dictorum inscribere et Sigillare recusarent. Donataque et legata ad fabricas ecclesiaꝝ structuras cōtra p̄latoꝝ voluntatem et alioꝝ quoꝝ intererat temere vsurpare p̄sumerent in fraudem et odiū clericorum · De bonis etiā et rebus eorundem clericorum q̄ non causa negotiationis Sꝫ ꝓ ꝓpriis eoꝝ vsibus per eoꝝ terras ducebant et duci faciebant · Theoloniū exigere

et recipere non verebantur Et confugien-
tes ad ecclesias et eorum cimiteria inde ex-
trahere contra canonicas et Imperiales.
sanctiões huiõi p̄sumpserant ꝛ p̄sumebāt
Idez Karolus imꝑator tamq̃ xp̄ianissius
princeps volens in p̄missis prouidere de
remedio salutari Etiaz de quorundā prin
cipum Ducū·Comitū·Baronum·fideliūq̃
alioꝝ sacri imperii sepedicti cōsilio ꝛ auc
toritate imꝑiali q̄cunq̃ statuta ꝛ cōsuetu-
dines p̄dicta tamq̃ per canonicas ꝛ ciuiles
sanctiones expresse reꝓbata cassauit irri-
tauit et annullauit ac cassa ꝛ irrita nulliꝰ
q̃ voluit esse roboris vel momēti·p̄cipiēs
sub imꝑialis banni pena vniuersis ꝛ sin-
gulis principibꝫ et dn̄is tempalibꝫ·ꝯsulibꝫ
potestatibus et aliis in Officiis publicis
in eodem imperio constitutis quatenus ex
tunc ipsorum statuta ꝛ ordinationes sicut
in preiudicium ecclesiastice libertatis edi
ta fuerant omnino reuocarent et de luce
tollerent·q̄dq̃ scd̄m ea nō iudicarent am
plius·nec sententias dictarent Aut eisdē
In iudicio vel extra iudicium q̄modolibꝫ

pse et contra eandem ecclesiasticam liber
tatem potirent ¶ Pronunctiauit insup
et ead decreuit auctoritate· q quicunq layci
cuiuscunq Status aut conditionis existeret
ausu sacrilego et proprio temeritatis auda
tia sacerdotem vel clericum secularem vel re
ligiosum diffidaret· pscriberet· captiuaret·
Spoliaret· occideret· mutilaret· aut in car
cere detineret· vel huiusmodi malefitia pperrantes
tes scienter receptaret vel eis fauorem prestaret
ret· preter penas a sacris canonibus et legalibus
sanctionibus intales inflictas· eoipso reddere
retur infamis· et omni honore priuatus nec
ad placita vel consilia nobilium admitteretur
quisimodo. Hortans insup in domino et requirens
ecclesiasticos platos in illis partibus in quibus
committeretur constitutos vt legem imperialem
huiusmodi per eorum ecclesias et Sinodos publicarent
rent Ne transgressores huiusmodi per simulatam
ignorantiam suam valerent in hac parte
malitiam excusare put in constitutionibus
et sanctionibus conciliorum et honorum predictorum
torum ac imperialibus prefatis plenius

continet Cū aūt sicut lamentabili querela
dicti Cardinalis qui ecclesie Augusteñ. ex
dispensatione Apostolice sedis pesse dino
scitur necnō dilectoꝝ filioꝝ Cleri ciuitatis
Augusteñ. et diocesis Augusteñ. nup ac-
cepimus Nōnulli principes. Duces Comites
Barōes ꝛ alie seculares potestates earund
constitutionū et sanctionum canonicaꝝ ꝛ
legalium forsan ignari cōtra ipos ab epo
et clero ecclesiis et ecclesiasticis psonis ci-
uitatis et diocesis augusteñ. forsitan Tal-
lias ꝛ Gabelas et alias exactiōes illicitas
hactenus extorserint et adhuc extorquere
nitant Et etiā Bona Epi Cleri et psonaꝝ
ecclesiasticaꝝ ipsaꝝ ciuitatis et diocesis in
uaserint Arrestauerint. Occupauerint ꝛ de
tinuerint. et suis usib⁹ applicauerint Nec
non occupare Inuadere. Arrestare. Deti-
nere. Et eisdem suis usibus applicare si-
militer defacto presumant in animarum
suaꝝ periculū Necnō Epi Cleri ecclesiaꝝ
et Ecclesiasticaꝝ psonaꝝ ciuitatis et dioc.
augusteñ. huiōi nō modicū piudicium atqꝫ
dānū Nos i pmissis eccīs ꝛ eccāsticis psōis

ciuitatis ꝛ diocesis Augu· huiõi oportune
ꝑuidere volentes discretiõi vr̃e ꝑ apo.to-
lica scripta in virtute sancte obedientie.
districte p̄cipiendo mandamus Quaten⁹
vos vel duo aut vn⁹ vr̃m ꝑ vos vel aliũ
seu alios Epõ·Ecclesiis ꝛ ecclesiasticis ꝑsõ
nis Ciuitatis ꝛ diocesis augusteñ·p̄dictaꝝ
cõtra quoscũqꝫ transgressores ꝛ violato-
res ↄstitutionũ ꝛ sanctionũ earundẽ cu͛cũqꝫ
stat⁹ dignitatis ꝛ excellentie fuerint Effi
cacis defensiõis auxilio assistentes nõ ꝑmi
tatis eas contra canonicas ꝛ legales Con-
stitutiones et sanctiones· vbi et qñ expe-
dire videritis solenniter publicantes fa-
ciatis trãsgressores et violatores huiõi sic
et ꝑut iustum fuerit Ac vbi et quotiens
expedierit tã diu excõmuĩcatos ꝛ anathe-
matizatos publice nunctiari donec ab ea
rundeꝫ talliaꝝ ꝛ collectaꝝ impositiõibꝫ ac
quibuslibet extorsionibꝫ necnõ bonorum
ecclesiarum ac ecclesiasticarum personaꝝ
ciuitatis ꝛ diocesis Augu· huiusmodi inua
sione Arrestatiõe Occupatione·Detentiõe
Applicatione· omnino desistant necnon

efficaciter restituant Epo Clero Ecclesiis
et ecclesiasticis personis ciuitatis et dioc.
Augusten. huiõi occasione p̄missoꝝ ꝑ eos
lesis vel grauatis Tallias Gabelas ꝛ Ex
actiões ipas Ac ec̄ bõa eccãꝝ ꝛ eccãsticaꝝ ꝑ
sonarũ ciuitatis et dioc. Augusten. Arre=
stata. Detenta. Occupata. et applicata. ipis
Aut q̄ ꝑ se vel alios illo p̄textu q̄mõlibꝫ
recepint ꝓmoneris temere ꝛ illicite vsur
pauit. a se libere relaxent Ac in manibus
vr̄is iurauerint q̄ decetero talia non cõ=
mittant Et ea õmittentibꝫ nõ p̄stent auxi
lium cõsiliũ vel fauorem cõtradictores ꝑ
censurã ecclesiasticaꝫ. ac alia iuris oportuã
remedia cõpescenda inuocato etiaꝫ adhoc
si opꝰ fuerit auxilio brachii secularis vo=
lumus aũt et apostolica aucto. decernimꝰ
Qꝫ quilibꝫ vr̄m ꝓsequi valeat articulum
etiã ab alio inchoatũ. q̄uis ille nullo im=
pedimento canoĩce p̄peditꝰ Quodq̄ a datis
p̄ntium sit vobis ꝛ cuilibet vr̄m in p̄mis
sis omnibꝫ ac eoꝝ singulis ceptis ꝛ nõ cep=
tis presẽtibꝰ atque futuris perpetua pote
stas ac iurisdictio attributa vt eo vigore ea

firmitate possitis in illis omibꝫ ⁊ ꝑ pmis
sis ꝓcedere ac si pdicta omnia et singula
coram nobis cepta fuissent Et iurisdictio
nr̄a necnō cuilibet vr̄m in pdictis omibꝫ
et singulis ꝑ citationeȝ vel modum alium
ꝑpetrata legittimū extitisset. Ceteꝝ si for
san huiōi transgressoꝝ ⁊ violatoꝝ vel ea
fieri mandantium ipisq̃ cōsentientiū seu
dantium illis ꝑse vel alios directe vel in
directe publice vel occulte auxiliū· ꝯsiliū
vel fauoreȝ pn̄tia ꝑ monitiōibꝫ ⁊ req̄sitio
nibꝫ ꝑ nos de ipis fiendis tute secure vel
comode habere neq̄ret Ipsos vobis moni-
tiones ⁊ req̄sitiōes huiōi ac citatiōes q̄slibꝫ
ꝑ edicta publica locis affigenda publicis d̄
q̄bꝫ sit verisimilis cōiectura q̄ ad noticiā
citatoꝝ ⁊ monitoꝝ huiōi ꝑuenire valeant
faciendi plenaȝ ⁊ liberā concedim̄ tenore
presentium potestatem. Volentes q̄ mo-
nitiones· requisitiones· et citationes hui-
usmodi· perinde ipsos citatos· requisitos
vt pmittit̄ arceant Ac si eis facte ⁊ insinu
ate pn̄tialiter ⁊ ꝑsonalit̄ extitisset nō ob-
stantibꝫ tā pie meōrie Bonifacii pape viii·

etiaȝ p̄decessoris nr̄i quibꝫ cauet̄ Ne aliq̄s
extra suam ciuitateȝ vel diocesim·nisi in
certis exceptis casibꝫ·⁊ in illis vltra vnā
dietaȝ a fine sue diocesis ad iudiciū euocet̄
seu ne iudices extra ciuitates ⁊ dioc̄·in q̄bꝫ
deputati fuerint contra quoscūq; ꝓcedere
Aut alii vel aliis vices suas ꝯmittere seu
aliquis vltra vnaȝ dietam a fine diocesis
vltra earundem trahere p̄sumant· dūmō
vltra duas dietas aliq̄s auctoritate p̄senti
um nō trahatur·ac de ꝑsonis vltra certū
numeꝝ ad iudicium nō vocandis q̄si aliis
cōstitutiōibꝫ apostolicis ꝯtrariis q̄buscūq;
Aut si aliquibꝫ ꝯmunit̄ vel diuisim a sede
apostolica indultū extitit·q̄d interdici sus-
pendi vel excōmunicari aut extra vel vl
tra certa loca ad iudiciū euocari nō possint
per l̄ras apostolicas nō facientes plenam
et expressaȝ de verbo ad verbū de indulto
hmōi mēcionē. Ceterum vt earūdeȝ l̄rāꝝ
tenor p̄dictus sic insertus omnimodaȝ rei
seu facti certitudinē faciat apostolica auc-
toritate decernimus vt illud ideȝ robur
eamq; vim eundemq; vigorē ꝑ oīa habeat

q8 haberent littere originales supradicte et etiã pr sus eidem tenori fides adhibeat̃ qñcũqȝ ⁊ vbicũqȝ siue in iudicio siue alibi vbi fuerit exhibit⁹ siue ostensus ⁊ eidẽ tenori firmiter stet̃ in omnib⁹ sic eisdez originalib⁹ lr̃is staret̃ si forent exhibite vel ostense Per hoc aũt nullũ ius cuiqȝ de nouo acquiri volum⁹ ꝫ antiquũ tantũmodo conꝫuari. Datum Rome apud sanctã Mariam Maiorem Anno incarnatiõis dñice Millesimoquadringentesimoquinq̃gesimo Quarto ꝑdus nouembris Pontificat⁹ nostri Anno Quarto.

¶ Quib⁹ temporibus Carolina. Debeat publicari.

¶ Statuim⁹ deiqȝ ⁊ mãdam⁹ ut iuxta mãdata alias directa ad singula Capitula pene et Constitutiões Caroline iuxta mandata sedis apostolice ⁊ formã dudũ traditã singulis annis perpetuis futuris temꝑib⁹ absqȝ omni excusatione in dñicis quatuor temporum publicentur per omnes ⁊ singulos plebanos nulla excusatiõe obstãte.

Constitutiones in Karolina contente.
Modo vulgari sequitur.

Vor zeytten da die Ratgeben vnd Regierer der Stet Auch ander weltlich Gewallt Inhieltten die kirchen vnd Gotsheuser souil purden vnd beschwarung d brießterschafft auflegten. Das vnder den selben gewalten Ratgeben vñ Regierñ die brießterschafft ringer gehabet vnd geschaczet warde. Dañ vor zeytten vnd dẽ Kunig pharao von egiptenlande der so er all ander menschẽ zu dienstlickayt notte wie wol er was ain vngelaubig Kung. doch vmb die gottes Ere ließ die brießter vnd ire guetter frey sitzen vnd sein. Vñ raychet in narũg wo sy abgang hetten voñ gemaynem gut. Darumb in dẽ Conali Zu latran durch Gaitlich freyhait vnd Statut ist bey herttem Bann verpotten. Das die obgemelt Ratgeben regierer vñ Gewalt die Kirchen Gotßheusser vnd. Gaystlich person mit chainerlay Stewr

Tatzung vnd Schatzung nit beschwarn sullen Wellicher das vberfure oder andern solichs zethun vergunntn rat Steur oder hilf darzu tatten oder gebē· Der od die selben Sullen In den obgenannten hertten vn̄ schwaren pann gefallen sein vn̄ darinn alſ lāg beleyben vn̄ vō dē krist gelaubigen Streng vermitten vnd verachttet sein vntz Sy vmb all sollich beschwarūg rat vnd hilf vnd verhengknuſ den belaydigten kirchen Brie.tern oder Geystlichē personen ein gantz widerlegē vnd benuegen thu oder thuen.

C Weytter ist in dem bemellten Conali Zu latran Gesetz vnd Erkenndt wordn̄ Das ob vlleycht die Bischof vn̄ Briesterschaft Sollich nutz oder not eines gantzn̄ Communs an sechen vnd vmbezwungn̄ von sollichs gemeins nutz vnd not wegen So der layen gut vnd habe nit klecket ein steur vnd hilf vō den kirchn̄ vn̄ gotz heusern̄ den leyē zusagtn̄ on vnſs heilign̄

vatters de Babsts willen vn̄ erlauptnuß Sollich zu sagen ob ia Die dy Bischofen wider die Briesterschafft vnd Geystlich personen darumb hetten lassen den Bann außgan Sullē gancz vnnutz ·vntauglich· vernicht ablein vnd kain kraft haben.ꝛc̄

¶ Auch mer ist in dem obgenantē Concili erkennt worden ob ainer·die weil er ain en weltlichen gewallt in hette Die obgenannten Kayserlichen rechtlich gesatzt vbergienge vnd in den hertten pan komen vn̄ den verachtet·vnd maintte wen er von dem gewallt stiende·Das er darnach darumb nymand schuldig ware das derselb·vnd auch der·der nach seinem ab tretten an den selbē gewalt stat) Es seye dan̄ das er in ainem monadt darumb genug thue In den geystlichen pan falle biß er genug thue. Wan̄ welcher an aines andern stat vnd ampt stat· Der vnderstat. sich billich aller der außrichtung vn̄ purde die solichem ampt außzerichten vnd zetragen zustat.ꝛc̄

¶ Item Kaiser Fridrich der ander da er was vnder der gehorsame der Romischn kirchen Zu lobe diser kirchen Ere vnd zier dẽ heyligen Romischen reych· wollte ye das etlicher menschen Irrigkeyt gãtz außgereyttet vnd vnrecht statut vnd gesatz gantz hingethan wurden vñ das hin fur gotzheußer vnd geystlich person gutẽ rue pflagen vñ sich irrer freyhat freyetñ Nach dem als Ettlicher verkerten menschen vnguetigkeit also vaßt vber handt nam das sy dichtten vñ machten besund gesatz wider die geystlichẽ freyheit. Hat mit kayserlicher gewallt sollich vnrecht Statut vnd gesatz abgethan vñ vernicht Vnd hat Gebotten das sollich boß statut vnd gesatzen Gantz abgethan vnd vernychtett offenlichen verkundet werden vnd das all Sett potestat Rattgeben vnd all and gewaltig person Sollich vnrecht Statut vnd gesatzen die wider Geystlich vnd Kayserlich recht seyen Auß Irem

Statut buchern gantz außgetilget Auß-
zetilgen geschaffet vñ furbyn nymmemer
versuchet noch gebrauchet werden. Ob
aber die Stet Gewallt oder and. Sollichs
furo mer wider die Geystlichen person
oder Stett brauchtē oder Sollich vnrecht
auffsatzung zubrauchen vnderstienden.
Wer der oder die waren Sullen in kay-
serlichen pañ vnd darzu Tausend marck
golds der kayserlichen kāmer verfallen
sein wellich auch Sollich vnrechtlich sta
tutt Gesatz vñ Gewonhat machten setz-
ten oder Schriben nach den richten oder
vrtail sprechen. Sullē gantz Eerloß sein
Vnd ir vrtayl kain kraft haben Wellch
er dann Jar vnd tag sollich kayserlich ge
bott vnd Gesatz verschmachet Zue des
hab vnd gut mag sich yederman Als vere
vnd weyt das Romisch reych gat vnge-
frauelt wol ziechen von all ander peen
die wider sollich fraueler in dem heylig
en Concilio vorhin aufgesetzet Vnd in.

dem heyligen geyst erkennet seyen ꝛc

¶ Es hatt auch der vorgenannt Kayser Fridrich Gebotten vñ gesetzet Das kain Gemain oder besunder person d kainerlay Steur Tatzung Zoll Schatzung. Dienst. mit leyb oder gut auf die kirchen Gotzhewser Vnd geystlich personen sollen legen Noch von iren guettern wo sy das durch ir Lande gebiett oder gegen dt zue irer notturfft vnd nit von gewerbs wegen furen sullen nemen Noch ire giettet beschedigen. Wer aber der eins oder mer vberferet vnd wiertt des von der kirchen oder dem Romischen reych ermanet Sollichs wider zekeren Ablegung vnd wanndel thuen vnd das verachtet vnd nit thut. Der soll furbaß triualtig wider keren vnd nicptz mynder In den keyserlichen pan gefallen sein vnd darin sin vñ

darauß nit gelassen werden alßlanng biß er ein gantz vol benugen thue ꝛc̄

¶ Wer hatt diser genannt kayser Friderich gesetzt vnd gebotten das wellich Cōmun oder besunder person durch sollich vbertrettūg wieuoꝛ beruret In den geystlichen pan gefallen ist vnd dar Inn Jar vnd tag frauelich verhoꝛttet Soll darnach In den kayserlichen pan auch gefallen sein vnd darauß nicht gelassen werden Es seye dann·das er voꝛ auß dē geystlichem pan gelassen vn̄ dauon absoluieꝛet werden.ꝛc̄

¶ Es hat auch hinfur gesetzet ꝺ Genānt kayser das dhainer Soll gaystlich ꝑson In lasterlichen oder sunst gemeynen sachen fur welltlich recht vnd gericht wenden Wer aber das vberfert Ist eꝛ ein anklager So ist er von seinem rechtē geuallen. Ist er aber Ein richteꝛ So ist er von stundan des gewaltß zerichten beraubet vnd entsetzet.ꝛc̄

¶ Weyter hat kayser Fridrich gesetzet wellich welltlich richter die seind. dy da Pfaffen vnd Geystlichen personen vor iren gerichten nit lassend recht gan Sund recht versagen Das die darumb iren gewallt verlozen habē also. das sy furo nit mer recht sprechen noch richten sullen.
¶ Der allerheyligist Vatter Babst Honozius der dritt des namēs mit Rat seiner Brueder der heyligen Romischen kirchen Cardinalen hat all obgeschribē kayser Fridrichs gesatz vnd Statut mit Babstlichem gewallt bestat vnd Confirmieret vnd gebotten dise gantz vñ vnzerbrochñ zehallten Vnd alle die. dy sollich vnrechtlich gesatz vñ Statut wider die geystliche freyhat Als oben gemellt ist. machñ Setzen vnd Schreyben Auch die. die des obgenannten Kayser fridrichs Rechtlich vnd kayserlich gesatzē wie oben beruret mt halltē offenlich bannig zu verkundñ.
¶ Hat auch darnach kayser Karel d vierde Romisch des heyligen Reychs kayser als Er innen warde. wie das Ettlich pson Potestat vnd ander mit offnen Ambten

beladen an vil manigē enden · vn̄ all gotz forcht Besunder Statut vnd vnrechtlich gesatze zeschaden den geystlichen personē vn̄ wider all geystlich freyhait · mit aygē angenomen gewallt vnrecht gemachet · vnd gesetzet hetten Bewalltsamlich vn̄ offenlich die gebrauchtend · wider geystlich vnd kayserlich rechtliche gesatzen · ¶ Mitnamen das kainer Zeytlich gut in der Geystlichen gewallt furbaß bringen sollt . Das auch die gewevchten briester in dhainen sachen · vnd besunder in Sachen Die dy geschafft oder sunst gaystlichait an rurend nit anklager noch zeugen sein sollten Das auch die layē die im bann warn̄ vnd darein offēlich verkundet vō welltlichem rechten vnd gerichten nit sollten getriben werden · vnd auch wie dy obgenannten welltlich person die welltlichn̄ gewallt innhielten den briestern̄ Ir hab vnd gut mit welltlichem gewallt wider iren willen verhuben verhofften vn̄ das opfer der kristgelaubign̄ menschen ringereten oder myndereten vnpflichtig steur Vnd Schatzung von den Guttern̄ vnd Rantten der kirchen wollten haben vn̄

die zegeben noteten Die gietter der kirch
en vnd der Gaystlichen personē verheret
ten mit brannt oder sun t schedigten Net
ten oder drungē redlich odē aufgerichtẜ
hanndel vnd Contract die dy briester mit
den layen Eingiengen In ir Statbuecher
nit einschreiben vnd nit Siglen wolltn̄
Vnd wie sy auch sich des·das man gabe
vnd Schieff an den pawe der gotshewser
wider der p̄laten willen vnd der andern̄
die das antraffe In auffatz odē zuhaẜ dē
briestern frauenlichen wider tunden vn̄
an sich zugen Wie sich auch vorderetten
vnd namen den zol von der hab vn gutt̄
der brieter die sy nit alẜ kaufmanẜguet
oder kaufmanschatz von gewerbẜwegen
Sunnder zu yren aygen brauchen durch
Ire lannd furtten oder fieren liessen vn̄
wie sich auch die dy in die Gotzhewser
vnd auff die kirchheff vmb freyhait vnd
Sicherhait da zehaben fluchen vnd het=
ten zugekeret Auẜ den kirchen Vnd ab
den kirchhofen durẜtigklichen nemē wid
Gaystlich vnd kaylerlich recht. Das alles

hat der obgenannt kayser Carel alß der cristenlichhr furst mit haylsamen mittel wellen furkomen vnd hatt mit Rat ettlicher Fursten Hertzogen Grauen Freyen vñ anderñ vndertanen des heyligen Romischen reychs vnd mit keyserlichem gewallt Sollich obgemellt vnrechtlich gesatz Statut vnd boß gewöheyt als die dy vorhin durch die geystlichen vnd keyserlichen gesatz gantz verworffen seind Abgethan vernichtet Auch gantz abgeschaffet Das die kain kraft noch macht haben sollen Vnd hat der selb cristenlich kaysẽ gebotten bey der peen kayserlicher acht Allen vnd yglichen Fursten Welltlichen herren Ratgeben Gewalten vnd anderñ die dann offne ampt habẽ das sy als bald vnd sollich vnrechtlich gesatz vnd statut die zu vnstaten der Gaystlichen freyhait Gemachet vñ gesetzet seyen Gantz widerruffẽ vnd hingethan nach den nit richtñ Auch vetail furo sprechẽ oder sollẽ auch die im rechtñ oder an recht fur sich vnd wider die gaystlichen freyhait in dhainẽ weg brauchen soll. ꝛc̃

¶ Vnd zum Letzten Auch in dem Mayesten hat diser kristenlich kayser Carol Erkennet vnd gesetzet Das ein yeglich Crist gelaubig In was stat vnd wierdē er seye Der sich sollicher dorfkait vñ frauelicher kunhait durch aigen gewallt vnderstatt Ainem briester welltlichem oder Gaystlichem abzesagen Oder auß seiner gegēd biete In vahe Beraube· Totte. Lēme· od In gefangknuß hallte. Auch die dy sollich frauelar An den gaystlichen personē hawsend vnd hofend Inen Gunst darzu gebend das all sollich vber dien peen die dann in Gaystlichem vnd Kayserlichem Rechten vnd Gesatzen darvber zu peen gesetzet seyen Sullen vōstundan nach sollicher vntatt· verhengknuß· vnd beschirmung aller Eeren entsetzet vnd vntauglich Zu recht Tagen Ratt Tadingen vñ außsprechen Auch aller Redlichen sachen werden vnd sein. ꝛc

Nicolaus PP V

¶ COMPACTATA PRINCIPVM TAM SPIRITVALIum quam secularium Sup Electiōe platuraꝝ Ac Collatione Beneficioꝝ·

¶ Ad perpetuam rei memoriā Ad sacrā Petri sedem diuina dispositiōe sublimati singulisqꝫ p vniuersalis ecclesie vniōe ac pace et tranquillitate profutura fore cōspi a mus Apostolice ꝓuidentie soliatudine libenter intendimus et ad felicem illoꝝ prosecutiōez ⁊ cōsumatiōez opem ⁊ opam impendimus efficaces. Nuper siquidē Carissimus in xp̄o filiꝰ nr̄ Fridericꝰ romanorum rex illustris et nōnulli alli dilecti filii ecclesiastici·ac seculares principes incli te Nationis Germanice ex vna. Ac dilectꝰ filius nr̄ Johannes sancti Angeli dyaconꝰ Cardinalis in ptibus illis apostolice sedis de latē legatꝰ p nos ad dictas ptes missus suffiaent desup a nobis ⁊ sede apostolica auctoritate suffultus ex altera ptibus Ro· ecclesie·et dicte Natiōis·nomibꝫ pro ipius ecclesie vnione ac pace et tranquillitate

inter ecclesiam et nacionem predictas ꝑ-
petuo solitandis et confouendis diuersa ⁊
vtilia ordinationes et statuta a partibus
ipsis hinc inde approbata laudata cōclusa
acceptata et concordata fecerunt ⁊ edide-
runt Nobisq̧ humiliter supplicari fecerūt
vt illis pro firmiori eorum subsistentia.
robur apostolice firmitatis adicere. Nec-
non auctoritatem pociorem et decretum
interponere dignaremur. Nos itaque qui
statuta ordinationes. ac concordata p̄dicta
per nonnullos ex venerabilibus fratribꝫ
nostris sancte Romane ecclesie Cardinali
bus magnarum maturitatis auctoritate
et litterature viros diligenter examinari
et discuti fecimus. eaq̧ rationabilia et sa-
lubria tam ecclesie quam nationi prefate
fore comperimus de dictorum ⁊ aliorum
venerabilium fratrum nostroꝝ predicte
ecclesie Cardinaliū ꝯsilio ⁊ assensu aposto
lica auctoritate et certa scientia approbamꝰ
ratificamꝰ. laudamꝰ ⁊ acceptamꝰ ⁊ p̄ntis
scripti patrocinio cōmunimꝰ Iuxta mod᷒
⁊ formas subscriptas. Placet nobis supe-

puisione ecclesiarum et bnficior ecclesia-
sticorum quorucunq puisionib uti iuris
scripti reseruatioib et Execrabilis ad re-
gimen constitutioib modificatis vt sequit
Ad regimen ecclesie generalis qmquam
inmeriti supna dispositioe vocati gerim
in nostris desideriis vt debemus q p nre
diligentie studium ad quorumlibet eccle
siarum et monasterior regimina ac alia
beneficia ecclesiastica Iuxta diuinum be
neplacitum et nostre intentiois affectum
viri assumantur ydonei qui presint et p
sint comittend eis ecclesiis monasteriis
et beneficiis prelibatis. Premissor itaq
consideratione inducti et suadentibus no-
bis aliis rationabilibus causis nonnullor
predecessorum nostrorum Romanorum
pontificum vestigiis inherentes omnes
Patriarchales Archiepiscopales Episco-
pales ecclesias Monasteria. porat digni-
tates. personat et officia Necno canonica
tus et prebendas et ecclesias. ceteraq bn-
ficia ecclesiastica cum Cura vel sine Cura
Secularia vel Regularia quecunque et.

qualiacunq fuerint etiam si ad illa p̄sone
consueuerint seu debuerit per electionē
seu quemuis alium modum assumi. nunc
apud sedem apostolicam quocunq modo
vacantia. et imposterū vacatura. Necnon
per depositionem seu priuationem. seu
translationē per nos seu auctoritate nr̄a
factas. et inantea faciendas vbilibet Nec-
non adque aliqui inconcordia vel discor-
dia electi seu postulati fuerit quorū elec-
tio cassata seu postulatio repulsa vel per
eos facta renunctiatio et admissa auctori-
tate nostra extiterit. seu quorum electorū
vel postulatorum et inantea eligendorum
vel postulandorum electionem cassari seu
postulationem repelli. aut renunctiatiōē
admitti per nos auctoritate predicta. con
tingit apud sedem predictam. Vel alibi
vbicunq et etiam per obitum Cardinaliū
eiusdem Ecclesie Romane seu officiariorū
dicte sedis quamdiu ipsa officia actualit
tenebunt videlicet. Vicecancellarii. Ca-
merarii Septem notariorum auditoris.

litterarum Contradictarum et apostolici
palacii causarum Auditoris. Correctoris
Centum·et vnius scriptorum litterarum
apostolicarum·et vigintiquatuor penitē-
tiarie prefate sedis·Et vigintiquinqȝ Ab-
breuiatorum. Necnon verorum conmen-
salium nostrorum et alioꝝ vigintiquinqȝ
Capellanorum sedis eiusdem in Epitasio
descriptorum ·et etiam quorumcunqȝ le-
gatorum seu Collectorum ac in terris Ro-
mane ecclesie Rectorum et Thesaurario-
rum deputatorum seu missorum hacten9
vel deputandorum ac mittendorum im-
posterum vacantia· et inantea vacatura
vbicunqȝ dictos legatos vel Collectores
seu Rectores·aut Thesaurarios antequaȝ
ad Romanam Curiam redierint seu ve-
nerint rebus eximii contigerit ab huma-
nis·necnon quorumlibet proquibuscunqȝ
negociis ad Romanam Curiam venienti-
um seu etiam recedentium ab eadem ·si
in locis a dicta Curia vltra duas dietas·
legales non distantib9 iam forsan obierint

vel eos in antea ab hac luce migrare con-
tigerit etiam similimodo quorumcunque
Curialium peregrinationis infirmitatis
seu recreatiõis vel alia quacunque causa ad
queuis loca secedentium si eos antequam
ad dictam Curiam redierint in locis vltra
duas dietas ab eadem Curia vt premittitur
non remotis dummodo eorum proprium
domicilium non existat ibidem iam forsan
decesserint vel imposterum eos contingat
de medio submoueri· et nunc per obitum
huiusmodi vacantibus vel imposterum
vacaturis. Rursus monasteria· prioratus
et Dignitates. Decanatus. Personatus ad-
ministrationes officia Canonicatus et pre
bendas·ac ecclesias· Ceteraque beneficia
ecclesiastica Secularia et regularia· cum
Cura vel sine cura quecunque et qualia-
cunque fuerint. Etiam si ad illa persone
consueuerint seu debuerint per electio-
nem seu quemuis alium modum assumi
que promoti per nos seu Auctoritate.

auctoritate nostra Ad patriarchaliū Archiepiscopalium. Episcopaliū ecclesiarum Necnon Monasteriorum regimina obtinebant tempore pmotionis de ipis factarū nunc quocunqȝ modo vacantia aut imposterum vacatura. Necnon etiam perassecutionem pacificam quorumcunqȝ Prioratuum. Personatuum. Officiorum Canonicatuum prebendarum ecclesiarum· aut beneficiorum aliorum per nos seu auctoritate litterarum nostrarum immediate Collatorum seu cōferendorū imposterum pter quam virtute gracie expectatiue assecutio fiet nunc vacantia et inantea vacatura plena premissis omnibus et singugulis cum fratribus nostris collatione p habita et matura deliberatione secuta· ordinationi· prouisioni ac dispositioni nostre deipsorum fratrum consilio auctoritate apostolica reseruamus Decernentes exnunc irritum et inane. Si secus super premissis et quolibet eorum per quoscūqȝ quauis auctoritate scienter vel ignorāter contigerit acceptari.

¶ Item placet nobis quod in metropolitanis et Cathedralibus etiam immediate non subiectis ecclesiis ·et in monasteriis immediate subiectis sedi apostolice fiant electiones Canonice que ad dictam sedem deferantur quas etiam ad tempus constitutum in Constitutionibus felicis Recordationis Nicolai pape tercii que incipientes. Cupientes expectabimus·et lapso dicto tempore si non potestate vel si presentate minus Canonice fuerint prouidebimus· et si canonice fuerint eas confirmabimus nisi ex rationabili et euidenti causa·ac de dictorum fratrum consilio de digniori et vtiliori persona duxerimus prouidendum proviso quod confirmati predicti·et per nos prouisi metropolitanis suis et aliis prestent debita iuramenta et alia ·ad que de iure tenentur Et in monasteriis dicte sedi immediate non subiectis· Ac aliis regularibus beneficiis super quibus pro confirmatione vel prouisione ad dictam sedem non consueuit haberi recursus. Electi seu illi quibus

prouidendum est pro confirmatione et p
uisione huiusmodi ad curiam Romanam
venire non tenebuntur ipa regularia bñ
ficia sub expectatiuis graciis non cadant.
Vbi autem addictam Curiam pro mona
steriis venire seu mittere consueuerunt
non aliter confirmabimus vel prouide
bimus quam superius de Cathedralibus
ecclesiis est expressum Et de monasteriis
monialium non disponemus nisi sint ex
empta·et tunc per Cõmissionez ad partes
De ceteris vero dignitatibꝫ et beneficiis
quibuscunque secularibus et regularibus
vacaturis vltra reseruationes predictas
maioribus dignitatibus post pontificales
in Cathedralibus et principalibus in Col
legiatis ecclesiis exceptis Iure ordinario
puideat̃ per illos inferiores ad quos alias
pertinet. Placet etiam nobis qꝫ per quam
cunqꝫ aliam reseruationez graciam expec
tatiuam· aut quamuis aliam dispositiõez
subquacunqꝫ verborũ forma per nos vel
auctoritate nr̃a factaz vel faciendam non

impediremus nos quominus de illis cum vacabunt de Februarii. Aprili. Iunii Augustii Octobris et Decembris mensibus libere disponatur per illos ad quos eorum Collatio prouisio. presentatio. electio seu quevis alia dispositio pertinebit reseruationibus aliis et premissis ac dispositionibus auctoritate nostra factis seu faciendis non obstante quibuscunque. Quotiens vero aliquo vacante beneficio de Ianuarii. Marcii. May Iulii. Septembris. et Nouembris mensibus specialiter dispositioni dicte sedis reseruatio non apparuerit infra tres menses a die note vacationis in loco beneficii quod alicui de illo Apostolica auctoritate prouisum fuerit extunc et non antea ordinarius vel alius ad quem illius dispositio pertinebit de illo libere disponere poterit. et ad finem vt hec ordinatio collationum beneficiorum non reseruatorum per alternos menses possit per dictam nationem publicari et omnes qui ea gaudere voluerint tempus congruum habeant eam acceptandi

tunc quo ad dictam sedem in Rallen. Iu
nii proxime futurum ipsa incurrere inci-
piet et durabit deinceps nisi in futuro Cō
cilio de cōsensu dicte Nacionis aliter fue-
rit ordinatum. Placet similiter nobis q̄
circa prouisionem dicte sedi ordinandam
modus Annuādarum hoc modo curat de
ecclesiis Cathedralibus omnibus et mo-
nasteriis virorum dumtaxat vacantibus
et vacaturis soluantur pro fructibus p̄mi
anni a die vacationis summe peccuniarū
Trium librarū Camere apostolice taxate
Que communia seruicia nūccupantur. et
sique excessiue taxate fuit retaxentur et
quod prouideatur specialiter in grauatis
regionibus secundum qualitatem rerum
temporum et regionum. ne nimium pre
grauent̄ ad quod petentibus dabimus cō
missionis in partibꝫ qui diligenter inqui-
rant et retraxent Taxe autem predicee p
media parte infra annū a die habite pos-
sessiōis pacifice totius vel maioris partis

soluantur et pro alia media parte infra annum sequentem Et si infra annum bis. vel pluries vacauerit semel tantum soluatur nec debitum huiusmodi in successorem in ecclesia vel monasterio transeat. De ceteris vero dignitatibus · personatibus Officiis et beneficiis secularibus ac regularibus quibuscunque · que auctoritate dicte sedis conferentur · vel de quibus prouidebitur preterquam vigore graciarum expectatiuarum Aut causa permutationis soluantur annuate seu medie fructus iuxta taxam solitam a tempore possessionis infra annum · et debitum huiusmodi similiter in successorem in beneficio non transeat · sed de beneficiis que ad valorem vigintiquatuor florenorum auri de Camera non excedunt nihil soluatur Duratque hec obseruata deinceps nisi eam similiter in futuro concilio de ipsius nationis consensu contingat immutari. In aliis autem que per fe· re· Eugenium papam Quartum Etiam predecessorem nostrum pro dicta natione vsque ad tempus

futuri generalis Concilii permissa cōcessa
indulta et decreta Ac per nos confirmata
fuerunt. Inquantum ille Concordie pre-
senti non obiciant. Jn ta vice nihil esse vo
lumus immutatum. Et per hoc in cōcor-
datis huiusmodi siue quibusuis aliis eorū
occasione conficiendis litteris ꝓpter compe
tentiorem descriptionem. Alamonia spe-
cialis appellatur nacio ipsa censeri nō de-
bet a Germanica nacione distincte seu q̊-
modolibꝫ separata. preterea quia difficile
foret presentes litteras ad singula In q̊-
bus de eis fides forsitan facienda fuerit
loca deferre eadem apostolica auctoritate
decernimus quod ipsorum transumpto.
alicuius specialis vel superioris ecclesia-
stice curie Sigillo munito tanquam pre-
sentibus si exhiberentur litteris plena fi
des adhibeatᷣ. et perinde stetur. ac si dicte
pre sentes littere forent exhibite Vel.
ostense. Et insup irritū ꝙ et inane si secꝰ
super his a q̊daꝫ quauis auctoritate scienᷣ
vel ignoranter ꝯtigerit attemptari Nulli

ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostre approbationis ratificationis. lau
dationis acceptationis. Comunicationis re-
seruationis. Constitutionis et voluntatis
infringere vel ei ausu temerario contra-
ire Si quis autem hoc attemptare presump
serit indignationem omnipotentis dei et
beatorum Petri et pauli apostolorum eius
se nouerit incursurum. Datum Rome apud
Sanctum petrum. Anno Incarnationis
Dominice. Millesimoquadringentesimo. qua
dragesimo Septimo. xiiii. kal. Aprilis Pon
tificatus nostri. Anno Secundo.

De pacificis possessio-
nibus non molestandis.

Quicunque non violentus. Sed habens
coloratum titulum pacifice et sine Lite.
prelaturam dignitatem Beneficium vel
officium triennio proxime hactenus posse-
dit vel in futurum possidebit non possit
postea impetitorie vel possessorie a quoquam

etiam ratione iuris nouiter impetrati mo
lestari excepto hostilitatis casu vel alterius
legittimum impedimenti de quo ptestari
et illud iuxta concilium wienense intima-
re teneatur. Lis autem hoc casu quo ad futuras
controuersias intelligatur si ad executionem
citationem iurisque sui in iudicio exhibitionem
Ac terminorum omnium obseruationem
processum fuerit Ordinarii diligenter in
quirant ne quis sine titulo beneficium pos-
sideat Et si talem quandocunque reperint
declarent illi ius non competere. vel huic si
sibi videbitur non sit intrusus seu violentus
Aut alias indignus Aut alteri ydoneo pro
uideant.

De assignatione con grue porcionis Et vicariis.

Ex quotidiana experientia sufficienter didicimus quod nonnulli prelati
Capitula et Conuentus tam nostre maioris
quam Ecclesiarum et Monasteriorum.

nostre diocesis in bn̄ficiis et ecclesiis ipis incorporatis pro clericis et vicariis inibi Curam animarum gerentibus a deo exiguas et modicas porciones et cōpetentias constituunt et ad ipsorum libitum de anno ad annum taliter actenuant et acartēt Qꝫ vix inueniantur persone ydonee que. huiusmodi ecclesias velint recipere sicqꝫ frequenter minus ydonei in illis preficiuntur exquo pericula inminent animarū et propter carenciam necessarii victus ministrorum ecclesie debito diuino obseq̄o defraudantur. Attendens igitur qꝫ bonis triturantis alligari non debeat eo qꝫ altari seruiens viuere debeat de altari. Volensqꝫ cōmunis iuris dispositioni inmeriti vniuersos et singulos prelatos capitula et Conuent9 ecclesiarum et monasteriorꝫ nostre diocesis presentibus requirimus et monemus eisqꝫ in virtute sancte obedientie mandamus quaten9 de cetero in ecclesiis incorporatis vicariis inibi deseruientibus sufficientes canonicas porciones et competentias de prouentib9 ecclesiarū

huiusmodi deputent et assignent. Unde idez vicarii valeant commode sustentari episcopalia iura persoluere. et alia eis incumbentia onera congrue supportare. Inhibentes nostro in spiritualib9 vicario generali ne infuturũ presentatum aliquem ad cuiuscunq3 ecclesiastice persone presentationem admittat aut inuestiat. nisi primum de congrua porcione et competentia p̄sentato assignata fuerit. Legittime informatus. Inhibemus preterea vniuersis et singulis ecclesiarum huiõi collatoribus ne a presentib9 per eos primum q̄ congruam porcionem nõ petant. sed in his que illis pro suo libito assignauerint cõtentur aliqua iuramenta extorqueãt. aut aliquas alias desuper recipiant cauciones prout penas indecreto Reuerendissimi in Cristo patris et Domini domini Nicolai tituli sancti petri ad vincula sãcte Romane ecclesie Cardinalis. et per Almaniam apostolice sedis legati desuper specialitez edito contentas voluerint euitare.

¶ TENOR DECRETI DICTI Dñi Legati de quo Supra fit Mentio est Talis.

¶ NICOLAVS miseratione diuina tituli sancti Petri ad vincula sacrosancte Romane ecclesie pꝰsbiter Cardinalis apostolice sedis permissione per alimoniam legati vniuersis et singulis xp̄ifidelibus quos infrascriptum tangit negocium seu tangere poterit quomodolibet infuturū p puinciam maguntinensez vbilibet cōstitutis Salutem in domino. Cum ex iniūcto nobis ab apostolica sede legationis officio vigilanter teneamur intendere. vt om̄ia que contra sacros Canones in dei offensā et animarum detrimentum introducta sunt tollantur de medio dissimulare non possumus in prauis consuetudinibus p̄sertim ex auaricie cecitate introductis. quas nonnulla monasteria ac secularia collegia male decimas parrochialium. aut alios redditus et prouentus Ecclesiarum.

percipien dum ad eas vacationes vacan-
tes Rectores pñtant obseruare conantur
dum ab eisdez Iuramenta extorquent ne
competentiam petant . sed debis que ipsi
Rectoribus eisdem assignauerint conent
Sunt etiam nonnulli qui ad annuã pensi-
onem aliis soluendam preter auctorita-
tem superioris se in assecutione beneficio-
rum eis collatorum seu conferendorum
astringunt Vnde cum hec sint Canonibꝫ
sacris aduersa . omnibus per prouintiam
maguntinensem colationes aut presenta-
tiones beneficiorum habentibus cuiuscũqꝫ
status ordinis seu conditionis existant p-
cipimus et mandamus vt mox post noti-
ciam hax nostrarum litterarum sic extor
ta Iuramenta relaxent . et eis ne amplis
talia iuramenta extorqueãt . sub pena pri-
uationis collationis presentationis hui-
usmodi aut excõmunicationis quo ad sin-
gulares personas etiam quo ad ipsum pro
uisum seu presentatum qui se sic infutu-
rum astringeret et interdicti quo ad mo-
nasteria et collegia contra facientes latis
sententiis Quas ferimus in hiis scriptis

firmiter prohibemus. Volentes etiam vt Si Collatores seu presentatores prefati amplius talia Iuramenta extorserint ad ordinarium loci Collatiões et p̄sentatiões huiusmodi esse perpetuo deuolutas Similiter sub eadem excōmunicatiōis late sententie pena inhibemus Ne quisquam ecclesiasticus per dictam puinciam constitutus de beneficio cuiꝰ titulum habet. cuiq̄ persone priuate quamcunq̄ pensiōez soluat ex quocūq̄ pactu inter eos merito donec. et quousq̄ pensionez ipam exigens coram ordinario loci lr̄as reseruationis ꝛ assignatiōe pensionis deiure validas duxerit ostendendas Que omnia ꝛ singula vobis vniuersis et singulis supradictis intimamus ꝛ ad vr̄am et cuilibꝫ vr̄m noticiā deducimus ac deduci volumus per p̄ntes Datum herbipolis sub nostro Sigillo die Sabbati vicesimasecda Mēsis May Anno a Natiuitate Millesimoquadringentesimoquinquagesimo primo Pontificatus. Sanctissimi pr̄is et dn̄i nr̄i dn̄i Nicolai diuina puidentia Pape Quinti Anno quito

¶ SECUNTUR INHIBITIO
nes scdm Theologos et Canones
sanctoꝝ patrum vt quicunq; cuiuscūq; cō-
ditionis Sexus Etatis vel dignitatis actu
seu habitu· in sequentib; fuerit notat⁹ et
in consciẽntia sua deprehensus Is ad cō-
muniōez salutifere eukaristie nullomodo
accedere debeat siue accedat put a ffectat
vt maius malum non incurrat vt habeẽ
Mathei·xxvi·Bonum erat ei Si nat⁹ non
fuisset homo ille Et etiā; pma Corinth·xi·
Ideo inter vos multi infirmi ꝛ dormiūt
multi.

¶ Soluite et adduci te mihi· Mathei· xxi·
In his verbis duo notāẽ. ¶ Primū alli-
gationis nostre solutio ibi Soluite. Scdo
elongationis nostre reductio· ibi adducite
mihi. Primum pertinet ad p̄latos. Scdm
ad subditos Quia pmo cōmunicandi per
p̄latos sunt soluendi Secundo sic soluti ꝛ
virtutib; adornati sunt adducendi.

¶ Karissimi quia hodie expedit dicendū
q̄modo in die hoc videlicet palmaꝝ xp̄us

redemptor nr̄ venit in iherusalez et q̄mō obuiam habuit turbam multam ⁊ cū qua reuerentia et honestate ipm̄ susceperūt ⁊c̄

¶ Sciendum ē q̄ sicut p̄ceptum fuit Exodi xii. De hoc festo pasce q̄ agni ptinētes ad hoc festum pasce Decima die mens̄ ap̄lis debebant diferri in iherusalem pn̄tari sacerdotib9 ad decernendū qui essent apti vel non apti p̄ festo pasce et hoc solū fuit figura Ita dn̄s noster ihesus xp̄us qui est agnus immaculat9 q̄ figurabat agn9 ille typicus hodie venit in iherusalez cū tāto honore. Ita q̄ nunq̄ tantū temporalem assumpsit honorē a potentib9 ⁊ etiā omni populo. tant9 enī sibi fuit exhibit9 honor vt omnes clamarēt Benedict9 qui venit in nomīe dn̄i rex israhel Marci.xi. Hoc exemplo edocta mater sancta ecclesia Hodierna die ɔsueuit videere oues ⁊ discernere Vtrū munde an immūde sint in hoc festo sancto pasce ad edendū carnes agni immaculati Ita q̄ si que imunde repiunt̄ reici ⁊ expelli dn̄t a ɔmuniōe sanctissimi sacramenti. Si q̄ v̄o munde repiunt̄ admittēde

iudicent. ¶ Hoc vo in duobꝫ cognosci potit. Primo vicꝫ ꝙ a peccatis soluti simꝰ Scdo ꝙ ↄtutibꝫ adornati simꝰ. Qꝫ verba ꝑposita nobis insinuūt Soluite ⁊ adducite mihi ꝛc̄ hoc enī xp̄us ihesꝰ apostolis ⁊ eoꝝ successoribꝫ ↄmēdare studuit cū ipis dixit vt habet Math. ca. vii. Nolite sanctū dare canibꝫ Neqꝫ mittatis margarittas añ porcos Inq̄ nō ꝓhibent aīalia quadrupedia Sꝫ homīes similitudinē vel ↄditiōeꝫ canū aut porcoꝝ hn̄tes. Cuiꝰ simile dicit ꝓphā. psalmo. xlviii. Homo cū in honore esset n̄ intellexit ꝛc̄. Sic igiť homīes in his. articulis ꝑut secunť actu vel habitu deꝑhensi sūt tamq̄ͣ oues īmunde ⁊ inhibenť ne accedant ad agnū hūc īmaculatū. Sicut dicit Apostolꝰ ad Corinth. Que ↄuentio xp̄i ad Belial.

¶ Secunť ḡ Inhibitiōes q̄ a duobꝫ nos ꝓhibent. Primo vt a peccatis simꝰ soluti Scdo vt simꝰ ↄtutibꝫ ⁊ meritis redimiti. ¶ primo igiť inhibenť a cōmuniōe sacramenti omnes infideles qui distinguunť. In tria genera.

¶ Primi ſunt infideles Corde ore et ope
Sic inhibentur Judei et pagani qui corde
ore et ope negant fidem katholicam.

¶ Secundi ſunt infideles corde et ore Sic
inhibentur omnes heretici Quoꝝ quatuor
ſunt genera ſcd̃m Gloſaȝ beati iheronimi

¶ Primi qui gerunt vel ſecuntur ſectam
reprobatam et cōdemnatam a ſancta ro-
mana eccleſia· Sicut modo eſt ſecta huſſi-
tarum vel waldenſiū· extra de hereticis.

¶ Secundi· qui ſacra vendunt ſeu emunt
quemadmodū mercatores ſua mercimo-
nia ſub certo pacto Sicut ſunt ſymoniaci
manifeſti vel occulti · vt habetur ·prima
queſtione prima et inſequentibꝰ.

¶ Tercii ſunt omnes excōmunicati a ſen-
tentia iudicis ſiue a canone denunctiati· et
eandem cenſuram eccleſiaſticam obſtina-
citer cōtempnentes· extra de ſententia ex
cōmunicationis.
¶ Quarti Sunt omnes in peccatis morta

libe obstinati· quorum sex sunt species secundum Theologos.

¶ Primi desperati sicut Cayn et Iudas· qui misericordiam dei negabant. vt habetur Genesis· iiii· Et Mathei· xxvii·

¶ Secundi· qui iusticiam dei contemnunt· vt habetur in secundo sententiarum distinctione· xliii·

¶ Tercii qui penitere de commissis criminalibus non affectant quod dicitur finalis in penitentia que est peccatum in spiritumsanctum · vt habetur In sententiis vbi supra quod videlicet peccatum in spiritumsanctum Neque hic· nec in futuro seculo remittitur Mathei xii· vide de hoc de penitentia.

¶ Quarti qui de commissis numquam satisfaciunt Iohannis in Canonica· sua prima iohannis tercio· Et peccatum etc.

¶ Quinti qui veritatem agnitam contra confessam corde ore et opere impugnant et reclamant publice vel occulte per deliberationem et malignitatem magister in sententiis vbi supra.

¶ Sexti qui in odio habent bonum bonos Genesis· xxxvii· oderant enim fratrem suum etc.

¶ Sequitur Tercium genus infidelium qui ope tantū fidē nō habent Et hoꝝ duo sunt genera

¶ Primi qui in fide professa errant ꝛ exorbitant.

¶ Et hoꝝ sunt quatuor differentie.

¶ Primo in fide dubꝫ sicut dicit thomas de articulis fidei de sacramentis ꝛ sacra scriptura.

¶ Scđo sortilegii extra de sortilegiis.

¶ Tercio Diuinatores seu diuinatrices. worsagerin extra de diuinatoribꝫ ibidem

¶ Quarto Carmīatores ꝛ carminatrices Senger vnd sengerin Extra eodem

¶ Sequitur Tercium genus infidelium opere Et dupliciter Primo q̄ nihil bonū ad quod ex debito obligant̄ cōtemptibiliť agere volunt cum possint et valeant Et sic inhibentur

¶ Primo censuraꝫ ecclesiasticam friuole spernentes et mandatis superioꝝ cōtumaciter contrauenientes et vota sua cōtemptibiliter execrantes· extra de votis

¶ Item statuta edicta· cōspiratiōes cōtra ecclesiam eciaꝫ suos superiores facientes·

¶ Itez mandata suorum superiorum fri-
uole contradicentes per contemtum·put
sunt·qui celebratiões Festorum·Ieiunioꝝ
et diuinorum officiorum festiuis diebus
per contemptum seu ignauie neglectum
diuinis sermonibus et misse diebꝫ sacris
adesse nolunt·secus qui obsecularis rei oc
cupationem interesse nequeunt ·vt habet
de consecratione ꝛc

¶ Itez qui sacramēta ecclesiastica aliūde
quam a suo proprio sacerdote percipiunt
preter necessitatis articulum.

¶ Item qui suo proprio sacerdoti saltez
adminus in sacra quadragesima et dum
ad sacramentoꝝ perceptionem accedere in
tendit confessionem non facit exceptis re
gularibus extra de penitentia·

¶ Item qui nequiter confessꝰ ē·vt de pe
nitentia·falsas penitentias declarat diffu
sius.
¶ Item alieni parrochiani nisi ex licen-
tia sui superioris vt supra.

¶ Item adulti dñicam oratiõez & salutationem angelicã et symbolũ apostoloꝝ ex cõtemptu et ignauia addisceee obmitten tes Iuxta apostolũ Qui ignorat ignorabit

¶ Item inhibent a cõmunione decimare nolentes omnes et singulos fruct⁹ q̊cũq̧ nomĩe censeant qui humano adminiculo proueniũt tam in fructib⁹ q̃ in peccudib⁹ siue peccoribus

¶ Itẽ decimas personales soluere & dare contradicentes & cõtempnentes

¶ Item oblationes solitas et licitas obmittentes in sua baptismali ecclesia. vbi sacramenta percipiũt. nõ ob.tante q̃cunq̧ contraria cõsuetudine et p̄scriptiõe longa siue diuturna. extra de decimis per totum

¶ Item de censuris et exactiõib⁹ Ita tñ iuxta iuris & cõsuetudinis p̄mulgationez et obseruatiõez sedis episcopalis in cuius diocesi huiõi degunt et morant̃ huiusmodi contradictores et contemptores nullatẽ⁹

ad cōmunionem admittuntur· et est ratio quia in statu salutis non existunt· dūmodo tales persistunt· vt lacius clarescit tam p theologos quam Juristas.

¶ Item scdo inhibent a cōmuniōe mala cōmittentes actu et habitu vt sequit·

¶ Primo omnes homicide qui vel verbo vel facto vel auxilio vel fecerunt vel pri cipes fuerunt exceptis ministris iustitie. nisi per sedem apostolicam absolutionis beneficium meruerūt excepta dūtaxat extrema necessitate

¶ Item inhibentur a cōmunione omnes adulterātes publice seu occulte et a talib peccatis se ñ abstinētes put lacius exponat

¶ Item inhibentur a comunione omnes Fornicarii et cōcubinarii publice et occulti a talib nō desistentes pbat multipliciter·

¶ Item inhibent a cōmuniōe Raptores qui per violentiaz absq cognitione sui superioris res et bona inuadunt alioz

¶ Item inhibent a cōmunione nō solum Raptores rez· verū honoris· et fame proximorum prout sequitur

¶ Primo omēs blasphemi soliti ꝛ assueti qui sui creatoris et redemptoris beneficia execuntur enormia verba dicētes· deo glo riose virgini marie· sanctis dei· sacramē- tis ecclesiasticis· sacram scripturam inter pretantes aliter q̄ꝫ sacrosancta ecclesia et dei spiritus flagitat et exponit ꝓut diffu- se ꝑ theologos ꝛ iuristas tractat̄ exceptis dūtaxat qui ex animi leuitate siue ex inde- liberatiōe eiusmodi· inciderēt siue huma- na surreptione huiusmodi perpetrarent· Alioquin qui ex mala consuetudine seu ex elacione et complacentia mali· in huiōi actu seu habitu perdurant nullatenus ac- cedant donec probentur an a talibus desi stant

¶ Item criminatores maledici· calūpni- atores· qui homīes infama et honore mo- lestarunt· nisi satisfaciant nō accedant. ¶ Te ste euangelio Mathei· ca· v· Si offers mu- nus tuum adaltare ꝛc̄

¶ Itē rez alienaꝝ subtractores clanculo

et occulte siue in campis siue in domibus participantes simul et facientes pariformi ter .vt de raptoribus.auxilium .fauorem et recursum adhoc adhibentes.

¶ Item rerum nouarum inuentores nisi faciant iuxta decreta superiorum suorum etc.

¶ Item incendariis.

¶ Item Falsariis litterarum.monetarum staterarum.metretorum.vlnarnm.siue quarumcunque rerum venalium siue artificialium dummodo res venalis extra sue nature. ordinem. speciem .seu substantiam transformatur exponitur.et venditur siue scienter ematur in huiusmodi finem extra de falsariis.

¶ Item maleficis vt obnoxia humano generi administrantibus et facientibus siue per intoxicationes arma et huiusmodi paganis Et iudeis.et hereticis vt diffusius tractatur extra de maleficis per dicta doctorum et textum .

¶ Item Iudicibus Sculteti Aduocatis Scabinis Consulibus preconibus et ministris

eoꝝ qui per violentiã absq͂ rei cognitiõe legali per violenciã tyrannidem inuidiã odium amorem· fauorem· seu q̃modolibet cõmodum temporale iusticiã et iudicium equitatis puertunt· falsificant· opprimũt et minime sic tenent administrant prout diffuse tam per theologos quam iuristas declaratur.

¶ Item periuris· falsis testibꝰ nisi satisfecerint cũ effectu ꝑut decretum fuerit·

¶ Item Sacrilegis· preomnibus et qui manus iniecerunt violentas in clericos. etiam non clericos· ꝫ religiosos tã moniales quam conuersos

¶ Item ecclesiis sacris et locis emũtatis bona et res inuadentes

¶ Itẽ ꝓhibent̃ vsurarii publici ⁊ occulti

¶ Item Cũ Iudeis ꝑticipantes in vsura seu in per fidia eoꝝ auxilium seu fauorem adhibentes

¶ Itẽ cũ eisdẽ de fide et sacramentis et sacrapagina tractantes exceptis viris scolasticis et doctis

¶ Item ꝑ̃papue calumpniose derisorie et detractorie cũ iudeis paganis seu obstĩatis

de passiōe xpi ⁊ sacramentis de sacra scriptura ⁊ de sāctis disputatiōib⁹. ⁊ obloqntibus dūmō actu ⁊ habitu in talib⁹ pdurāt
¶ Itē rē publicā īuadētib⁹ ⁊ molestātib⁹
¶ Itē anticipatorib⁹ furkauferñ exp. latae
¶ Itē Impignoratorib⁹. expone laae per suas differentias scdm doctores
¶ Item assuetis lusorib⁹ et alleatoribus causa viciosi lucri
¶ Item assuetis tabernariis et ebriosis.
¶ Item Cauponib⁹ et aliis domus suas publicas ⁊ manifestis publicanis locātib⁹.
¶ Item hystrionib⁹ Ribaldis et aliis nequit inhoneste et inordinate ɔuersantib⁹.
¶ Itē Ioculatorib⁹ hystorialit viuētib⁹.
¶ Itē lenonib⁹ meretricib⁹ ⁊ huiōi ꝓpter status sui enormitatem
¶ Itē testamenta edita infringētib⁹ merc
cedes. et debita contra iustiaā retinentib⁹
¶ Itez Inimicicias capitales vindicatiuas contra iustiaā et iudiciū habentib⁹.
¶ Itē Virginū et mulieꝝ seductores seu execratores nisi satisfecerint
¶ Item omnibus in statu actu vel habitu seu proposito

mortalis peccati existentibus.

¶ Item inhibentur ultimo indispositi non propter peccatum sed propter sacramenti reverentiam ut sunt pueri amentes furiosi. vigiles eiusdem noctis caduco morbo laborantibus. nisi cessante morbo. quia deus non est ultor nature menstruose pollute. et huiusmodi ut latius exponatur.

¶ Huiusmodi ab agni esu segregentur ut latius claret tam per theologos quam per Iuristas et ideo apostolus convenient dicit Probet autem seipsum homo etc. prima Corinth. undecimo.

¶ Nota secundum Thomam Octo gravissima pericula et dampna incurrit homo qui hoc tempore vicet pascali vel ad minus semel in anno non comunicat.

¶ Item primo incurrit dampnum summi pontificis id est excomunicationem Extra de pe. et remiss. Omnis utriusque sexus etc. Cum enim proscriptio cuiuslibet principis terreni facta pro rebus et corpore maxime timeatur. putat revera per huiusmodi sententia non immerito homo dampnis et periculis

grauissimis innodat. Ꝯ simili pōt pensari quomō corpꝰ res et anīa cuiuslibȝ homīs a sūmo pontifice ab vniuersali ecclesia. p sententiaȝ pscindat ꝛ in dyaboli potestatē tradat nunqr hec sñia nō īmerito timeat.

¶ Scḋo nō cōmunicās admiꝰ in anno cōtemptū incurrit meriti venerāde passiōis Ita ꝙ mors xp̄i et sanguis ipsius inuacuū huiōi homī sunt ꝯsumpti vñ mgr̄ in iiii. dis. viii. Ca. v. Quia corpꝰ assumptū ablaturū erat ab oculis hoīm ꝛ illatuȝ sideribus necesse erat vt die cene sacramentum nobis corpis ꝛ sāguīs ꝯsecraret vt coleret̄ iugit̄ p misteriū qḋ semel offerebat̄ in pciū ꝛc̄ vñ apostolꝰ Quocienscūqȝ manducabitis pma corint. xi. Et iḋ ipe hoc facite in meā ꝯmemoratiōeȝ ꝛc̄

¶ Tercio nō communicans denegat deū prout Magister Heinricus de Frymaria Ac magister Albertus diffuse in dictis suis declarant Vnde lege ciuili habetur. Colonus censum debitum denegans de feudo a Iure suo cadit Et dn̄s ipm a feudo

amouere potest unde patet q dominum abnegat·census solutionem obmittens. ut patz extra de cen· et exactionibꝰ Capi· Omnis anima.ꝛc

¶ Quarto nō cōmunicans vitaz specialez sibi aufert sicut victum necessariū nō sumens et se interimens homicida reputat̄ immo veriꝰ scd̄m iura ciuilia huiōi corpa ɔcremant̄ utz manifeste Quāti criminis hꝫ sint q̄ tꝑe statuto victū spūalez nō ꝑcipiāt p anima ipam viuificando ꝛc vn̄ iohānis Sexto Nisi manducaueritis Carnem filii homīs et biberitis eius sanguinem nō habebitis vitam in vobis ut ibidē per dicta doctorum ac sanctorum diffuse probatur·

¶ Quinto nō ɔmuniācs dyaboli potestati adiciat̄ ꝑ ipsam excōmuīcatiōez q̄ hō incurrit extra ꝺ iudiciis ꝛ de·fo·cōpe·ubi habet̄ in textu et in glo· q propter crimen ɔmissum aliquis efficitur de Iurisdictiōe non sui iudicis proprii·Sed propter crimen efficitur alterius ꝛc A simili sic et dyaboluꝰ ad statim recipit eos quos exhorbitantes·

de xpi ouili reperit. vn petrus pma petri quinto. Dyabolus aduersaris vester tamquam leo rugiens circuit querens quem devoret et sic eis infortuna in rebꝫ corpore et anima irrogat et periculosissime damnat.

¶ Sexto non cōmunicans peccatis seipm grauiter obruit et illaqueat. Exemplū de fossoribꝫ metallorum et eris in montanis laborantium. Si huiusmodi structuras et machinamenta non adhibuerint periculosissime laborant ꝛc. A simili magister in quarto dis. xii. Ca. xiii. allegans dicta ambrosii. Quotienscunqꝫ effunditur sanguis xpi in remissionem effundit. Debeo semp accipere qui semper pecco. Debeo semper accipere medicinam. qui semper egroto ꝛc.

¶ Septimo non Communicans. participatione omnium bonorum vniuersalis ecclesie seipm priuat prout membrum abscisum a corpore animalis amplius nihil pticipat de anima. Ita a simili non communicans a meritis et pticipatiōe omniū

bonorum cadit vnde dn̄s Albertus Per corpꝰ xp̄i verum omnes nos ī omnibꝫ xp̄i gracijs ⁊ omniū fidelium ꝯmunicamꝰ· vn̄ et cōmunio dicit̄ ⁊c̄ Vt apostolꝰ declarat p̄ma ad Corinth· xi·

¶ Octauo non cōmunicās a dei filiatione cadit· prout heres illegitimus a successiōe paternorum bonorum exheredi tatur sicut in Iure ciuili habet̄ et maledicti parentum A ciuli iure exheredi tant̄ A simili non cō municantes filii dei celestis hereditatis heredes non censentur. vnde Iohannis p̄mo Dedit eis potestatē filios dei fieri ⁊c̄ Intellige digne cōmunicantibꝫ Indigne vero communicantibꝫ aut omnino com- municare contemnentibus Dicatur illud Mathei· xxv· Amē dico vobis nescio vos

¶ Nota propter sex Institutum est istud Sacramentum prout magister tangit in sententiis. ¶ Primo in memoriale sue passionis.

¶ Secundo insignum precipue dilectiõis vt astruit gloriosus Iheronimus Et ipse Dominus canit Desiderio desideraui hoc pascha manducare vobiscum. Luce. xxii.

¶ Tercio in remissionem peccatorũ. vñ ipse Hoc corpus quod pro vobis tradetur vide de hoc magistrum in Sententiis.

¶ Quarto spiritualis vite sustentationẽ Iohannis sexto. Nisi manducaueritis etc. vide de hoc sup firmiter credamus dicta Doctorum.

¶ Quinto In robur et conseruationem spiritualis vite Vnde ps. Et panis cor ho minis etc. vide de hoc Innocentium super verbo vt accipiamus ipi de eo quod ipse accepit de nobis.

¶ Sexto In viaticum presentis peregri-natiõis quod figuratum habet Regũ iiii. De refectione helye etc. vñ Augustinus In Decretis constituit q nullus xpianus de hac vita migrans sine corpis et sanguinis Cristi communione remaneat.

¶ Nota Septem pericula et damna grauissima que homo incurrit indigne communicando Vide de hoc dicta sancti Thome sup verbo psalmiste. Fiat mensa eorū coram ipsis in laqueum vbi de hoc.
¶ Primum illaqueatio peccatorum.
¶ Secundum scandalum malorum.
¶ Tercium retributio malorꝝ
¶ Quartum excecatio in peccatis
¶ Quintum incuruatio affect9 terrenorꝝ
¶ Sextū Ire dei seu vindicte cumulatio
¶ Septimum ipsorum reprobatio.

PRONUNTIANTIBUS IN CAN
cellis lras apostolicas Indulgentiarū
necesse est scire Distinguere ac populo.
declarare Quid sit Quadragēa. Septe
na Siue Carena Et in quibꝫ differant
qd decretum est in concilio Basiliensi
in modum subsequentem.

DVbitatur quid in textu decreti con
cilii Basiliensis intelligatr p qua-
dragenam Et an differat quadrage
na vel cōueniat cū Carina. Respōdet. sicut
colligitr ex gestis sūmoꝝ pontificū. Diffe-
rencia est inter Quadragenā. Septenā. et
Carinam. Nam Clemens primus. Anno
Dnice incarnatiōis. Nonigentesimotercio
Instituit. quadragenam per quā designat
penitenciam quadraginta dieꝝ cū septem
annis sequentibus quā penitentiā iniūxit
pro vno peccato mortali Et per istos qua-
dragīta dies excludebantr huiōi penitētes
ab ecclesia Et incedebant capite discoꝑto
et sparso cinere Et post hoc iniungebatur
eisdem penitentia septennis s. quatenus

per septem annos sequētes omnib9 feriis secundis semel vterent̄ lacticiniis Feriis quartis vno ferculo de cibis q̄dragesimalibus. Feriis sextis tribus frustis panis cinere intinctis infra quos septem annos non vtebant̄ carnibus nec vino sed aqua Nec vtebant̄ lecto nec balneo·sed dormiebant in assere humo vel lapide Quibus annis septem sic expletis licuit eis primo cōmunicari corpore dn̄ico.

¶ Innocentius vero p̄mus anno incarnatiōis·CCCC·vii· pro vno mortali peccato iniunxit septennam sic videlicet q ipsi penitentes poterant die dn̄ico vti bis lacticiniis et ouis·Feria scd̄a ferculo vno ieiunii. Feria tercia itē bis ouis ꝛ lacticiniis. Quarta aūt feria vtebant̄ pane ꝛ vino in die semel Sed quinta feria iterato refitiebantur bis ouis et lacticiniis. Sexta feria vero solū pane et aqua in die semel Sabbato semel tantū lacticiniis vtentes ibāt peregrinatum loca sacra·ecclesias·limina sanctoꝝ visitando· ꝑut melius poterant Quibus sic expletis p̄habita absolutione

licuit ipis sic penitentibus communicare
corpori dñico Et hec penitentia vocatur
septēnaria innocencii vel septēna eiusdē.
¶ Carina aūt siue Carena Erat penitētia
temporalis penitentiam includens ꝛ qua
dragene. ꝛ septene q̄a sic penitētes obstine
bant a cibis cōmunibꝰ et a conuersatione
hominum et ieiunabant in pane et aqua
quadraginta diebꝰ post hec imponebatur
penitētia septēnalis Nō ꝙ in pane ꝛ aqua
solum Sed iuxta arbitrium sacerdotis vt
videlicet ieiunarent in qualibet septima
na per vnum diem et cū hoc dicerent cer
tas oratiōes aut alia pia facerent opera.
Et ꝙ dicta penitentia Carina siue carena
esset generaliter pro quolibet peccato mor
tali iniungenda ꝑut fiebat in primitiua
ecclesia vbi ī iniūgendis penitentiis rigor
huiōi seruabatur stricte vt eo diligentiꝰ
homines se custodirent a peccatis Quātꝰ
aūt rigor seruatꝰ fuerit in primitiua ec-
clesia in puniendis peccatis claret sufficiē-
ter in actibꝫ apostoloꝝ Ca. v. ꝑ beatissimū
xp̄i in terris vicariū primum apostolorū

principem petrum qui vtique Ananiã virũ et Zaphiram eius vxorem morte percussit ꝓ peccato quod cõmiserant Et hoc maxĩe ideo vt vicȝ nos ꝛ alii posteri credẽtes pec cata vitare studeremus amplius Sed multi= plicata ecclesia feruor caritatis prime re= friguit in hominibus et superhabundare cepit iniquitas etiaȝ in his qui xp̃iano cen sebantur nomine Totque pchdolor nonnũ quam per vnum hominem cõmittebant peccata mortalia quod etiam si centũ aut ducentis vixisse voluisset annis nõ suffe= cisset tamen penitentiaȝ sibi debitã iuxta premissa adimplere. Vnde ne populus in desperationẽ cadens austeritate tante ter= ritus penitentie periret totaliter Mater ip̃a pietatis ecclesia de pyssimi sponsi sui pietate confisa et eius in hoc deuota ꝛ hu milis emula· Volens omniũ saluti quãtũ in ipsa est consulere et neminem rigore. penitentie nimie perdere Statuit ꝛ decre uit per diuersa cõcilia generalia et sũmos pontifices Canones pios· rigorẽ antiquũ

temperantes pmmo quod magis pium est
cõmisit tandem penitentiam sacerdotibꝫ
Nam hodie canones penitentiales sunt in
arbitrio sacerdotum videant autem sibi
et sacerdos absoluens et penitens cõfitẽs
ne bonorum domini sui vnus fiat pdigꝰ
dilapidator ⁊ alter temerarius vsurpator
vt videlicet non nimis presumat de dñi
presentia vel clementia·cuiꝰ reuera in se
culum seculi manet et iustitia Et ergo q̄c-
quid non punitur hic·punietur in futuro
et amplius nec proderit indiscreta remis
sio hic presumpta·Sed sola rite et legitti
me facta Secundum premissa Itaqꝫ pre-
lati ecclesiarum piorum patrũ more sub-
ditorum saluti prouidere curantes et vi-
dentes ꝙ homines modernorum tempoꝝ
nimis sunt tepidi ad peragendas penitẽ-
tias pro peccatis suis·etiaꝫ quantumcũqꝫ
modicas·multiplicare inceperunt indulgẽ
tias in ecclesia dei que sunt thesaurus ec-
clesie et in sanguine cristi ⁊ in merito ei-
usdem passionis bñdicte et mortis Et hoc
est thesaurus infinitus Quia passio cristi

est virtutis infinite quantuz ex se est licet
non omnibus prosit prochdolor· propter
hominum ingratitudinem. Per has autez
indulgentias supplere prelati curabant ĩ
penitentiis id quod penitentes minus per
egerunt remissius cum eis agentes. Unde
et remissiones ipe indulgentie dicuntur.
¶ Cum igitur datur Quadragena Septe
na aut Carina siue Carena indulgentiarũ
significatur q̄ dans predictis in penis ta=
libus de quibus iam dictum est peniten=
tialibus intendit absoluere hos qui indul
gentiis huiusmodi debite vtuntur·eis in
dulgentie tam graues penas vel tantam
penam eis remittendo quantam debuis=
sent portasse iuxta penitentias p̄scriptas
si demeruissent. Et Notandum q̄ Carina
vel pocius Carena est vulgare ytalicorum
quod multum cum latina ligua coincidit
quemadmodum dicit Petrus parisiensis.
in suo Libro qui dicitur Abbreuiatum.
Et penitentia huiusmodi est iniungenda
illis qui grauiter peccãt vt sũt homicide

incestuosi violatores parentum et psonarum religiosarum. Nam tales debent penitere Quadraginta diebus modo supra scripto et sic Carinam seruare veluti etiam faciunt aliqui Anathorite. heremite solitarii et alii artissimam ducentes vitam Et vt idem testatur in eodem libro Carina proprie dicitur Et deriuatur a careo quia huiusmodi penitentiam peragentes debent carere conuersatione hominum et communi vsu ciborum etc. Et manere in quodam loco secreto soli et ergo recte scribitur per C. Sed ex vulgari ytalico consuetudo habet vt scribatur per K. que interdum artom conculcat etc. Ex his itaque conclusiue patet quod cum in decreto concilii Basilien. dicitur quicunque ad opus grecorum et pro eorum reductione contribuunt tantum etc. Illis sacrum concilium elargitur indulgentiarum Septem annos et tottidem quadragenas de iniunctis penitentiis etc. Intelligitur sic quod hij qui has indulgentias secundum tenorem decreti promerentur absoluuntur a penitentiis grauibus predictis si eis forent pro peccatis suis iniuncte vel per

alias has indulgentias merebunt in pur-
gatorio puniri tantominus. quantominus
ibidem punirentur si penitentiam preta-
ctam peregissent.

¶ Hec prescripta sumpta
Sunt ex determinatione disputatiua.
Cuiusdam Studii vniuersalis.

¶ Anno incarnationis dominice. M.CC.lxi.

Notandum quod Vrbanus papa Quartus qui
Gloriosum festum Corporis cristi primus.
Instituit fuerat prius canonicus Sancti.
Martini leodien. Et tunc erat ad sanctum
martinum in leodio quedam reclusa no-
mine Eua Cui dictus tunc canonicus. Et
postmodum erat multum familiaris ita
vt etiam secreta eiusdem Eue plura fami
liariter disceret vnde et contigit vt a di-
sceret ab ea inter cetera de dei fore volun
tate prout diuina reuelatione eadem eua
edocta fuerat vt pretactum corporis xpi.

festum in ecclesia dei celebrandum solen niter institueretur Et hoc est quod idem Vrbanus quartus tangit in bulla institutionis huius festi Cum loquitur se in minoribus cōstituto didiasse constitutionem huius solennitatis diuinitus reuelatam. Nonnulli deuotis personis Sic igit̄ videt̄ q̄ hec leodien̄· reclusa fuerit p̄ma matrix vel soliatatrix dicti instituendi festi. Q̄ autem hec vera sint ⁊ sic vt narratum est se habeant patet clare ex subscripta Bulla per eundem dominum vrbanum quartū prefate recluse missa ⁊c̄

¶ Vrbanus episcopus Seruus seruoꝝ um dei. Dilecte in cristo filie Eue recluse san cti martini leodien̄· Salutem ⁊ apostolicā benedictionem Scimus o filia q̄ magno desiderio desiderauit Anima tua vt solē ne festum Sacratissimi corporis domini. nostri ihesu cristi institueretur ab ecclesia dei a cristifidelibus perpetuis temporibꝫ celebrandum Et ideo tibi significam⁹ ad

gaudium q̄ nos ad corroborationem katholice fidei digne duximus statuendum. vt de tam mirabili sacramento pter q̄tidianam cōmemorationem quam de ipso facit ecclesia specialior et solennior memoria celebretur certam de hoc signantes diem videlicet quintam primam feriam post Dominicam festum penthecostes prime sequentem vt in ipsa quinta feria deuote turbe fidelium propter hoc ad ecclesias deuote concurrant. Sitq; dies illa vniuersis cristicolis noua festiuitate iocunda et ampla iocunditate festiua prout in litteris apostolicis quas per vniuersū orbem super hoc dirigimus illud plenius cōtinet Et scias q̄ nos festum huiusmodi cū omnibus fratribus nostris. Romane scilicet ecclesie Cardinalibus Necnō cū omnibus Archiepiscopis et Episcopis Ceterisq; ecclesiarum p̄latis tunc apud sedem apostolicam commorantibus ad hoc vt videntibus et audiētibus ad tanti festi celebritatē salubre preberetur exemplum duximus celebrand

Magnificet igitur anīa tua dominū ⁊ ex-
ultet spiritus tuus in deo salutari tuo q̄a
viderunt oculi tui iam salutare tuum qđ
parauim⁹ ante faciem omnium populoꝝ
Letare insuper quia omnipotens dn̄s tri
buit tibi desideriū cordis tui· ⁊ voluntate
labiorum tuoꝝ non fraudauit te celestis·
gracie plenitudo·et quia quaternum in q̊
totum ipsius festi habet̄ officium tibi sub
Bulla nostra per latorem presentium de-
stinamus·volumus ⁊ per apostolica scrip
ta mandam⁹ Quatenus quaternum ip̄m
cum deuotione recipias·et eius copiam p-
sonis illam petentibꝫ exhibeas·liberalitē
et libenter ⁊ diligenter instes deuotis sup
plicatiōibꝫ apud illum qui memoriale tā
salutiferū de seipso reliquit in terris vt
nobis tribuat alto graciam cōmissam no-
stro regimini ecclesiam suam regendi vti
liter ad laudem et gloriam sui nominis ⁊
salubriter gubernādi. Datum apud vrbē
veterē Sexto poſ septembris Pontificat⁹

nostri Anno quarto. Anno domini nostri ihesu Cristi Millesimo Ducentesimosexagesimoquarto Nam anno dñi M. CC. lxi. Urbanus quartus fuit creatus papa.

¶ Indulgentie de festo Eukaristie et octauis eius per Vrbanum quartum Martinum quintum et Eugenium quartum. Date qui his horis interfuerint.

¶ In die sancto ad horas maiores scilicet Ad primas vesperas Mattutinum Missã Et secundas vesperas Vrbanus quartus Dat C. dies. Martinus quintus CC. Dies Eugenius quartus CC. Dies. Sũma dierũ M M. Dies. Ad horas minores scz Completorium Primam Terciam Sextaz Nonam Secundum completorium.

Vrbanus quartus Dat xl. dies Martinus Quintus lxxx. Dies. Eugenius Quartus. lxxx. Dies. Summa dierum M. CC. Dies.

¶ Summa totalis prefati festi Corporis Cristi diei omnium Indulgentiarum ad

omnes tam missaꝫ quam horas siue maiores Siue minores canonicas a p̄dictis tribus apostolicis datarum preter indulgentias processionis Sunt Triamilia. Ducēti Dies.

¶ In Singulis Octauarum diebus. Ad horas maiores. Mattutinum Missam Vesperas. Primam. Terciam. Sextam. Nonaꝫ Completorium. In qualibet octauarum Die ad omnes horas vniꝰ diei simul Vrbanus Quartus dat C. Dies.

¶ Rursus vero martinus Papa quintus. Et Eugenius quartus quilibet in q̄buslibet Octauarum ipsius festi diebus ꝑ singulis matutinalium. missarum ac Vesperarum Similiter centum. Necnon reliquarum horarum Officiorum huiusmodi Quadraginta. Summa igitur omnium indulgentiarum quarumlibet Octauarum dierum ad missas Siue horas canonicas. tam maiores quam minores omnium predictorum pontificum Septies sumptarum Totalis est Septemmilia Septingēti dies

¶ Summa autem summarum omnium Indulgentiarum ad horas tam de festo q̃ de Octauis. Decemmilia nongenti dies q faciunt annos xxix. Capiendo annũ p trecentis Sexaginta quinq. et supfluunt nihilominus adhuc aliqui dies ꝛc̃

¶ Indulgentie vltra horas quas dederũt Soli Martinus et Eugenius vnus diem. dietatem vnam precise alius aliam.

¶ Ieiunantibus in Eukaristie profesto. Vel aliud pium opus. Iuxta suorum confessorum consilium fecerint. CC. dies.
¶ Sequentibus processionem solennem CC. Dies.
¶ Celebrantibus In festo et infra Octauas pro pace ecclesie pro singulis missis. CC. Dies
¶ Communicantibus deuote in ipso festo CC. Dies
¶ Sequentibus vel precedentibus sacramentum cum ardenti luĩari ad infirmos cõmunicandos totiens quotiens CC. dies.

¶ Associantibus sacramentum sine Can-
dela ad communicandum Infirmos cum
defertur Tociens quociens C. Dies

¶ Item interdicto quocumque Non obstante
diuina solenniter debent celebrari in Eu-
karistie festo atque per eius Octauas ex in-
dulto Martini et Eugenii exclusis tamen
excomunicatis more solito a diuinis et per
sonis illis propter quas interdictum po
situm est non appinquantibus altari

¶ Tabula hec totum continet quasi effe
ctum Bulle seu transumpti subsequentis
Iam immediate litterarum Eugenii pa-
pe Quarti.

¶ Copia transsumpti Sancti Concilii Ba-
siliensis litterarum Eugenii pape quarti de
Indulgentiis Gloriosi festi preciosissimi
Corporis et sanguinis domini nostri ihesu
Cristi Siue sancte Eucharistie et super ve
neratione eiusdem altissimi Sacramenti.

Sacrosancta Sinodus generalis Basiliensis in spiritusancto legittime congregata vniuersalem ecclesiam repñtans ad perpetuam rei memoriã ꝛc̄ ¶ Plasmatori omnium simul et redemptori deo cunctipotenti laudes debitas et pro in mensis ipsius singulis impensis beneficiis graciarumactiones a suis fidelibꝫ tunc digne illi exhiberi credimus si nota relinquamus eisdem que ad ipsorum concessa sunt salutem animarum vt exinde fideles ipsi et corde et animo exultantes. ipsorumq; in humilitatis spiritu mentibꝫ preparatis participes fieri mereant̄ eterne felicitatis. Hinc est ꝙ quar undaȝ lr̄arum per sanctissimum dominũ Eugenium papam quartum super veneratione p̄ciosissimi corporis et sanguinis dñi nostri ihesu xp̄i et adiectione totidem dieꝝ·diebus fidelibus cunctis de iniunctis eis penitẽtiis p felicis·recordationis Martinum papam quintum predecessorem ipsius sub certis modo ꝛ forma relaxatis compessarum tenorẽ ad dilecti ecclesie filii N·supplicãtis

instantiam de originalib[us] ipsius Eugenii litteris transumi et presentibus annotari fecimus qui sequitur in hec verba.

TENOR BVLLE DE VERBO ad verbum Eugenii insertus.

Eugenius Episcopus Seruus seruor[um] dei Ad perpetuam rei memoriam Excellentissimum Corporis et sanguinis domini nostri Ihesu cristi sacramentum Qui appropinquante passionis eius hora dominus ipse signo precipui quo nos dilexit amoris salubriter instituit eiusq[ue] comemorationem sacratissimam iugi mentis exultatione contemplantes ad hoc inter singulos huiusmodi mercatos sanguine spiritualia dispensare munera votis exposcimus vt illi co[n]dignis assurgentes laudib[us] sua frequentius ad ipsius venerationem Sacramenti corda dirigant eo quo corporalis habetur penitentia Salutaoris.

viatico fructꝰ vite complectentes eterna celestia conscendant ipm qui se nobis in Eduliū tribuit ꝑpetue conspecturi.

¶ NARRATIO Eugenii Et ꝑmo totꝰ effectꝰ lrarum vrbani quarti narratiue Scdo similiter lrarum Martini quinti ibi Et subsequenter Felicis recordatiōis Martini. Tercio vero indulgentiarum ipsius Eugenii adiectio ibi Nos vero. Quarto exhortatio et mandatū de publicando huiusmodi indulgentia Ibi Et Insuper vniuersis patriarchis ꝛc Quito potestatis datio transumendi litteras ipsiꝰ Eugenii Ibi datum Rome. Sexto ponitur transumptio litterarum ipsius Eugenii facta per concilium et transūptorum Cōcilii autēticatio Ibi Nos itaqꝫ

¶ Sane dudū pie memorie Vrbanꝰ papa quartꝰ ꝑdecessor noster ad orthodoxe corroboratiōez et exaltatiouem fidei digne ꝛ laudabiliter statuēs vt de tanto sacmēto preter illam que dietim in ecclesia fieret

annuat immemoria solennior et specialior haberetur et ad celebrandum eius taz excelsum tamque gloriosū festum q̄ntam post octauas penthecostes feriam designans ac xp̄i fideles quoslibet ad Colendum illud donis spiritualibꝫ animare volēs omnibꝫ vere penitentibꝫ et confessis Qui in mattutinali officio festi eiusdem in ecclesia in qua illud celebraretur interessent Centum q̄ vero misse tottidez Et qui in primis ipsius eiusdem festi vesperis similiter Centum Qui autem in secundis vesperis tottidez ¶ Illis vero q̄ Prime Terce Sexte None et Completorii horarum officiis pro q̄libet ipsarum quadraginta.

¶ Eis autem qui per octauas ipsius festi mattutinalibꝫ vesp̄tinis Misse ac predicatarum horarum officiis interessent Singulis octauarum ipsarum dierum similit̄ Centum.

¶ ET SVBSEQVENTER felicis re. Martinus papa quint⁹ etiam predecessor

noster fideles eosdem ad impendenda pro veneratiōe sacramenti huiusmodi potiora reuerentie et deuotionis exercitia firmare cupiens. SINGULIS ex eis penitentibus et confessis qui et quotiens in ipsius sacramenti profesto ieiunium vel loco illius aliud pium iuxta suorum consilia cōfessorum opus facerent etiam centum. et qui premissis in ecclesiis in quib9 illa celebrari contingeret officiis interessent nec non episcopis et aliis prelatis superiorib9 qui dictis officiis libenter interessent sed quo minus eis in ipsis ecclesiis interesse possent pro conseruandis suaꝝ dignitatū iuribus et alias tunc legittime impeditis pro mattutinali ducentos Reliquaꝝ vero videlicet. Prime. Tercie. Sexte. None et Completorii festi Octoginta ¶ Rursus autem in quibuslibet octauarum diebus pro singulis mattutinalium missarum et vesperarum similiter centum Necnon reliquarum horarū officioꝝ huiōi q̄draginta illis p̄terea qui ꝓcessiōes in q̄b9 ip̄m viuificū sac̄mētū dicto festo iuxta p̄fataꝝ rit9

ecclesiarum deferretur ꝯtinuo secuti fo-
rent· ac quibuslibet in festo et octauarum
diebus huiusmodi pro pace et tranquili-
tate ecclesie missas deuote celebrantibus
pro singulis ipsarum necnon aliis in eod
festo Eukaristie sacramentum deuote su-
mentibus etiam centum singulis annis.
Profecto vice qualibet eis qui dum corpꝰ
dn̄icum cōmunicandis deferret̄ infirmis
illud cum incenso luminari p̄cedendo vel
sequendo venerarentur Similiter centū
Et qui tūc illud alias deuote secuti forēt
Quinquaginta dies de iniunctis eis peni-
tentiis misericorditer relaxarunt Ac etiā
ipse Martinus p̄decessor ꝙ in festo et in
diebus octauarum huiusmodi in terris et
locis ecclesiasticis quauis auctoritate sup-
positis in edicto pulsatis campanis ianuis
apertis et alta voce excōmunicatis prorsꝰ
exclusis· sed interdictis vt aiaꝰ recōciliari
studerent admissis et illis qui causaȝ vel
occasionē huiusmodi interdicto dedissent
tunc nullatenus appropinquantibus misse et
Officia premissa licite celebrari possent.
Auctoritate apostolica duxit cōcedendum

NOS VERO quos interim ad summi apo
stolatus apicem diuina clementia puexit
etiã p frequentiori huiusmodi veneratiõe
sacm̃eti sũmis gestiẽtes affectib₃ nr̃i ptes
ministerii salubriter impꝑtiri Necnon re
laxationes et concessiones p̃dictas Aposto
lica Robore muniminis ipoꝝ noticiam fide-
lium ammittentes p̃missis per eund̃ Mar
tinum predecessorẽ vt prefert̃ relaxatis
diebus. alios tottidẽ dies pariformiter ab
ipis fidelib₃ cõsequendos adicim⁹ ꝑ p̃ntes
ET INSVPER vniuersos patriarchas
Archiepiscopos Episcopos et alios eccle-
siarum prelatos monemus et hortamur ĩ
domino ac eis ꝑ apostolica scripta in vir-
tute sancte obedientie districte precipien
do mandamus ꝛ in remissionem peccami
num iniungimus vt per se aut per alios
eorum subditos per singulas suarum ciui
tatum ꝛ dyocesium ecclesias in dominica
feriã et festum p̃dicta proxime preceden
te salutaribus ad veneratiõem potissime
sacramenti huiõi monitis et requisitiõib₃

160

presentium quarum etiaz tenor inter ma
tutinales festi necnon dierum octauarū.
huiusmodi lectiones recitet litterarum cō
tinentiam et effectum publicare ꝛ insinu
are procurent vt eiusdem sacramenti suf
fragante misterio subditi ꝛ fideles xp̄i spi
ritualium graciarum vberiori fultiantur
augmento ꝛ ab illo qui se pro ipis ꝑmmo
lauit hostiam post huius vite cursum ad
gloriam perducantur eternaz. VERVM
quia difficile foret huiusmodi litteras sin
gulis exhiberi. Volumus et eadem aucto
ritate decernimus ꝙ ipsarū transumpto
manu publica et Sigillo alicuius Episco
palis vel supioris Ecclesiastice curie mu-
nimento. tanꝗ prefatis si originales adhi
berentur litteris plena fides adhibeatur
et perinde stetur apud Sanctum petrum.
Anno incarnationis dominice Millesimo
quadringentesimo tricesimotercio Septi
mo kal. Iunii Pontificatus nostri Anno
tercio.

NOS ITAQVE volum9 ꝛ auctoritate
vniuersalis ecc̄ie d̄cernīus ꝙ tenori hm̄oi

vbicunq exhibite fuerit vel ostense tanq
lr̃is originalibus plena adhibeatur fides
Ac si originales lr̃e forent exhibite vel
ostense. Nulli ergo omnio hominum lice
at hanc paginam nostre voluntatis ꝛ dece
tero infringere vel ei ausu temerario cō-
traire Si quis aūt hoc attemptare p̄sump
serit indignationem omnipotentis dei et
vniuersalis ecclesie se nouerit incursurū
Datum Basilee Quinto nonas Julii An-
no a natiuitate dn̄i Millesimoquadringē
tesimotricesimoquarto In xp̄i ihesu dn̄o
nr̃o Amen.

